THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121; 368—3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U.S.A.

SATURDAY, SEPTEMBER 2, 1967

LATVIJA AMERIKĀ

70. N-RS. SESTDIENA, 1967. GADA 2. SEPTEMBRIS 17. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKA

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368—3239 (redakcijai), 921—7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531—4533
Nujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A. Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vaditāja Z. KĒLERE, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U.S.A., tālrunis 486—8975

Atklāta Tēvzemes jubilejas nometne

Latviešu skautu organizācijas 50 gadu un gaidu 45 gadu pastāvēšanas jubilejas nometnes Tēvzeme dalībnieki Gaŗezerā sāka ierasties jau 25. augusta pēcpusdienā, bet pulcēšanās turpinājās līdz 27. augustam, kad liela nometni, klātesot 820 skautiem un gaidām un apmēram tikpat daudz viesiem, atklāja latviešu gaidu priekšniece M. Vilka, uzsverot, ka tik plaša nometne, kuŗā apvienoti piedalās kā skauti, tā gaidas, notiek pirmo reizi svešumā.

Pēc iepriekšējās dienas un sekojošās nakts lietus gāzēm nometnotāju ģarastāvoklis bija „sašļucis", kaut laiks bija silts, tomēr mitrums draudēja iedragāt skautisma možo garu. Bet 27. augusta rītā vairs nelija, tumšo mākoņu apņemtās debesis drūmo noskaņojumu tomēr negaisināja. Dievkalpojumus, kuŗi bija paredzēti brīvā dabā, pārcēla uz telpām. Katoļu dievkalpojumu vadīja bīskaps J. Rancāns ar garidznieku V. Civzeli, bet luterāņu, kuŗš notika Gaŗezera lielajā ēdamtelpā, kas bija tā pārpildīta, ka daļai baznīcēnu nācās palikt ārpusē, vadīja skautu mācītājs A. Piebalgs, izvēloties drūmajai dienai piemērotu svētrunu par nepatīkamo lietu un jaunatnes saulainajām sirdīm. Reizē ar dievkalpojuma beigām lielai daļai skautu un gaidu ne vien sirdis, bet arī sejas sāka atplaukt gaišumā.

Pēc rīta dievkalpojumiem jauniešu noskaņojumu palīdzēja uzmundrināt arī skaļruņos pārraidītā mūzika, kuŗas taktī nometnotāji vēlāk soļoja pa visiem ceļiem uz lielo pulcēšanās vietu, lai atklātu dižo jubilejas nometni. Tik daudz latviešu jauniešu vienkopus — disciplinētos un karogotos gājienos — bija vienreizējs notikums, kuŗš saviļņoja gan pašus soļotājus, gan kuplo viesu pulku, kas bija ieņēmis vietas ap lielo laukumu, kuŗā novietojās guntiņas, mazskauti, gaidas, skauti, lielgaidas, dižskauti un roveri. Reizē ar nometnes atklāšanu, kuŗu pasludināja latviešu gaidu pr-ce Morella Vilka, mastos uzvijās Latvijas, ASV, Kanadas, Anglijas, Vācijas, Austrālijas un Igaunijas karogi.

Skautu nometnes pr-ks F. Sīpols savā uzrunā atzina, ka latviešu skautu un gaidu redzamie panākumi gūti tikai ar sistēmatisku darbu. „Šodien mēs visi redzam, ka šī organizācija ir dzīva," uzsvēra F. Sīpols. Vēl uzrunas teica Latviešu skautu pilnvarnieku padomes pr-dis V. Klētnieks, vistālākā viešņa — — Austrālijas latviešu gaidu jendas pr-ce A. Kliešmete un Vācijas latviešu gaidu vaditāja Rasma Cipule. Ļoti dedzīgi un sirsnīgi visus apsveica bij. Latvijas skautu pr-ks K. Dzirkalis: „Lai kur es atrastos, mana sirds pieder skautiem. Viss mainās, bet mūsu jaunatnes sirds arvien paliek tā pati." Viņš nodeva arī sveicienus no pirmajiem Latvijas skautiem P. Vilipa, Dr. V. Zaķīša, V. Voita R. Meņģeļa, O. Krolla un A. Zemgaļa, kuŗi, tāpat kā pats Dzirkalis, skautu organizācijā sastāv nu jau 50 gadu. Aizkustinošus vārdus teica arī pirmā Latvijas gaidu pr-ce Vilhelmīne Vilka. No igaunu skautiem sveica Jurima, bet nometnes goda komitejas pārstāvis biskaps J. Rancāns aicināja paturēt prātā Kristus mācību, jo tāi ir dzīvības spēks. Vēl runāja Gaŗezera padomes pr-dis V. Treimanis, Latviešu palīdzības fonda pr-dis L. Bērziņš un citi. Rakstveida sveicieni bija no archibīskapa A. Lūša, Latvijas sūtniecības vadītāja Dr. A. Špekkes, konsula V. Tomsona, prof. P. Lejiņa, V. Hazmera, P. Norviļa, A. Zāģeļa, K. Stundas, V. Vīksniņa, V. Lauferes, prof. E. Dunsdorfa un citiem organizāciju vaditājiem un labvēļiem, kā arī no lietuviešu, ungāru un krievu trimdas skautiem.

Rakstveida apsveikumus nolasīja nometnes komandants S. Leimanis, bet uzrunas pieteica gaidu nometnes komandante Z. Gaujeniece. Atklāšanas ceremonija ilga turpat 2 stundas. To pabeidza ar parādi, kuŗu pieņēma svētku goda viesi.

Tās pašas dienas vakarā notika arī pirmais kopīgais ugunskurs, veltīts draudzībai. Dega skautu un gaidu ugunskuri, kuŗus aizdedzināja abu nometņu priekšnieki M. Vilka un F. Sīpols, bet ugunskura priekšnesumus vadīja G. Upīte.

Lielā jubilejas nometne nu atklāta, lai 7 dienas veltītu tēvzemei, iedegsies 2. septembrī plkst. 9.30 vakarā Gaŗezera dziesmu dienas laukumā, bet nobeiguma akts notiks 3. septembrī, plkst. 5 pēcpusdienā lielajā laukumā pie karogiem.

V. Bokis

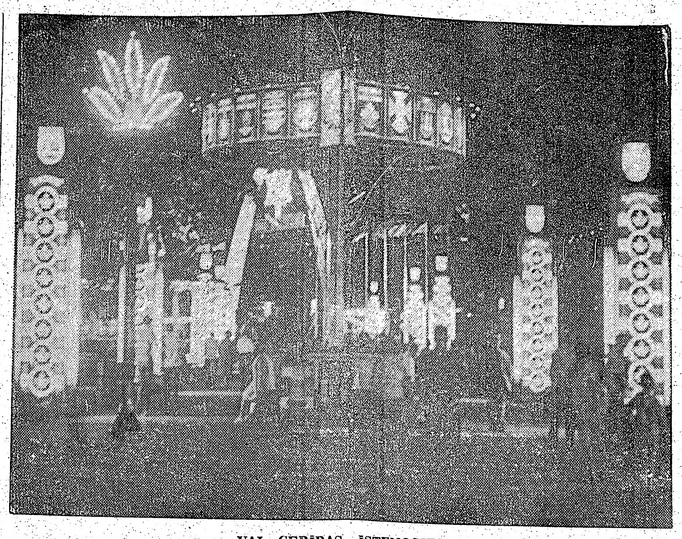

VAI CERĪBAS ĪSTENOSIES?

Kanadas nacionālās izstādes vadība, par spīti tam, ka apmeklētāji tūkstošiem plūst uz pasaules izstādi Montrealā, cer, ka arī šogad Toronto notiekošā izstāde 17 dienās kopā pievilks ap 3 milj. apmeklētāju. Pagaidām dati tomēr rāda, ka apmeklētāju skaits mazāks nekā pērnā gadā. Vai atlikušās dienas un vēl īpaši rīkotā papilddiena bērniem kuplinās apmeklētāju skaitu, lai iecere īstenotos, jāšaubās. — Uzņēmumā krāšņi iluminētie Daferina vārti un apgaismotās ielas, kuŗas ved uz jaunā vilciena Go Transit piestātni naktī. Izstādes „uzspodrināšanai" — ēku krāsošanai, jaunām puķu dobēm un citiem izdaiļinājumiem šogad izdoti ap 300.000 dol. Bet — vai tas vien pievilks pagaidām tik ļoti trūkstošos apmeklētājus, ja pati izstāde katru dienu „uz mata" līdzinās iepriekšējai, nespējot dot nevienu patiešām jaunu atrakciju? Foto: J. Līgers

„Melnais bruņinieks" meklējams austrumos

EIROPAS LATVIEŠU JAUNATNES APVIENĪBAS KONGRESA VĀCIJA DR. E. KRIEVIŅŠ ATZĪST, KA AMERIKAS JAUNATNES GARA PASAULE IR SĒKLA

Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā, rakstot par Eiropas latviešu jaunatnes apvienības 14. kongresu, kas notika laikā no 13. — 19. augustam Abensenā pie Hanoveras, Rietumvācijā, galvenokārt pakavējāmies pie Māra Slokenberga 15. augustā sniegtā referāta „Mūsu jaunatnes problēmas", kuŗā runātājs kritizēja mūsu vecās paaudzes nostāju. Varbūt tādēļ tieši šis bija viens no referātiem, kuŗu jaunieši uzņēma ar lielāko atsaucību un piekrišanu, jo ne jau velti dažkārt mēdzam runāt par „dumpīgo jaunatni".

Toties vecākā paaudze, kaut vai tikai laikrakstu atreferējumos, var vairāk priecāties par Latvijas kādreizējā sūtņa Dr. E. Krieviņa vārdiem, kuŗus sirmais diplomāts teica kongresa atklāšanas runā. Atzinis šo kongresu par spilgtu pierādījumu tam, ka latviešu gara kultūras mantojums laidis dziļas saknes jaunajā paaudzē, Dr. E. Krieviņš norādīja, ka „melnais bruņinieks" drīzāk meklējams austrumos nekā rietumos. Runātājs tālāk uzsvēra, ka vietā un nevietā piemin, ka Latvijas valsts sākums ir 1918. gads, bet gandrīz piemirst, ka arī tad, kad Latvijā valdīja svešinieki, latvieši savā zemē tomēr bija pamatšķira. Kopīgā vēsture ar baltvāciem mums tagad jāvērtē draudzības, cieņas un kopīgā darba gaismā.

Dr. E. Krieviņš atklāšanas runā pakavējās arī pie gūtajiem iespaidiem sava ASV apmeklējuma laikā, atzīstot, ka Ziemeļamerikas jaunatne atmetusi sabiedriskās formas un tās gara pasaule ir visai sekla. Šai sakarā runātājs lūdza Eiropas latviešu jaunatni turēties virs ASV jaunatnes līmeņa, paturot cieņā arī ētiskās vērtības, kuŗas vecā paaudze paņēmusi līdz no tēvzemes.

☆

Kongresā piedalījās 123 latviešu jaunieši no Rietumvācijas, 14 no Zviedrijas, 13 no Anglijas, 4 no Francijas un 2 no Beļģijas, bet kā viesi kongresa gaitai sekoja 4 jaunieši no ASV un pa vienam no Kanadas un Austrālijas. No šī dalībnieku skaita tikai ap 50 bija tādu, kas interesējās vienīgi par kongresa balli, bet pārējie noklausījās visus referātus un čakli piedalījās arī vakaru sanāksmēs.

Kongresa darba gaitu, pēc pulcēšanās iepriekšējā dienā, uzsāka 14. augustā, prezidijā ievēlot M. Slokenbergu, G. Šildi, E. Pauderi un V. Ekstu. Kongresu atklāja ELJAs pr-de D. Neimane, bet ievadījuma svētbrīdi vadija māc. A. Skujiņš no Francijas. Pēc viņa īsumā jau atreferēto atklāšanas runu teica tagad jau 83 gadus vecais diplomāts Dr. E. Krieviņš. Kongresa dalībniekus personīgi sveica K. Ābuliņš (Latviešu studentu apvienība Vācijā), LCK apgabala pārstāvis Dr. J. Bračs, katoļu prāvests M. Līzdiks un J. Pipiņš (Beļģijas latviešu nacionālā komiteja), sveicot arī no K. Gulbja Briselē. Rakstveida novēlējumus bija sūtījusi Lejassaksijas bēgļu ministrija, LCK un DV organizācijas pr-ks V. Janums, ģenerālkonsuls B. Pavasars Holandē, DV Rietumvācijas un DVF Anglijas valde, Amerikas latviešu jaunatnes apvienība, Baltiešu kristīgo studentu apvienība Anabergā u. d. c., bet 15. augustā latviešu jauniešus apsveikt personīgi ieradās Bonnas bēgļu ministrijas pārstāvis Dr. Liders.

Kongresa norisē paredzēto referātu virknē Andris Urdze runāja par tematu „Rusifikācija Baltijas valstīs",pamatojot savas domas ar skaitļiem un datiem. Viņš minēja, ka okupētajā Latvijā pašreiz 57% iedzīvotāju ir latvieši, bet vēl pēc 20 gadiem krievi atradīsies vairākumā, jo to dabiskais pieaugums vien ir lielāks. Jaunais Minsteres universitātes sociologijas students atzina, ka svešuma jauniešiem apstākļi okupētajā Latvijā nav vienaldzīgi un daži sākuši krāt un sistēmatizēt datus par stāvokli savu tēvu zemē un Kremļa tieksmēm latviešus pārkrievināt. D. H. Išreits (baltvācietis) savukārt referēja par tematu „Padomju Latvijas literatūra", dārbu izvilkumus lasot Ilzei Skujai. Šie abi referāti izraisīja dedzīgas debates, kuŗas ilga vairākas stundas, kādēļ vienojās šo tematu vēlreiz skart pasaules latviešu jauniešu kongresā nākošajā gadā Rietumberlīnē. Pirmās darba dienas trešajā referātā prāv. M. Līzdiks runāja par radioraidījumiem uz Latviju, par ko mūsu laikrakstā jau ziņots.

Kongresa turpinājumā B. Vitoliņa referēja par tematu „Mēs un mūsu bērni", M. Slokenbergs no Stokholmas — „Mūsu jaunatnes problēmas", A. Grasis (no Upsalas) — „Etnogrāfija vai Bābeles sajukums", E. Herndorfs — „Latviskās rotas un lietiskā māksla" un V. Grigulis (no Londonas) runāja par latviešu tautas deju mūziku, „praktiskos darbus" veicot īpašā tautas deju vakarā. Ar to bija pabeigta kongresa otra darba diena.

Abas nākošās dienas bija veltītas ELJAs gada sapulcei un

(Nobeigums 5. lpp.)

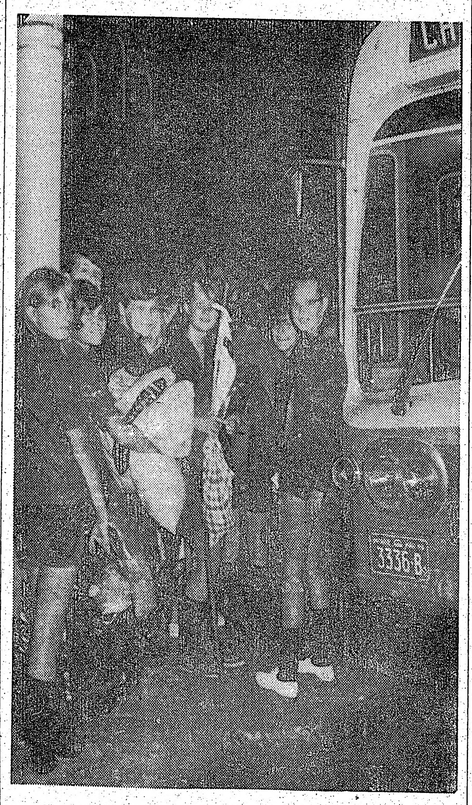

PŪCES DODAS UZ TĒVZEMI

Uz skautu un gaidu lielo jubilejas nometni Tēvzeme, kas notiek Gaŗezerā, pavēlā 25. augusta vakara standā izbrauca nometnes dalībnieki no Toronto. Ar siltām segām, lielām somām un prieku sejās Gaujas gaidu vienības Pūču kopa dalībnieces (no kreisās) Sarma Hanzena, Daina Dreifelde, Anita Zobena, Dace Vare un Rasma Caune gaida savu kārtu iekāpšanai autobusā. Braucienu vadīja un stingrus kārtības „ruļļus" ievēroja vienības vadītāja Inta Kalniņa. Foto: J. Līgers

Andris Vildogs

Latvijas saimnieks

I

Ja neatkarīgās Latvijas pirmais ministru prezidents un pēdējais valsts prezidents Dr.h.c. Kārlis Ulmanis vēl atrastos savas tautas vidū, viņš 4. septembrī varētu atskatīties uz 90 mūža gadiem, kas veltīti latviešu tautai, bet tikpat kā nemaz personīgajai dzīvei. Lai ko apgalvo viņa pretinieki, Ulmanis netikoja pēc ārēja spožuma un tautas vidū jutās daudz labāk nekā spožos reprezentācijas sarīkojumos. Kaut studējis agronomiju Šveicē, Vācijā un ASV, viņš, tā likās, frakā nejutās sevišķi ērti, tādēļ arī šķiet, ka Ulmanim, ievērojot viņa rakstura īpašības, īsti nepiestāvēja arī valsts prezidenta tituls, bet vispareizākais apzīmējums būtu bijis — Latvijas saimnieks. Tāds viņš arī jutās un patiešām bija.

Dzirdēti pārmetumi, ka Ulmanis, apciemojot lauku novadus, licis celt goda vārtus un kaisīt puķes ceļā, licis sevi saukt par Vadoni, šo vārdu rakstot ar lielo burtu tāpat kā Prezidentu. Ir jau tiesa, ka tā bija, bet ne jau Ulmanis sev rīkoja „triumfa braucienus" un pavēlēja darīt šo to citu, kas it kā liecinātu par viņa godkāri. Šīs lietas nokārtoja citas amatpersonas, un ne vienmēr Ulmanis bija apmierināts par izkārtojuma veidu, jo viņam daudz labāk patika uztu. rēties tautas vidū nekā atvilkties sāņus ar dažādajām prominencēm, kuŗi gozējās Latvijas saimnieka popularitātes saulē, vēlo. ties to arī pamatīgi izbaudīt.

Kas gan var minēt kādu politiķi, kuŗš nav pielaidis nevienas kļūdas? Tāda pasaulē nav bijis un arī nebūs. Tā arī Ulmaņa valdīšanas laikā pielaistas kļūdiņas vai kļūdas, bet tās tālu atsver viss pozitīvais, ko viņš devis savai tautai un paša izveidotajai valstij. Viņa pretinieki un nolieģējot tagad pārmetumos un kritikās brīžiem aiziet līdz smieklīgumam, zaudējot pat mazāko objektivitātes mēru. Tā, piemēram, „Austrālijas Latvietī" vēl nesen kāds lasītājs vēstulē redakcijai apgalvoja, ka Ulmanis pēc 15. maija apvērsuma mūsu valodā ieviesis apzīmējumu žīds... Vai lielākas aplamības vispār vēl iedomājamas?

Par Ulmaņa valdīšanas laiku pēc 1934. gada 15. maija tagad mēdzam runāt kā par diktatūras gadiem. Protams, Latvijā pēdējos gados pastāvēja autokratiska valsts iekārta, bet vai patiešām tā apzīmējama par diktatūru? Tiranns Ulmanis nebija, terrors valstī nevaldīja, cietumi ar politiskiem pretiniekiem masveidīgi nepildījās, — bet tieši šis ir izteiktākās diktatūras pazīmes. Vācijas slavenais kanclers Ādenauers arī nemēdza rēķināties ar savu ministru ieskatiem, tāpat kā tagad ASV prezidents Džonsons ne sevišķi respektē kongresa ieteikumus (atcerēsimies kaut vai Apspiesto tautu nedēļas un Baltijas valstu brīvības rezolūcijas!), bet vai tādēļ kāds iedrošināsies abus lielos valstsvīrus apzīmēt par diktatoriem? Tādēļ diktatora apzīmējums nevietā arī Ulmanim, jo viņš nebija ne Stalins, ne Hitlers, ne Franko, ne Musolini, ne kāds no daudzajiem Dienvidamerikas diktatoriem, bet tikai Latvijas saimnieks. Kaut autokratisks saimnieks, tomēr ar apņemšanos dot tautai un valstij jaunu, labāku satversmi.

Ja tādu nesagaidījām, tā bija pasaules notikumu, ne Ulmaņa vaina.

Viegli iedomāties, ka atradīsies lasītāji, kas vēstulēs norādīs, ka Ulmaņa autokratiskās valdīšanas laikā ierobežoja preses brīvību, tādēļ tieši laikrakstiem, kas vēlas būt demokratiski un iestājas par vārda brīvību, vajadzētu šo faktu ievērot. Te tomēr jājautā, vai mūsu sveša. suma preses brīvību necenšas ierobežot arī tagad, it sevišķi dažas centrālās organizācijas, citi iestādījumi un atsevišķas mūsu trimdas sabiedrības personības? Ar šīm tieksmēm tāpat apliecinātas autokratiskas tieksmes, bet tādēļ tomēr nav pamata apgal. vot, ka preses brīvības ierobežošanas tikotāji būtu diktātori. Kaut arī viens otrs līdzeklis un veids, kādā tiko vārda brīvībai „aizbāzt muti", jau stipri smārdžo pēc diktatūras,

Ulmanis bija vienkārši cilvēks, kas dzīvoja un strādāja savas tautas labā, darīja visu pēc labākās sirdsapziņas. Un ja kāds reiz līdzekļi likās neparasti vai šķietami nosodāmi, tad jāsaprot, ka citas iespējas nebija, lai mērķi sasniegtu, jo fakts ir, ka īstai demokratijai mūsu tauta īsajā patstāvības laikā tomēr vēl nebija pilnībā nobriedusi, ko tik skaidri apliecināja mūsu Saeimas darbība. Ulmanis tikai nekad nedomāja par atsevišķas šķiras, bet gan visas tautas labāku nākotni, ko spilgti apliecina vairāki posmi viņa dzīvē un darbā.

Tā, piemēram, 1905. gada notikumos Ulmanis tieši nepiedalījās, atzīstot, kā jau minēts, ka tautai jācīnās nevis par vienas atsevišķas šķiras, bet visas tautas brīvību. Vienaldzīgi šie notikumi viņam tomēr nebija. Žurnālā „Lauksaimnieks" viņš publicē. ja rakstu, kuŗā vērsās pret kazaku briesmu darbiem Latvijā, vācu muižniekiem un cara varu. „Kaut gan, varbūt, plūdīs tūkstoš cilvēku asinis, tomēr uzvarēs tauta ar savām taisnīgajām prasībām," rakstīja Ulmanis. Par to viņu apcietināja.

Kad pirmā pasaules kara laikā, 1915. gadā, tautai sākās bēgļu dzīve, Ulmanis centās aizkavēt latviešu aizplūšanu uz Krieviju, organizējot bēgļu uztveršanas un izvietošanas iestādījumus, jo notikumos saskatīja ne tikai bēgļu, bet visas latviešu tautas traģēdiju. Ulmanis šai juku laikā nešaubīgi tiecīja Latvijai un audzināja tās nākotnes pilsoņus. Neizprotot vācu propagandas lamatas, daudzi latvieši vāciešus sāka uzskatīt par atbrīvotājiem un pat parakstīt lapas par pievienošanos Vācijai. Ulmanis tūlīt saskatīja šīs jaunās briesmas, no kuŗām tauta jāsarga, tādēļ sāka pretakciju, apciemojot lauku novadus, kur priekšlasījumos, kaut par citu tematu runājot, mācija politisku domāšanu un lika nepārprotami saprast, ka latviešiem var būt tikai viens mērķis — pašiem sava valsts. „Ar gribu un drosmi to iegūsim, ar savu darbu uzcelsim," toreiz teica vēlākais Latvijas saimnieks.

Kad beidzot bija proklamēta un cīņās nodrošināta brīva un neatkarīga Latvijas valsts, Ulmaņa vadībā sākās sekmīgs jaunuzbūves un valsts izveidošanas darbs. Tomēr izrādījās, ka Latvijas satversme ir pārāk liberāla, ko partijas, nogrupējumi un atsevišķi deputāti, nedomājot par valsts interesēm, izmantoja personīgajam labumam. Ja 1931. gada Saeimas vēlēšanās kandidēja 42 partijas un nogrupējumi, no kuŗiem 27 iekļuva parlamentā, tad viegli iedomāties un saprast, ka šāds iestādījums vienkārši nespēja dot stabilu valdību. Valdības bieži mainījās, to sastādīšanai kļuva nepieciešama „tirgošanās" ar sīkajām grupām un pat atsevišķajiem deputātiem. Tas viss traucēja valsts attīstību, kavēja uzplaukumu, tautas labklājību.

(Nobeigums sekos)

CITI UZDEVUMI VAR PAGAIDĪT!

Padomājot par nākotni, var tikai piekrist prof. K. Dzelzīša ievadrakstā „Baltijas valstis un apvienotā Eiropa" (LA 62. un 63. numurā) izteiktajai domai, ka nepieciešama Baltijas valstu vienība un arī vizija par nākotnes darbu un stāvokli, lai mēs zinātu, kurp gribam iet un kādi ceļi ejami. Tāpat jāpiekrīt Dr. A. Karpa ievadrakstā „Reliģiskā, sabiedriskā un politiskā vadība" (LA 65. numurā) izteiktajai vēlmei, ka darbā iesaistāmi jauni spēki, ar jaunām svaigām idejām un vairāk drosmes.

Pie abām šīm tik nozīmīgajām domām derētu atgriezties vistuvākajā nākotnē. Bet — gandrīz jau rītdien ir pēdējais brīdis sākt nopietnu un organizētu darbu Latvijas neatkarības pasludināšanas 50 gadu atzīmēšanai, neaizmirstot uzsvērt, ka šie 50 gadi ir tikai Baltijas valstu dibināšanas atcere, bet ka Igaunijas, Latvijas un Lietuvas tautiskā un kultūrālā dzīve ir jau daudzus gadsimtus veca, lai novērstu iespēju, ka arī baltiešu tautas pieskaita visjaunākā laika apstākļu radītajām valstīm, par kuŗu vairumu var teikt, ka to pilsoņi vēl tālu nav nobrieduši, lai patstāvīgi veidotu gaišu nākotni. Ir nepieciešams vēlreiz izanalizēt Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres plānu, lai pirmā vietā būtu nevis sarīkojumi pašu sadraudzības, vai reprezentācijas apmierināšanai, bet gan pasākumi, kuŗi kalpo patiesai cīņai par Latvijas nākotni, mūsu tautas saglabāšanu un brīvības atgūšanu. Tie ir uzdevumi un darbi, kuŗus nevar atbīdīt uz tā saukto rītdienu.

Tomēr pašreiz ir kāds uzdevums, kuŗa dēļ jāsaka, ka vismaz tuvāko pāris nedēļu laikā visus citus darbus mazliet jāierobežo, šai laikā koncentrējoties tikai uz vienu no visa lielā kopīgā darba uzdevumiem. Tā ir cīņa, lai panāktu Baltijas valstu nodibināšanas 50 gadu atceres pastmarkas izdošanu ASV! Liekas, ir lieki plašāk paskaidrot, ka šādas pastmarkas izdošana reizē vēstītu un atgādinātu visai pasaulei, ka Baltijas valstu jautājums joprojām vēl nav atrisināts, bet tām nodarītā netaisnība un komūnistu vardarbība prasa, pie tam visu brīvo cilvēku labā, lai šos nodarījumus izlabotu. Lieki norādīt, ka miljoniem filatelistu, to speciālie žurnāli un pastmarku katalogi ne tikai šodien, bet ilgus gadus atzīmētu, ka vēl pastāv nenokārtota Baltijas valstu problēma. Īsi un skaidri: ja izdotos panākt šādas pastmarkas izdošanu, tās nozīme tuvotos ASV kongresa pieņemtās rezolūcijas Nr. 416 līmenim. Pastmarka būtu neiedomājami liels atbalsts šīs Baltijas valstu brīvības rezolūcijas iedzīvināšanai un tālu pārsniegtu visu teikto runu un organizēto demonstrāciju kopvērtību.

To apzinoties, būtu nepieciešams uz pāris nedēļām pārtraukt ziedojumu skaitīšanu saiešanas namu būvēm, deju vakaru plānošanu, un, ja vajadzīgs, arī priekšdarbus lielās jubilejas atzīmēšanai, lai šajās pāris nedēļās — jo tikdaudz laika vien atlicis! — pārplūdinātu ASV kongresu ar mūsu gribas un lūguma izpausmi, rakstot gan vēstules, gan tieši apmeklējot ievēlētos pārstāvjus, gan ar telegrammām, gan ar lasītāju vēstulēm amerikāņu presē. Mums ir skaidri pateikts, ka bez kongresa izteiktas gribas veltīgi gaidīt šādas pastmarkas izdošanu. Mums ir arī skaidri norādīts, ka kongress tikai tad atbalstīs šo mūsu prasību, ja varēsim parādīt tādu pašu interesi un aktīvitāti, kādu spējām paust iziķirošajās pāris nedēļās, kad iziķirās rezolūcijas Nr. 416 liktenis mūsu prasības labā.

Nesāksim debatēt par to, ka Amerikas latviešu apvienības kongresa lēmumu cenšties panākt šādas Baltijas valstīm veltītas pastmarkas izdošanu praktiski iedarbināja pārāk vēlu un ka ne viena vien organizācija vai vadītājpersona nav pietiekami nopietni un neatlaidīgi aicinājusi visus šai kopīgajā darbā, jo šīs kļūdas vairs nav labojamas. Tā vietā izmantosim vēl atlikušo ļoti īso, bet iziķirošo laiku, aicinot citus un visiem pašiem piedaloties šai pasākumā, neatliekot šo pienākumu vairs pat uz rītdienu!

Ar prieku jāatzīmē, ka daudzās latviešu kolonijās, pat apzinoties, ka šoreiz šo akciju, kuŗa ārkārtīgi nozīmīga visiem baltiešiem, būs jāizdara tikpat kā uz latviešu nelielās grupas pleciem vien, sākusies neparasti liela, bet galvenais — labi organizēta rosība. Detroitas latviešu apvienība sava priekšsēža Daiņa Rudziša vadībā strādā neatlaidīgi. Viskonsinā Daugavas Vanagu apvienība V. Aparjoda vadībā,ar Nīkura un citu aktīvu un apzinīgu latviešu atbalstu, iegulda visu enerģiju šai pasākumā. Minesotā visu organizāciju kopdarbībā un Dr. J. Priedkalna, Ērika Dundura, DV apvienības priekšnieka, Dr. Šmita un citu aktīvu darbinieku ierosmē, īsteno organizētu darbu, kas visiem noderētu par paraugu. Neatlaidīgi strādā DV Bostonas apvienība, tāpat visas organizācijas Americans for Congressional Action to Free the Baltic States nodaļas, netaupot ne savu darbinieku laiku, ne materiālos līdzekļus, lai tikai veiktu savu pienākumu. Cikagā jau sagatavotas un lielā eksemplārā skaitā izsūtītas rakstāmo vēstuļu parauglapas. Tuvāko dienu laikā būs saņemams arī jauns publicējums angļu, lietuviešu, igauņu un latviešu valodā, kuŗu var pieprasīt, rakstot: 2932 W. Eastwood Ave., Chicago, Ill. 60625.

Nobeigumā vēlreiz jāaicina ikviena organizācija un ikviens atsevišķais latvietis bez kavēšanās iesaistīties šajā kopīgajā darbā, lai, to pabeidzot, mēs ar prieku varētu konstatēt, ka atkal veikts viens nozīmīgs uzdevums mūsu tēvzemes brīvības labā, bet iespējama zaudējuma gadījumā nenāktos analizēt neveiksmes iemeslus ar nepiedodamu kavēšanos un uzskaitīt pseudonacionālo personu un organizāciju skaitu, kuŗu nacionālisms izpaužas vienīgi runās, bet darbos ne.

Tādēļ — turpināsim strādāt, pagaidām atliekot citus pieciešamos uzdevumus apziņā, ka vienīgi no mūsu pašu aktivitātes nākošajās pāris nedēļās atkarīgs nozīmīgās Baltijas valstu dibināšanas atceres pastmarkas liktenis!

Voldemars Korsts

LATVIJA

70. N-RS. SESTDIENA, 1967. GADA 2. SEPTEMBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis 1765 Victoria Park Ave., Apt. 307, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str.19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā 01.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

MAZĀM TAUTĀM IR BĪSTAMI ATKĀRTOT LIELO KĻŪDAS

Ievadraksta „Noskaidrosim Eiropas atbrīvošanu ar atomieročiem" (skat. LA 29. jūlija numurā) autors nenāk klajā ar jauniem ierosinājumiem, bet atkārto jau sen zināmo, ka koeksistence ir bīstama. Viņš tikai aizmirst vienu faktu, kuŗš ir neapšaubāms: padomju režīms visu laiku ir noraidījis un noraida vēl joprojām koeksistenci ideoloģiju starpā. Uz šīs patiesības ir dibināta ne vien mana raksta „Idejas un pretidejas" (skat. LA 15. jūlija numurā) jēga, bet arī vācu filozofa fon Veiczekera tezes par ideoloģiju atbruņošanu resp. to pārveidošanu diskusiju ceļā. V. Korsts baidās tieši no tā paša, no kā baidās padomju varas galotnes Kremlī. Nedomāju, ka abām baiļēm ir vieni argumenti, bet kādēļ mums baidīties no strāvojumiem, kuŗi ir vienīgie, kas var izraisīt jaunu eksploziju pretinieka cietoksnī?

Ne atomieroči, nedz cita veida ieroči nespēj iznīcināt mums naidīgo režīmu, kas, runājot viena no redzamākā krievu dzejnieka — Voznesenska vārdiem, dibinās uz meliem, meliem un atkal meliem. Veiczekers no savas puses ieteic sludināt tikai patiesību, jo visas tautas pēc tik ilgiem melu gadu desmitiem slāpst patiesības. Meli sevišķi pretīgi ir jaunatnei. Būtu aplami un liktenīgi bīstami, komūnismu apkaŗojot, atkārtot fašistu un nacionālsociālistu tezes un paņēmienus. Tie panāca nevis komūnisma iznīcināšanu, bet izplešanos līdz pat Eiropas serdei. V. Korstam tikpat labi zināms kā man un citiem, ka pašreiz pasaulē nav nevienas varas, kas gribētu sākt mazo un vidējo tautu dzīvības intereses, kuŗas nav vairs ilgāk apmulsināmas ar maldinošu ideoloģiju narkozi.

Man liekas, ka Eiropas trimdiniekiem nekad vēl nav bijis tik daudz iespēju aizstāvēt savu apspiesto tautu intereses kā pašreiz, jo ledus iešanu var gaidīt tikai tad, kad sācies atkusnis. Protams, nevienu nevedīs mūs pie rokas uz neatkarīgu Latviju, ja paši neapzināsimies visas grūtības un visas priekšrocības, kuŗas sagādājis šis laika posms. Turklāt vēsture un cilvēka dabas māca, ka nav iespējami universāli līdzekļi, kas noderētu visos kontinentos komūnisma apkaŗošanai resp. kas sekmētu brīvības atgūšanu apspiestajām tautām reizē Eiropā, Āzijā un Afrikā. Tautas raksturs, tās kultūras līmenis, reliģija un paražas nelauj rīkoties pēc vienas schēmas.

Eiropas problēmas vislabāk saprot eiropiesi, tāpat kā Azijas problēmas paši Āzijas tautu piederīgie. Turklāt paņēmieni, kas ir atļauti lielām tautām, nav piemēroti mazajām, tāpat kā mazās tautas nedrīkst atkārtot lielo tautu kļūdas, lai izvairītos no katastrofas.

Neviena valdība un neviens valstsvīrs, lai cik spējīgs būtu, nav spējis izvairīties no nevēlamas rīcības, no liktenīgām aplamībām. Mēs, tāpat kā kuŗa katra cita Eiropas tauta, drīkstam uzticēt savu nākotni tikai cilvēkiem, kuŗiem ir ne vien saprāts, bet arī sirdsapziņa un patiesības mīlestība. Tikai patiesība uzveic melus, un mūsu pretinieks savu varu dibina uz nepārtrauktiem melu un propagandas paisumiem. Kādreiz likās, ka atomieroči ir visspēcīgi, tagad zinām, ka to vara paralizējusi šo ieroču lietderību. Gribot negribot jāatgriežas pie vecās Makiavelli patiesības: „Mūsu laikos (t. i. 16. gadsimtā) valdniekam vairāk nepieciešams apmierināt tautu nekā karavīru prasības, jo tautas ir spēcīgākas nekā karavīri."

Vai mūsdienu vēstures spogulis nerāda to pašu ainu? Tautas pārdzīvo kā ieroču uzvaras, tā sakāves. Ieroči ir bezspēcīgi pret tautu psiholoģisko pretestību. Mūsu nedaudzo trimdas politisko vadītāju galvenais uzdevums ir šodien un rīt visiem iespējamiem līdzekļiem stiprināt mūsu tautas garīgo pretestību. Pārbaudītie vēstures likumi nenovecojas, tikai jāatrod jauni izteiksmes līdzekļi šo likumu formulēšanai un —galvonokārt — īstenošanai.

Pēteris Aigars

ŽĪDI AIZSŪTĪJUŠI MASKAVAI ATPAKAĻ SAVAS GODAZĪMES

Agrākie žīdu cīnītāji Pad. savienības un poļu armijā aizsūtījuši Maskavai atpakaļ vairāk nekā 1000 otra pasaules kaŗa ordeņu un goda zīmju, protestējot pret komūnistu politiku Vidējos austrumos.

Ordeņi un goda lentes sasaiņotas vairākās preču kastēs, kuŗas kaŗa veterānu organizāciju delegācija nodevusi Somijas konsulam Akem Bachstromam, kas pārstāv padomju intereses Izraēlā, kopš Pad. savienība pārtrauca diplomātiskās attiecksmes ar izraēliešiem sakarā ar žīdu arabu kaŗu jūnija sākumā.

Maskavai aizsūtīti apakaļ arī 1434 „goda diplomi" un kaŗā kritušo piemiņas raksti. Tas ir oriģinālākais protests, kāds vispār politikā piedzīvots.

80 JŪDŽU STUNDĀ!

ASV federālie likumi stiprākām automašīnām atļauj ātruma robežu līdz 80 jūdžu stundā, izņemot no apgrozības nedrošās riepas, — izteicies Nacionālās lielceļu drošības aģentūras direktors Viljams Hadons. Aģentūra izstrādājusi drošības standartu jaunajiem 1968. gada auto modeļiem, kuŗi parādīsies tirgū šoruden.

LASĪTĀJU vēstules

NOPIETNĪBA UN SVARĪGUMS

Svarīgs cilvēks ir nopietns, aizņemts un nevaļīgs. Kanadā angļu ietekmē, laikam, visam, kas ir svarīgs, jābūt nopietnam. Traģiski un rauduļigi nopietnam. Smaids vai joks ir vieglprātības un vidusmēra zīmogs. Tādēļ, kas grib būt svarīgs (kaut patiesībā tāds nav), tam jābūt nopietnam...

Pēdējās nedēļās lasot „Latviju Amerikā", uzkrīt pēkšņā laikraksta nopietnība. Nopietnība un, liekas, tai līdz nākušais svarīgums. Pēkšņi viss humors, satira un pat karikatūras pazudušas no LA lapām. Kas noticis? Vai tiešām LA grib savus lasītājus nogremdēt nopietnības un nevienam nevajadzīga drāmatiskuma pīlūdos? Kur palikušas interesantās karikatūras, kas parasti greznoja laikraksta pēdējo lapu? Laikrakstu lasītāji parasti vispirms pārlaiž acis pirmajai lapai un tūliņ pēdējai, tikai tad ieskatās iekšējās lapās. Un nu pēkšņi pēdējā lapā (izņemot sporta ziņas) nav nekā ko redzēt, jo šajā lapā rakstītais ir parasti *kanadiešu avīžu atsildījums.* Latviskais humors, Ed. Keiša zīmēts, ir pazudis no LA pēdējās lapas. Žēl! Varbūt redakcija tomēr mainīs domas un atkal redzēsim drusku smaida, prieka un „nesvarīguma" LA lapās? Ja ne citās, tad vismaz pēdējā, kur Ed. Keišs līdz šim ir tiešām devis interesantus un uzjautrinošus zīmējumus.

Leo G. Ozols, Toronto

Redakcijas piezīme: Neesam ne domājuši, ne arī padziņuši humoru no laikraksta slejām, tikai karikatūrists Ed. Keišs ilgāku laiku baudīja atvaļinājuma priekus, bet, atgriezies Toronto, atpūtās no atvaļinājuma... To pašu darījuši arī citi karikatūristi.

VALENTĪNE HERMANE

SEVI VISU

STĀSTS

(3. turpinājums)

Palaikam vēlās vakara stundās Aleksis izlūka gaitās devās viens pats, atgriežoties tikai ar rīta ausmu. Un pēc kāda no šādiem gājieniem viņam līdz ieradās Kaija. Puiši nezināja, smieties vai dusmoties, jo kur dzirdēts, ka meža brāļu saimē iederētos skuķis? Taču Aleksis, atslējis savu pamazo augumu uz plaši izplestām kājām, mierīgi noteica:

„Vai gribiet, lai paši savu meitieti atstājam to razbainieku rokās?"

To nu zēni negribēja vis, rūpes sagādāja vienīgi doma, kā sīkais skuķēns iederēsies viņu pašreizējā mājvietā un tālākajās gaitās. Nebija runas par uzticēšanos vai neuzticēšanos svešajai meitenei, jo — ja jau Aleksis viņu atveda, tad savs cilvēks vien bija.

Ne tikai Kaijas atnākšana bija pavisam neikdienišķa, bet, kā vēlāk noskaidrojās, neikdienišķa bija arī meitene pati. Kur gan bija dzirdēts, ka kaŗa laikā kāds meitēns sapņotu nevis par žēlsirdīgo māsu skolām, bet, gan par drāmatiskajiem kursiem? Taču, laikam, tieši apstāklis, ka viņa jau bija iesākusi reālizēt savu sapni, paguvusi, kaut arī neilgu laiku, apmeklēt drāmatiskos kursus, iemācījusies dažu labu nepieciešamību, starp kuŗām bija arī grimēšanās māka, bija paglābis meiteni no ļaunāka likteņa.

Aleksis, iegriežoties kāda attāla radinieka atstātajās mājās, gan necerēja sastapt kādu dzīvu dvēseli, bet sirds miera dēļ to vajadzēja darīt. Un to viņš arī darīja nakts melnajās stundās, kad pārējie biedri iekārtojās atpūtai. Saviem likteņa biedriem viņš bija pateicis vienīgi tik daudz, ka apkārtni pazīst, bet neteica, ka tieši šajā apkārtnē iesācis savas dzīves gaitas. Šeit viņš bija dzimis, audzis un, ja Dievs lēmis, noliks arī savu galvu. Viņš gan kļuva mazliet apdomīgāks, tīšu prātu neskrēja lodēm pretim, ienaidnieku meklēja tikai viena iemesla dēļ, — lai tas priekšlaicīgi nesameklētu viņus pašus. Atlikusi bija tikai viena vēlēšanās: izvest no savām vienībām noklīdušos un vēl dzīvē palikušos vienību atlikumus drošākā vietā, tālāk dzimtenē, jo — ko gan tie spētu un varētu darīt tālā frontes aizmugurē, ienaidnieka ielenkti, kaut arī paši uz savas zemes, tomēr nepazīstot ne ceļus, ne mežus, ne mājas un purvājus?

Aleksis jutās atbildīgs par viņu dzīvību, jo sevišķi tādēļ, ka pēdējā kaut cik organizētā izlaušanās kaujā, kad cita nekā neatlika, ka vienīgi „durt tik uz priekšu", majors bija paguvis cauri cīņas trokšņiem viņam iebļaut ausī: „Ja vari, pievāc noklīdušos un izved uz cietākiem pamatiem!" Šai brīdī Aleksim ļoti gribējās izslieties taisnam, tik taisnam, kā neviens no dresētajiem karavīriem nespētu izstiepties, lai iecienītā virsnieka skatiens atcerētos Aleksi ne tikai kā drošsirdīgu karavīru, bet arī tādu, kas brašumā var sacensties ar jebkuŗu reglamenta burta kalpu. Bet šīs vēlēšanās dziļākie pamati nebija nekur citur kā Alekša sirdī meklējami, jo lūk, — majors nenodeva gādību par noklīdušajiem kādam citam, kaut vai instruktoram, bet tieši viņam, Aleksim. Protams, varēja jau būt, ka cīņas karstumā un neglābjamajā situācijā nebija nedz laika, nedz arī vietas meklēt un izmeklēt šim uzdevumam piemērotāku vīru, bet Aleksim šāda doma neienāca prātā.

Kas noticis ar citiem vīriem, to Aleksis nezināja, bet viņam līdz izrāvās kāds pusducis. Nogādājis tos drošākā attālumā no ienaidnieka, Aleksis purvāju izstaigāja krustām šķērsām, atrodot gan pa vienam, gan vairākiem nogurušiem karavīriem, un tagad grupa bija turpat vai vesels vads. Par priekšnieku Aleksis sevi neuzskatīja, jo majors taču nebija teicis: „Paliec manā vietā", bet tikai savākt vīrus kopā un gādāt, lai tie tiktu no šīs jezgas laukā. To Aleksis mācēja un varēja. Pats uz savu roku viņš uzņēmās tikai pārbaudīt kaimiņu mājas, un kaut nakts gājieni nekā cita neatklāja, kā vienīgi to, ka mājas ir izpostītas, nodegušas un tukšas, jebšu arī tikai tukšas, Aleksis šos gājienus tomēr turpināja, kamēr beidzot nonāca arī Robežniekos.

Diezin cik labu prātu viņa vecāki uz Robežniekiem gan nebija turējuši, un šīs nepatikas pamatā bija tas, ka Robežnieku Marta, visu daudzinātā un iznesīgākā un skaistākā pagasta meita, tiklīdz atgriezās no Malnavas lauksaimniecības skolas, vairs neskatījās uz Brenču Pēteri, bet tūdaļ ieskatījās jaunatbraukušajā robežsargu priekšniekā, kam bija ne tikai skaists vārds — Miernesis un spoži uniformas spīdekļi, kuŗi pievilka visu sieviešu skatienus, bet arī stalta gaita un gudra valoda.

Aleksis pats to visu neatcerējās, bet bija diezgan bieži klausījies vecāku valodās. Tā kā viņam tēva brālis tīri labi patika, tad arī nevarēja saprast, kādēļ Marta to bija noraidījusi, apprecoties ar kādu tur vidzemnieku. Nevarēja gan noliegt, ka Miernesis ar Martu sadzīvoja labi, nestrīdējās, nesakāvās (neviens to nebija ne dzirdējis, ne redzējis, kā to vienmēr varēja noskatīties un noklausīties citu kaimiņu mājās). Viņi bija saprecējušies rudenī, un uz pavasaŗa pusi stārks atnesa Kaiju. Kad nu visi gāja raudzībās, nevarēja noliegt, ka Marta ar Miernesi bija saimniekojuši labi. Martas tēva mājas tikko varēja pazīt, tās spīdēja un laistījās iekšpusē vēl vairāk nekā Mierneša pogas un medaļas, kaut ārpusē nekā daudz nebija mainījuši, izņemot salmu vietā uzlikto dakstiņu jumtu. Arī Kaija nebija savīstīta linu drānā un ielikta vecvecajā šūpulī, bet gan mežģinēs un tādā kā groziņā.

Ļaudis skatījās, brīnījās, slavināja un, mājās ejot, pārdomāja. Marta neko daudz pie kaimiņiem nebija gājusi, tāpat Miernesis, kas vairāk braukāja savās un tikai sev zināmās darīšanās, bet ciemiņus viņi vienmēr uzņēma laipni un draudzīgi, kaut nevarēja teikt, ka tie to pelnījuši. Pat ar Brenču Pēteri Marta pārmija draudzīgus vārdus, kaut tieši viņš vēl nebija norijis rūgto kumosu un nereti sirds atvieglināšanai bija izmetis neslavas vārdus par Martu. Bet nu arī Pēteris jau bija atradis saimnieci. Viņiem auga trīs dēlēni, tādēļ bija laiks aizmirst pirmo mīlestību, un, ja tā prātīgi pārdomāja, tad labi vien bija: Martai ar Miernesi bija tikai viens meitēns, bet Pēterim ar Mariju padevās tikai dēli.

Tā rūgtumi piemirsās, un Aleksis jau mierīgāku prātu varēja šad un tad aizlaipot pie Robežniekiem un pieskatīt pāris gadu jaunāko Kaiju. Ar laiku viņš uzņēmās tādu kā brāļa lomu, kopīgi ejot uz skolu un nākot mājās. Kaija nebija lepna, neskatījās uz Alekša nodilušajām drēbēm, viņu arī netraucēja Alekša mūždien izpūrušais matu cekuls, kas neklausīja ne sukai, ne tauku pikai. Dažkārt viņa tikai nesaprata Alekša vārdus, jo abās mājās runāja savādāk.

Pamatskolu beidzot, Kaija aizbrauca uz pilsētu — kādā tur ģimnazijā, un Aleksis viņu neredzēja gandrīz visu ziemu. Gan pirmajā vasarā vēl šad un tad aizskrēja uz Robežniekiem parunāties, bet vēlāk jau bija neērti jaunkundzi traucēt. Bez tam mājās arvien pietika darba, bet pats galvenais — ar Kaiju valodas vairs neveicās. Viņa gan smaidīja, bet valodā ievijās tādas lietas, par kuŗām Aleksis nezināja nekā.

Kad pienāca 1940. gada nedienas, tēvs Kaiju aizsūtīja pie savas māsas Rīgā, un meitene, laikam, nemaz nenojauta iemeslu, kādēļ jābrauc prom un kādēļ nedrīkst pat rakstīt uz mājām. Tomēr vasaras otrā pusē Kaija negaidot ieradās mājās, un tieši Aleksis bija tas, kam pagadījās todien būt miestiņā. Protams, viņa uzzināja visu no Alekša mutes. Ko nesaprata, to varēja iedomāties, bet galvenais — paklausīja Aleksim un jau ar nākošo vilcienu aizbrauca atpakaļ. Robežniekos viņa atgriezās tikai tad, kad no mājām, tāpat kā no visas Latvijas, nelūgtie ciemiņi izvācās, bet tēva mājās dzīvot vairs nepalika. Ko gan viņa iespētu viena pati? Kaija parunājās ar Alekša vecākiem, nodeva atslēgas un pateica gala vārdu:

„Saimniekojiet jūs, es to nevaru un svešiem atdot negribu..."

Tā Robežniekos saimniekoja Brenči, izpalīdzēja arī citi kaimiņi, bet Kaija tikai retumis atbrauca mājās, padzīvoja dažas dienas un atkal aizbrauca uz jauno mājvietu pie tēva māsas. Kā viņai tur klājās, nezināja neviens. Kaija nesūdzējās, un, laikam, viss labi vien bija.

(Turpinājums sekos)

Nora Valtere

Latviešu valoc

II

Otrkārt, tikko vārds savu primāro nozīmi zaudējis, kļūdams par nosaukumu kādam citam jēgumam, šis vārds mūsu valodā pakļauts eventuālai galotnes respektīvi gramatiskās dzimtes maiņai, t.i. saskaņai ar jaunā jēguma dzimti. Tā mūsu valodā ir pazīstams vārds „ezers", kas nozīmē palielu ūdens krājumu dabā. Bet Kurzemes dienvidos bija muiža Ezere, un šai vietai tāds vārds ir vēl šodien. Taču neviens latvietis ar nebojātu valodas izjūtu neteiks — tāda vārda „Ezere" latviešu valodā nav, ir tikai „ezers". Tāds vārds ir, un ir tāpēc, ka „ezers", kļūdams par muižas nosaukumu, savu pirmnozīmi zaudējis un pieskaņojies dzimtē muižai, kas ir sieviešu dzimtes vārds. Tas pats noticis ar Strazdes muižu un tādiem vietu vārdiem, kā Taurkalne, Skaistkalne, Saulkalne u.t.t.

Tas pats notiek arī ar sieviešu dzimtes vārdiem, ja tie kļūst nosaukumi vīriešu dzimtes jēgumam. Mūsu sētā var augt tikai liepiņa vai eglīte, dārzā var ziedēt tikai rozīte un pagalmā augt zālīte, — bet ir neskaitāmi latvieši, kuŗu uzvārdi ir Liepiņš, Eglītis, Skujiņš, Rozītis, Zālītis u.t.t. Un nevienam neienāk pat prātā saskatīt šajos vārdos kaut ko dīvainu vai pat aplamu! Tas tādēļ, ka te arī nav nekā aplama, tieši otrādi — tas ir pareizi, jo saskan ar latviešu valodas garu, ar mūsu valodas īpatnību. Latvijā bija pat tāds uzvārds kā Daugaviņš — vīrietis, ne jau upe!

Zinu, ka te tūlīt radīsies jautājums, vai nevarētu šos vīriešu uzvārdus lietot arī kā Eglīte, Rozīte, Zālīte — gluži kā mums ir uzvārdi Egle, Skuja, Zāle u.c. līdzīgi. Varētu. Un tādi uzvārdi mums arī ir. Tā lietot šos vārdus drīkst un ir pareizi tāpēc, ka mūsu valodā ir vīriešu dzimtes vārdi, kas nominātīvā beidzas ar -e (bende) un ar -a (puika, lauva). Te pieder arī tādi kopdzimtes vārdi, kā auša, pļāpa... Šiem vārdiem ir attieciga locīšana, kas jālevēro, runājot par vīrieti ar šādiem uzvārdiem: datīvā jāsaka — iedevu grāmatu Eglem, Skujam, Rozītem... (gluži kā jāsaka: tam pļāpam nevar ticēt, ja tas ir vīrietis, bet — tai pļāpai nevar ticēt, ja tā ir sieviete). Ja grāmatu dodam sievietei ar šiem uzvārdiem, dabīgi, ka teiksim: devu Eglei, Zālītei...

Tomēr — tā kā vīriešu dzimtes vārdu, kas nominātīvā beidzas ar -e vai -a, ir ļoti nedaudz, bet tādu, kas vīriešu dzimtē beidzas ar -is vai -iņš, ir ļoti daudz, tau-

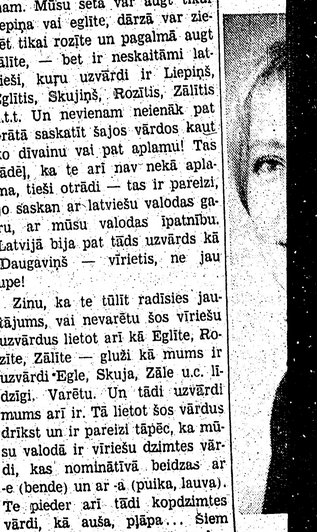

Jaunā me bē tātes ropas saistīju cības turpinā legušan bez dze un glez 3. latvi francis rakstni tas dz dumā.

(51. turpinājums)

— Rotbaums pašreiz plauj sienu sās malās smaržo, — Uldis kārdin Leide bija ļāvies pierunāties. Viņš ziedam, ka nedēļu vai divas nebūs vilcienā.

Glūdas stacijā viņu sagaidīja Ro pajūgs. Braucēja bija Rotbauma Erika. Viņai bija sarkani mati, vas noklāta seja, pastrups deguntelis acis. Kājas bija basas, mugurā zilā bināta kleita. Bruni Leidi viņa p mojuma pagājušā gada rudenī. ka vedis uz Birņiem baru draugu apk izdevusies varena talka — ar dzi šanu, un kad talka beidzās, vecais statējis, ka izdzerts vesels 50 litru nāta jāņogu vīna.

— Trakumi, trakumi, — Birn degungalu, iztukšotajā traukā ska mēs augām, tad tā negāja.

Bet Birnis skaidri zināja, ka bi kāk, jo paša tēvs bija stāstījis par Birņos notikuši tā laikā.

— Nevajadzēja... — Brunis L ni un pajūgu ieraudzījis. — Tos rus es būtu nosolojis arī kājām. kungs?

Jaunais kungs bija Uldis.

— Pie siena. Viņa darba spēk par septiņpadsmit gadu veca skuķ

Nora Valtere

Latviešu valodas „divainības"

II

Otrkārt, tikko vārds savu primāro nozīmi zaudējis, kļūdams par nosaukumu kādam citam jēgumam, šis vārds mūsu valodā paklauts eventuālai galotnes respektīvi gramatiskās dzimtes mainai, t.i. saskaņai ar jaunā jēguma dzimti. Tā mūsu valodā ir pazīstams vārds „ezers", kas nozīmē pilnu ūdens krājumu dabā. Bet Kurzemes dienvidos bija muiža Ezere, un šai vietai tāds vārds ir vēl šodien. Taču neviens latvietis ar nebojātu valodas izjūtu neteiks — tāda vārda „Ezere" latviešu valodā nav, ir tikai „ezers". Tāds vārds ir, un ir tāpēc, ka „ezers", kļūdams par muižas nosaukumu, savu pirmnozīmi zaudējis un pieskaņojies dzimtē muižai, kas ir sieviešu dzimtes vārds. Tas pats notiecis ar Strazdes muižu un tādiem vietu vārdiem, kā Taurkalne, Skaistkalne, Saulkalne u.t.t.

Tas pats notiek arī ar sieviešu dzimtes vārdiem, ja tie kļūst nosaukumi vīriešu dzimtes jēgumam. Mūsu sētā var augt tikai liepiņa vai eglīte, dārzā var ziedēt tikai rozīte un pagalmā augt zālīte, — bet ir neskaitāmi latvieši, kuŗu uzvārdi ir Liepiņš, Eglītis, Skujiņš, Rozītis, Zālītis u.t.t. Un nevienam neienāk pat prātā saskatīt šajos vārdos kaut ko divainu vai pat aplamu! Tas tādēļ, ka te arī nav nekā aplama, tieši otrādi — tas ir pareizi, jo saskan ar latviešu valodas garu, ar mūsu valodas īpatnību. Latvijā bija pat tāds uzvārds kā Daugaviņš — vīrietis, ne jau upe!

Zinu, ka te tūlīt radīsies jautājums, vai nevarētu šos vīriešu uzvārdus lietot arī kā Eglīte, Rozīte, Zālīte — gluži kā mums ir uzvārdi Egle, Skuja, Zāle u.c. līdzīgi. Varētu. Un tādi uzvārdi mums arī ir. Tā lietot šos vārdus drīkst un ir pareizi tāpēc, ka mūsu valodā ir vīriešu dzimtes vārdi, kas nominātīvā beidzas ar -e (bende) un ar -a (puika, lauva). Te pieder arī tādi kopdzimtes vārdi, kā auša, pļāpa... Šiem vārdiem ir attiecīga locīšana, kas jāievēro, runājot par vīrieti ar šādiem uzvārdiem: datīvā jāsaka — iedevu grāmatu Eglem, Skujam, Rozītem... (gluži kā jāsaka: tam pļāpam nevar ticēt, ja tas ir vīrietis, bet — tai pļāpai nevar ticēt, ja tā ir sieviete). Ja grāmatu dodam sievietei ar šiem uzvārdiem, dabīgi, ka teiksim: devu Eglei, Zālītei...

Tomēr — tā kā vīriešu dzimtes vārdu, kas nominātīvā beidzas ar -e vai -a, ir ļoti nedaudz, bet tādu, kas vīriešu dzimtē beidzas ar -is vai -iņš, ir ļoti daudz, tad ta gaŗākos vārdos priekšroku devusi populārākajām formām: Rozītis, Eglītis, Skujiņš, Liepiņš u.t.t. Bet, kā jau minēju, ja kāds kungs vēlas saukties Eglīte, neviens valodnieks iebildumus necels: (Starp citu — kungi, kas vēlētos saukties Skujiņa vai Liepiņa tomēr, laikam, nebūs sastopami, kaut principā to varētu!)

Treškārt, jau no līdz šim teiktā būs noprotams, ka mūsu valodas gars prasa, lai arī sieviešu uzvārdi būtu lietoti gramatiskajā sieviešu dzimtē. Dažkārt dzirdētais iebildums, ka varētu celties „ģimenes sadalīšana" (?) vai sajukums, neiztur kritiku, jo tad tas notiktu arī citās valodās, kuŗās gramatiskās dzimtes dzīvas, piemēram, krievu un leišu valodā. Bet, kā zināms, nekāds sajukums tur nav izcēlies un neizcelsies arī latviešu valodā.

Tātad — ja vīrietis ir Liepiņš, Bērziņš, Zālītis, tad sieviete ir Liepiņa, Bērziņa, Zālīte u.t.t. Tādi uzvārdi kā Liepa, Egle, Zāle dabīgi abiem skan nominātīvā vienādi, bet — neaizmirstiet datīvu!

Jaunā dzejniece Ausma Jaunzeme beigusi Stanfordas universitātes (Kalifornijā) moderno Eiropas valodu fakultāti un jau saistījusies universitātē par mācības spēku, līdztekus tomēr turpinās studijas doktora grada iegūšanai. Ausma Jaunzeme, kas bez dzejošanas labprāt arī dzied un glezno, ASV rietumpiekrastes 3. latviešu dziesmu svētkos Sanfrancisko lasīja savus dzejoļus rakstnieku rītā un dziedāja tautas dziesmas tautas deju uzvedumā.

No tiem uzvārdiem, ko min Dr. Karols, atvasinot, pēc savām domām, „dīvainas" sieviešu dzimtes formas, jau kopš agras jaunības atceros vai it visus, (izņemot Eglis un Priedkalns), jo tos kā „mūžīgus standartparaugus" min visi strīdnieki, runājot par sieviešu dzimtes galotnēm. Vispirms, Pērkone kā uzvārds nav „nezāle, kas aug labībā", tāpat kā Pērkons nav „elektrības izlādēšanās" (!), bet cilvēki. Bez tam, ja nu kādai dāmai tik ļoti bail no „nezāles" nosaukuma, viņa var pavisam mierīgi saukties Pērkona. Uzvārdam Sils pareizākā sieviešu dzimtes forma ir Šila (isā a-celma vārdiem palaikam sieviešu dzimtē blakus nostājas ā-celma formas). Tātad, ne viena dāma nav spiesta par „sili" saukties! Ja Gailis pēc Dr. Karola domām ir putns, bet Gaile — „nezināms monstrs" (!), tad, pēc autora loģikas vienīgā pareizā izeja būtu Gaiļa sievu saukt Vista (jo sieviete-gailis taču arī ir „monstrs"!), bet bērnus par Cāļiem!

Mazliet vieglāk sieviešu uzvārdiem tiešām turas galotne -is (Mednis, Gailis), jo tās atbalsta tādi vārdi mūsu valodā, kā šķuķis, meitietis, sievietis, sieviškis. Bet šiem vārdiem ir vulgāra nokrāsa, tos pieklājīgā valodā nemēdzam lietot. Nedomāju, ka šos vulgāros vārdus būtu vēlams ņemt par paraugu sieviešu uzvārdiem.

Sieviešu uzvārdu lietošana ar vīriešu galotnēm ņes vēl kādas tālākas sekas. Ja mums latviešu valodā būtu darīšana tikai ar vienu vienīgu nominātīva locījumu, tad ar šīm galotnēm, varbūt, arī tiktu galā. Bet tā nav. Un valodā ir tāpat kā matēmatikā: ja kaut kur ielaista kļūda, tā velkas tālāk, un viss rezultāts iznāk nepareizs. Latviešu valodā lietvārdi nav sastinguši, bet lokāmi, t.i., tie dažādos locījumos izmaina galotnes. Ja nu sievietei tāds uzvārds, kam nav locīšanas iespēju sieviešu dzimtē, tad tas praktiski kļūst nelokāms, un tādi ir viss vairums uzvārdu (izņemot „laimīgos" Zāles, Skujas, Egles u. tml.). Sekas no tā ir vispirms jau tādas, ka nekādi nevaram vairs izteikt dažu labu jēgumu, piemēram: kā pateikt tik vienkāršu lietu kā „Iedevu grāmatu — Bērziņš? Bērziņam?" Ja zināms šīs sievietes priekšvārds, mēdz teikt Annai Bērziņš. Bet te vienīgi Anna izteic datīva nozīmi. Tikko šo „kruķi" atņemam (jeb nezinām), Bērziņš kā sievietes vārds kļūst „kropls un tizls", absolūti nepieņemams latviešu valodas garam. Turpretī teiciens „Iedevu grāmatu Bērziņai" ir ērts, viegls un pareizs. Bet šī vārda nominātīvs ir Bērziņa.

Vīriešu galotnes lietošanas sekas sieviešu uzvārdos iet vēl tālāk. Tā kā šādus sieviešu uzvārdus — kā jau redzējām — nevar locīt, atliek, piemēram, uzrunā teikt Bērziņš kundze, kas latviešu valodā absolūti nepareizs darinājums, jo šeit jālieto ģenitīvs (Mēs nevaram teikt Daugava upe priede koks!). Bet ja jau sāk sacīt Bērziņš kundze, kādēļ tad neteikt arī Bērziņš kungs? Un tā arī saka, ejot vēl vienu soli valodas kļūdās tālāk, jo nu arī normāli lokāmu vīrieša uzvārdu vairs nelokām! Tā pašos sākumos ielaistā kļūda mūs ved arvien dziļākā purvā.

Valodiski pareizākās un ieteicamākās formas šeit ir Bērziņa kungs un Bērziņa kundze, Eglīša kungs un Eglīša kundze, Medņa kungs un kundze u.t.t. (labāk nekā Bērziņas kundze vai Eglītes kundze, kas ir mazāk ieteicamas formas). Iepriekšējie teicieni ir analogi tādiem valodas veidojumiem kā bāra bērns, kas attiecinās gan uz zēnu, gan meiteni un nozīmē, ka tie ir bāri. Tāpat sakām, piemēram, kalpa vīrs un kalpa sieva, kas nozīmē, ka šie cilvēki ir kalpi, gājēji (Kalpa sieva var būt arī vieniniece vai atraitne un tomēr būs kalpa sieva!). Arī Bērziņa kungs un Bērziņa kundze nozīmē to, ka tie ir cilvēki vārdā Bērziņi.

Tas, ka tieši Amerikas apstākļos populāra doma, ka uzvārds nebūtu grozāms, nav nekāds brīnums. Dr. Karols atsaucas uz angļu valodu, kuŗā uzvārdi nemainoties, un ieteic piemērot angļu valodai gan uzvārdu, gan vietu vārdu rakstību, jo, pēc viņa domām, „jau elementārā pieklājība vien prasa rakstīt vietu un personu vārdus attiecīgās zemes rakstībā".

(Turpinājums sekos)

DIĀNA JABLOKOVA - VORPS

Member
The Canadian Dance Teachers' Association,
The Canadian Society of Dance Arts

K L A S I S K Ā

baleta skola

BALETA KLASES 1967./68. MĀCIBAS GADAM sāksies CETURTDIEN, 7. SEPT.

Informācijai un reģistrēšanai zvanīt

HU 9—7597

1920 AVENUE RD. — TORONTO 12.

Ausma Jaunzeme

ZEME

Nāc ar mani pļavā.
Es tev došu
zaļu zāli, ziedus, vēja smaržu,
prātu un jūtas un mani.

Uz smagās zemes
saulessiltām sūnām
gulēsim,
augstās priedes mums pārī.

Kāri
dzersim viens otra elpu
un sauli,
aizmirstot
pasaules telpu.

Tepat pie zemes
ir labi.
Neprasi, kādēļ
mēs esam,
nejautā, kurp
mēs ejam.
Pietiek, ka esi.
Tu sevī nesi
visu.
Es un tu.

Toronto koncertapvieniba uz jaunās sezonas sliekšņa

Latviešu koncertos Toronto vēl nedzirdēti mākslinieki, vokālās un instrumentālās mūzikas līdzsvarojums, kā arī tradicijas turpināšana citu pilsētu koŗu aicināšanā ir galvenās līnijas, kuŗa iezīmēs Toronto latviešu koncertapvienības jaunās sezonas koncertu ciklu. Tālākā raksturošanā uzsveŗama arī mākslinieku dažādība paaudžu ziņā. Ja vienā koncertā mūzicēs, piemēram, jau Rīgas koncertzālēs ievērību guvušais pianists Hugo Štrauss, tūlīt nākamajā debitēs jaunās paaudzes un ASV akadēmisko izglītību ieguvušā dziedone Gunta Ķere - Plostniece. Bez tam pirmo reizi apvienības pastāvēšanas laikā vienā no koncertiem atskanēs reti spēlētais instruments — arpa.

Sezonas atklāšanas koncertam 12. oktobrī paredzēti tāli viesi no Kalifornijas: pianists Hugo Štrauss un dziedone Milda Grimma Štrausa. Abi mākslinieki jau vairākus gadus posušies šķērsot kontinentu koncerta ceļojumā, bet dažādu personīgu apstākļu dēļ nodomu līdz šim nebija izdevies īstenot.

Milda Grimma - Štrausa savas koncertdziedones gaitas sākusi Eslingenā, Vācijā, bet pirmais patstāvīgais koncerts notika 1953. gadā Sanfrancisko. Kopš tā laika viņa sniegusi daudz koncertu latviešu centros ASV, Kanadā un Anglijā, kā arī piedalījusies Klīvlendas, Portlandes un Sanfrancisko dziesmu svētku koncertos. Tagad mākslinieces dzīvo Sanfrancisko, kur izpelnījusies labas atsauksmes, koncertējot dažādos amerikāņu ansambļos.

Hugo Štrauss ieguvis brīvmākslinieka gradu, beidzot Latvijas valsts konservātorijas prof. P. Šuberta klasi ar „cum laude", vēlāk papildinājies pie Leonida Kreicera Berlīnē. 1940. gadā viņu ievēlēja par docentu Latvijas konservātorijas klavieŗu klasē. Pēc otra pasaules kaŗa H. Štrauss koncertējis daudzās Eiropas valstīs gan kā solists, gan pavadītājs. Kopš 1949. gada viņš uzstājas koncertos ASV un ir Kalifornijas latviešu trio pianists.

Tā kā rudens mēneši parasti ir latviešu sarīkojumiem ļoti bagāti, ko nevar attiecināt uz ziemas mēnešiem, tad koncertapvienības valde šai rudenī otru koncertu vairs nerīkos, bet sekojošos trīs pataupījusi 1968. gada ziemas un pavasaŗa mēnešiem. Tā otrs koncerts notiks 22. februārī un dos iespējas latviešu mūzikas dzīves draugiem iepazīties, vismaz vairākumam, ar jaunās paaudzes dziedoni Guntu Ķeri - Plostnieci. Koncertā piedalīsies arī viņas mūzikālās darbības līdzgaitniece — amerikāņu arpiniece Džūde Mollenhauere (abas no Filadelfijas) un Toronto pianiste Vera Leinvebere. Šai koncertā būs retā izdeviba dzirdēt oriģinālizliesmas soprānaru ar pavadījumu arpai.

Gunta Ķere - Plostniece beigusi Filadelfijas mūzikas akadēmiju ar uzslavu (cum laude) un ieguvusi bakalaura gradu mūzikā, uzstājusies jau televīzijas raidījumos un koncertos kā amerikāņu, tā arī latviešu sarīkojumā. Pagājušajā pavasarī koncerta turnejā viņa viesojusies ASV vidienes universitātēs, bet pašreiz gatavojas maģistra gradam Pensilvēnijas universitātē, rakstot disertāciju par latviešu solodziesmām. Dziedone speciālizējusies arī klavieŗu spēlē.

Arpiniece Džūde Mollenhauere beigusi Kērtisa mūzikas institūtu, koncertējot apceļojusī visu Ziemeļameriku, būdama slavenā The Angelaires arpu kvinteta dalībniece. Kā soliste viņa uzstājusies Ņujorkas Taunhola un Karnegī zālēs, bijusi pirmā arpiniece Islandes simfoniskajā orķestrī, bet tagad pastāvīga arpiniece Filadelfijas operā un Vilmingtonas simfoniskajā orķestrī.

Trešais koncerts notiks 21. martā, un tajā koncertēs visiem vārda pēc labi pazīstamais, bet Toronto ilgus gadus nedzirdētais vijolnieks prof. Voldemārs Ruševics. Pie klavierēm — Edite Timermane. Jādomā, vairākumam lasītāju zināma šī Latvijas konservātorijas izaudzinātā vijolnieka gaitas — gan kā vienam no Rīgas radiofona simfoniskā orķestŗa koncertmeistariem, gan kādreiz izcilā latviešu stīgu kvarteta dalībniekiem. V. Ruševics tagad dzīvo Kalamazū, kur strādā par vijoles klases profesoru Kalamazū kolledžā, bez tam ir pilsētas simfoniskā orķestŗa koncertmeistars un stīgu kvarteta vadītājs.

(Nobeigums 4. lpp.)

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

Daugavas Vanagu mēnešraksts Nr. 4 (114), šāgada jūlija un augusta numurs, DV Centrālās valdes izdevums Latvijas brīvībai un labākai nākotnei, atb. redaktors V. Haznerss 80 lpp.

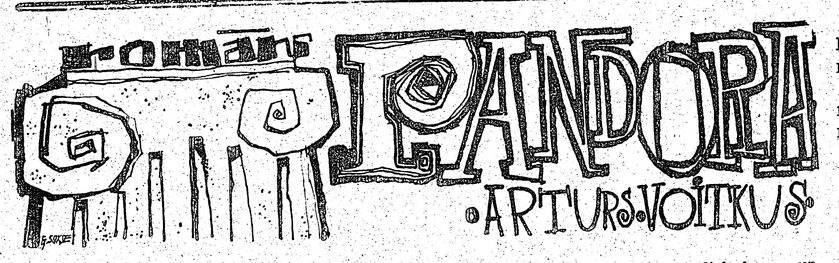

(51. turpinājums)

— Rotbaums pašreiz plauj sienu; tur tagad visās malās smaržo, — Uldis kārdināja, un Brunis Leide bija ļāvies pierunāties. Viņš paziņoja Liepziedam, ka nedēļu vai divas nebūs darbā un sēdās vilcienā.

Glūdas stacijā viņu sagaidīja Rotbauma sūtītais pajūgs. Braucēja bija Rotbauma jaunākā meita Erika. Viņai bija sarkani mati, vasaras raibumiem noklāta seja, pastrups deguntelis un gaiši zilas acis. Kājas bija basas, mugurā zilām puķēm izraibināta kleita. Bruni Leidi viņa pazina no apciemojuma pagājušā gada rudenī, kad Uldis bija atvedis uz Birņiem baru draugu apkūlību laikā. Bija izdevusies varena talka — ar dziesmām un dejošanu, un kad talka beidzās, vecais Birnis bija konstatējis, ka izdzerts vesels 50 litru balons pašdarināta jāņogu vīna.

— Trakumi, trakumi, — Birnis bija braucījis degungalu, iztukšotajā traukā skatīdamies. — Kad mēs augām, tad tā negāja.

Bet Birnis skaidri zināja, ka bija gājis vēl trakāk, jo paša tēvs bija stāstījis par trakumiem, kas Birņos notikuši tā laikā.

— Nevajadzēja....— Brunis Leide rūca, meiteni un pajūgu ieraudzījis. — Tos astoņus kilometrus es būtu nosoļojis arī kājām. Kur pats jaunais kungs?

Jaunais kungs bija Uldis.

— Pie siena. Viņa darba spēks esot vērtīgāks par septiņpadsmit gadu veca skuķa darba spēku.—

— Paldies par vedumu! — Brunis uzsmaidīja Erikai. — Tu esi straujākā braucēja, kādu esmu redzējis!

Erika sarāva grožus, un pajūgs aizdrāzās uz ratnīcas pusi. Uldis smaidīdams sniedza draugam roku.

— Nu, vai te nav pavisam cits gaiss kā Rīgā?

— Ir, — Brunis smīnēdams noskatījās Erikas pajūga saceltajā putekļu mākonī. — Pavisam citāds. Kāpēc tu pats nebrauci pretim, ja jau zirgu sūtīji?

— Tāpēc, ka Erika lauztin lauzās tevi atvest. Rudens talkā tu pret viņu esot izturējies kā pret īstu jaunkundzi. Nāc, pārģērbies; iesim uz pļavu. Rotbaumam palīgu vajaga.

Istabā tos sagaidīja Monika. Kopš Rudītes piedzimšanas viņa bija kļuvusi tuklāka. Mēnesi vecais zīdainis gulēja ratiņos un skaļi brēca; bija ēšanas laiks, bet Monika bija redzējusi pagalmā iebraucam Rīgas cieminu un gaidījusi, lai ar to varētu apsveicināties.

— Sveiks, kollēga, — viņa sniedza Brunim roku pretim. — Dzirdi, kā krustmeita tevi apsveic?

— Ko? — Brunis, izlikdamies, ka troksnis par skaļu, pielika roku pie auss. — Ko tu teici?

Vēlāk, kad Rudīte bija pabarota, apklususi un aizmigusi, Monika atgriezās pie Ulža un Bruņa. Pēdējais viņu sagaidīja skābi smaidīdams:

— Pagājušajā gadā, kad es jūs abus redzēju klusus un laimīgus vijam savu laulības dzīves ligzdiņu, man vienu brīdi iešāvās prātā doma, ka arī man vajadzētu apskatīties pēc sievas, bet tagad — paldies! Kur tas zīdainis tādu rīkli ņēmis?!

Pirms saules rieta Brunis ar Uldi, spiningiem rokās, aizsoļoja līdz upei. Tā bija zālēm aizaugusi, bet pāris dziļumos zāļu bija mazāk, un te varēja iesviest vizuli.

Bet līdakas bija slinkas, un makšķerniekiem tukšā mētāšana drīz apnika. Viņi apsēdās upes malā, pārlaida kājas krastam un ļāva ūdenim skaloties ap kailo kāju pēdām. Dienā nopļautā zāle upes pļavā vīta un smaržoja. Pa gabalu kārklu krūmā, kuŗā kuplie zari liecās pāri dzelmei, iepēkšķējās meža pīle un brītiņu vēlāk stalti izpeldēja cauri meldriem klajumā pieciem pīlēniem pa priekšu.

— Es reizēm domāju, vai nebūtu pareizāk nākt un pašam saimniekot Birņos, — Uldis ierunājās, acīm pīļu baru pavadīdams. — Te ir miers.

— Vai tu tāpēc studēji, lai labāk prastu sienu pļaut?

— Es varētu kļūt pagasta sekretārs. Drīz par tādiem varēs būt tikai juristi.

— Un kur tu liksi veco? Bez tam — tad jau tev labāk vajadzēja studēt lauksaimniecību.

Uldis aizdedza papirosu un izdzisušo sērkociņu ar knipi iesita upē.

— Ir jau taisnība .Tā tik tāda pļāpāšana. Bet katrreiz, kad atbraucu laukos un kad visapkārt šis rimtais miers, man liekas, ka esmu izdarījis kļūdu, ka man vajadzēja kļūt par lauksaimnieku. Reizēm es uzlieku — lūk šādi — delnu uz zemes un jūtu: es esmu daļa no tās. Tā ir mana. Un es esmu tās. Es nezinu, cik paaudzēs Birņi te ir staigājuši. Viņu pēdas te ir gājušas pāri katram kukurzim, un es tagad to glāstu ar savu roku. Viņa, zeme, mūs vieno — pāri laikmetiem. Kāpēc mēs no tās esam aizgājuši? Kāpēc mans tēvs labāk gribēja dzīvot pilsētā? Un kāpēc man likās, ka tas nemaz citādi nevar būt, ka man ir jākļūst par studētu cilvēku un jādzīvo tur, kur zeme smok zem sakarsuša asfalta un akmeņu garozas? Kāpēc?

— Tāpēc, ka mēs dzīvojam pilsētu laikmetā. Un tāpēc, ka tu esi romantiķis. Dzejnieks un romantiķis. Kad cilvēks iegāja paša celtā namā, tam arī likās, ka īstais dzīves skaistums bijis tai laikmetā, kad tas vēl dzīvoja alā. Cik ilgi Monika būs brīva?

— Cik ilgi pati gribēs. Slimnīcā viņas vietā pagaidām ielaida Māri.

— Cimbuli? Vai tam grēki piedoti?

(Turpinājums sekos)

Pēdējais ugunskurs Saulainē

Siltajai dienai iesligstot vakara krēslā un pamazām satumstot naktī, 26. augustā pēdējā ugunskura vakarā Saulainē pulcējās vasaras nometnes bērni, viņu vecāki, pārvaldes darbinieki un viesi. Ugunskuru aizdedza archibīskaps A. Lūsis, pastāstot par kanadieti Džeku Maironu, kas reiz vēlējies Kanadas ziemeļapgabalu iedzīvotājiem sūtīt vēstījumu par Dievu, tādēļ noķertajiem gājputniem — zosīm un pīlēm — uzlicis riņķus ar bībeles pantu iegravējumiem. Šī neparastā ideja patiešām devusi viņa vēlēšanās piepildījumu: eskimi, noķerot putnus, atraduši šos riņķus ar iegravējumiem un griezušies pie sava mācītāja Votsona ar lūgumu izskaidrot tiem Dieva sūtītos vēstījumus. Tā mācītājam radusies plaša iespēja sludināt Dieva vārdu. Archibīskaps skubināja arī Saulaines bērnus mīlēt Dievu un savu tēvzemi par visām lietām vairāk, kā gājputniem nesot un izplatot ziņas par Latviju un tās likteni.

Ugunskuram gaiši degot, risinājās bērnu priekšnesumi. Kamēr bērnu grupas sakārtojās saviem sniegumiem, Elga Ozoliņa vadīja vakara dalībniekus tautasdziesmu dziedāšanā, kuŗu meldijas izlīgoja pāri visām staigātajām taciņām, papurinot koku zaros ziedos un zāļu stiebros aizķērušās atmiņu pūkas. Vadītājas bija pašas sagatavojušas un nodziedāja nometnes dzīves pārskatu pantos ar visām autentiskajām valodas kļūdām, kādas nu kuŗam gadījušās un sadzirdētas. Īsas un jautras asprātības dialogos pasmīdināja klausītājus, kas neskopojās aplausiem. Lielie zēni rādīja, kā vesela grupa palīdz mežiniekam, kas iecirtis cirvi nevietā — paša kājā. „Režisoram" bija lielas prasības: notikumu vajadzēja nospēlēt normālā, ātrā un lēnā tempā, raudulīgā un jautrā noskaņā, beigās — līgovakara garā, pēc kuŗa glābjamais un glābēji palika gulot zālē...

Pēc priekšnesumiem Saulaines pārvaldes pr-ks J. Koncis pateicās visiem darba darītājiem, kādu bijis liels skaits, viščaklākajiem pasniedzot balvas, kuŗām savus rokdarbus bija dāvinājusi vienmēr atsaucīgā A. Kazerovska. A. Siliņš un A. Krastiņš, kas visu savu brīvo laiku ziedojuši Saulaines kopšanas un dažādiem būves un labojumu darbiem, saņēma kā pateicību bronzas statujas. Pārvalde ir pateicīga arī A. Drigantei Mičigenā par dāvinātajiem pašas austajiem logu aizkariem lielās bērnumājas zālei. Piemiņas balvas saņēma arī visas virtuves darbinieces, kas rūpīgi gatavojušas un labi paēdinājušas nometņotājus, ko apliecināja skaļie bērnu aplausi, līdzīgi izteicot atzinību arī rūpīgajam un nenogurstošajam darbu darītājam — nometnes saimniekam Z. Rukšānam. Par visas vasaras labākajiem nometņotājiem atzīti Ilze Asare un Ēriks Upenieks.

Divu dienu laikā bērnu izgatavotās lāpas pie ugunskura aizdedza desmitiem nesēju—bērni un pieaugušie. Gaŗā lāpnešu virkne izvijās gar upmalu līdz peldētavai, tad uz Kritušo karavīru piemineklī un pār nometnes pagalmu atpakaļ uz ugunskuru, kas gaiši uzliesmoja, nesējiem tajā sametot lāpas kā vasaras prieka, saules un piedzīvojumu bagātās dienas.

Virtuves saimnieces bija klājušas galdu ar milzīgu kliņģeri vidū un visdažādāko maizīšu kaudzēm. Siltais vakars lielos un mazos mielasta dalībniekus aizkavēja krietni pāri parastajam gulētiešanas laikam.

Svētdienas rītā sākās neviena negribētā atvadīšanās no draugiem, pamazām vienam pēc otra dodoties tuvā un tālā ceļā uz mājām. Vistālāko jāmēro Vijai Ūdenānei, kas no savas dzīvesvietas Detroitā drīz vien izlidos uz Vāciju, lai mācītos latviešu ģimnazijā Minsterē.

Nometnes komandanti Elgu Ozoliņu izdevās sastapt viņas nelielajā istabiņā, kuŗā vēl turpināja nākt un iet bērni, kuŗa viņa vasarā ar savām palīdzēm izstrādāja nodarbību programmu, kalpa pantus, mācības un pamācības mazāk paklausīgajiem. Visumā disciplīna bijusi laba, kaut Elga Ozoliņa atzīst pieauguša audzinātāja klātieni visur par vēlamu. Nodarbībās labu daļu laika ziedoja vingrojumiem uz zirga un matracēm, kas bērniem ļoti patika, jo, lietpratīgi vadīti, tie bija viegli paveicami. Arī šovasar nekādu negadījumu ar bērniem nav bijis. Notikušas naktsrotaļas, bijuši sirojumi ar pārnakšņošanu brīvā dabā, sagatavojot guļvietas no uz vietas pieejamiem dabas materiāliem. Zēni devās sirojumā uz Vasaga līča krastmalu, arī tur iekārtojoties naktsguļai. Šajos sirojumos kā dienās, tō naktis apmeklēti tuvākie centri. Savākti dažādu stādu, lapu, ziedu, kukaiņu un iežu paraugi dabas pētniecības gājienu uzdevumos. Tas bērnos vingrina uzmanību, novērošanas un orientēšanās spējas, rosina paškarbību, asina domāšanu. Kad vien bijis nepieciešams, mācīta arī pareiza peldēšanas technika. Par to varēja pārliecināties katru dienu — ikviens jutās kā zivs ūdenī. Prieku, kuŗu visiem radīja ūdens, izmantoja arī tīri lietderīgi: kas runāja angliski, no ūdens ārā! Tā tieši peldēšanās laikā visvairāk skanējusi latviešu valoda. To veicināja arī ar tautasdziesmu dziedāšanu, mācot latviskās rotaļas un dejas. Bet grūtības, protams, rada īsais nometņošanas laiks, jo ir bērni, kas tikai vāji prot latviešu valodu. Tie uz angļu valodu pavedina arī citus.

Nometnes dzīves sekas varēja labi manīt, bērniem nākot un ejot. Sākumā viens otrs asarām acīs lūdza vecākus neatstāt viņu nometnē, bet divās nedēļās pārvērtība bija gandrīz brīnumaina — jauks iedegums, vingrums visā ķermeni. Uz jautājumiem, kā patikusi nometņošana, atbilde bija: „Labi". Un šo atbildi papildināja smaids, mirdzums acīs un enerģisks galvas mājiens, kad prasīja, vai gribētu arī nākošo vasaru nometņot.

J. U.

Jāņa Zāliša zoļādā gatavotais šķīvis ar Kanadas simtgades motīvu, kuŗā kļavas lapu ietver stilizēts vārpu vainags.
Foto: J. Liģers

Pirmais gads nometnē

JAUNAS VADĪTĀJAS RAKSTURĪGAKIE IESPAIDI PĒC PIRMĀS VASARAS SIDRABENES BĒRNU NOMETNĒ

Gaŗajās ziemas dienās nekad nepietrūka darba, kas bija notēikti paveicams, bet, beidzoties mācībām skolā, sākās vasaras brīvlaiks, kad var pēc patikas izvēlēties, ko darīt ar sagaidāmajām jaukajām un saulainajām dienām. Arī es domāju par to, kā skaisti, bet reizē arī lietderīgi pavadīt brīvo vasaru, bet izšķiršanās un plānu kaldināšana nebija tik viegla, ja nevēlējos darīt apmēram to pašu, kam esmu nodevusies katru vasaru.

Negaidot saņēmu piedāvājumu doties uz Toronto latviešu Sv. Andreja draudzes lauku īpašumu Sidrabeni un uzņemties grupas vadītājas pienākumus bērnu vasaras nometnē. Nometņu dzīve man nebija sveša, jo biju jau nometņojusi kā guntiņa un vēlāk kā gaida. Arī vadītājas pienākumi un uzdevumi man bija pazīstami, jo darbojos par vadītājas palīdzi vietējā Hamiltonas latviešu gaidu pulciņā. Tā izšķīros negaidīto piedāvājumu pieņemt un braukt uz Sidrabeni.

Tomēr jau ar pirmo dienu Sidrabenē jutu lielu starpību starp pierasto gaidu un bērnu vasaras nometni. Dzīve Sidrabenē likās kā mājās — ar grīdām teltīs, gultām, mantu skapīšiem u. c. Arī maltītes te nenācās gatavot pašām, bet par garšīgu ēdienu allaž gādīgi rūpējās nenogurdināmās nometnes saimnieces. Un brīvā laika bija samērā daudz. Bija skaisti, jutos apmierināta un tā ātri pieradu pie visa jaunā, ko nebiju pazinusi gaidu nometnē.

Viela nodarbībām ar bērniem bija plaša. Nodarbību plānus varējām izdomāt un sagatavot mēs pašas, grupu vadītājas. Pirmajās nedēļās ieinteresēju meitenes gaidu mākās, gatavojot galdiņus, kurpju uzliekamos un citu. Bieži devāmies gājienos uz „klintīm"; uz „veco māju" un uz „veco peldētavu", vienreiz pat uz t. s. Rattle Snake Point. Karstās dienās izmantojām veldzei nometnes upi, nododoties spēlēm un rotaļām ūdenī. Noorganizējām šķēršļu gājienu, devāmies arī pētniecības sirojumā, cepām malzi uz ugunskura un padomājām pat par nakts rotaļām. Kā jau nepieciešams vasaras nometnē kuŗā sapulcējas dažādu spēju bērni, vienmēr tomēr ievērojām meitenu fizisko attīstību, vadot viņas vieglatlētikas nodarbībās un dažādās sporta spēlēs.

Jauns piedzīvojums man bija Sidrabenes bērnu un sporta svētki. Jutos pārsteigta par lielo sajūsmu, ar kādu bērni šos svētkus nepacietīgi gaidīja un gatavojās, tāpat vēlāk par vēl lielāko jūsmu, bet reizē arī nopietnību un centību, ar kuŗu viņi sekoja katram bumbas sitienam volejbola spēlē starp Sidrabenes un Saulaines vienībām. Visi tā jūsmoja par katru Sidrabenes bērnu uzvaru, ka pavisam sīlti ap sirdi kļuva arī man, kaut pirmo gadu biju vadītāja šai nometnē. Sādus svētkus piedzīvoju ne vien Sidrabenē, bet arī Saulainē, kur sevišķi priecājos un pat apbrīnoju Sidrabenes bērnu vienotības garu.

Jauki, pat neaizmirstami man bija arī sestdienu vakaru ugunskuri, kuŗos ar priekšnesumiem piedalījās ne tikai bērni, bet kādreiz arī vadītāji.

Tagad, atskatoties uz Sidrabenē pavadīto nometnes laiku, jūtos ļoti priecīga un apmierināta, ka pieņēmu aicinājumu šai skaistajā vietā pavadīt vasaras brīvlaiku, pie tam ļoti lietderīgi. Kur gan labāk darboties, ja ne svaigā gaisā un latviskā vidē? Tā šī jaukā vasara man vienmēr paliks neizdzēšamā atmiņā. Zinu skaidri, ka to nekad neaizmirsīšu, bet klusībā ceru, ka tā nebūs pēdējā.

Raiba Šmita - Kalēja

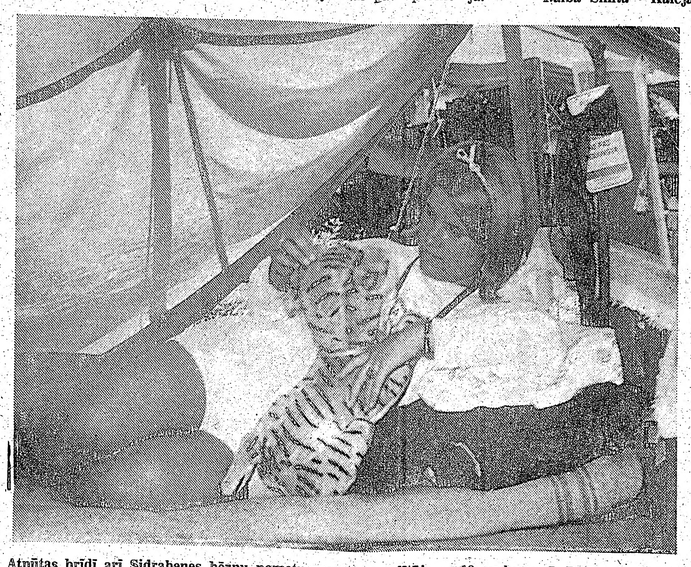

Atpūtas brīdī arī Sidrabenes bērnu nometnes grupas vadītāja — 18 gadu vecā Raiba Šmite-Kalēja no Hamiltonas atlaidās telti un, pārdomājot nākošās nodarbības ar sev uzticētajiem bērniem, parotaļājās ar „tīģeri", gan nenoliekot kaklā pakārto vadītājas svilpi, jo — amatā taču jābūt vienmēr.
Foto: A. Vinčels

Vēl viens panākums

Mūsu laikrakstā jau ziņots, ka pazīstamais latviešu keramiķis Z. Jurševskis pašreiz Toronto notiekošajā Kanadas nacionālajā izstādē par četriem saviem darbiem izpelnījās piecas godalgas.

Gandrīz tikpat ievērojamu panākumu šogad guvis arī dailamatnieks ādas izstrādājumu nozarē — Jānis Zālītis, kas, līdzīgi Z. Jurševskim, arī iepriekšējos gados vienmēr bijis godalgoto vidū. Šoreiz viņš izpelnījies divas 1. godalgas ar izstādījumiem Karalienes Elizabetes celtnes t. s. sieviešu ēkā — par dekorātīvu, no zolādas gatavotu šķīvi, kuŗā iestrādāts Kanadas simtgades motīvs, kļavas lapu šķivja centrā ietverot stilizētam vārpu vainagam, tāpat par tumšā krāsā izstrādātu albumu. Trešo godalgu J. Zālītis saņēmis par ādas vākiem, kuŗos iestrādāta tīģerlidakas vai, runājot latviešu makšķernieku valodā, „maskija" galva.

Panākumus Jānis Zālītis guvis arī Kanadas dailamatniecības ģildes novietnē, kuŗa arī iekārtota Karalienes Elizabetes celtnē. Šai sacensībā bija iesūtīti 24 darbi, no kuŗiem izstādīja tikai trīs. J. Zālītis par ādas apvalku pudelei arī še saņēma pirmo godalgu. Tā kopskaitā J. Zālīša Kanadas nacionālajās izstādēs iegūto balvu klāsts ar šāgada panākumiem pavairojies ar 3 pirmajām un 1 trešo godalgu.

Jānis Zālītis ar saviem darbiem, demonstrējot arī ādas apstrādāšanas metodes, piedalījies daudzās kanadiešu izstādēs un sarīkojumos, tā ka viņa vārds šai dailamatniecības nozarē labi pazīstams visas Kanadas mērogā. Jāpiezīmē, ka Kanadas nacionālajā izstādē par Coliseum Arena un Exhibits apzīmētās ēkas otrā stāvā Toronto dailamatnieki — ādas izstrādātāji demonstrē, kā top šādi darbi, izstrādājumus uz vietas arī pārdodot un pieņemot pasūtinājumus. Šai novietnē ir arī vairāki J. Zālīša darbi — gan lielāka, gan mazāka apmēra — izstādīti pārdošanai.

Pārējie latviešu dailamatnieki šogad izstādei pievērsuši mazāku uzmanību nekā iepriekšējos gados, tādēļ arī nav atrodami godalgoto vidū. Kanadas dailamatnieku ģildes novietnē gan izstādīta Aleksandras Dzērvītes darināta sienas sega un Dr. Z. Tukuma (Otavā) gatavoti zelta un sudraba gredzeni, kuŗi godalgoti ar balvas veidu, ko piešķir izstādītājiem, kas Kanadas nacionālajā izstādē līdz šim vēl nav ieguvuši nekādas godalgas.

Šāgada izstādē ar saviem darbiem nepiedalās parastie izstādītāji H. Mercs, A. Gugāns, V. Vilsone un citi mūsu izcili dažādu dailamatniecības nozaŗu speciālisti.

J. L.

TORONTO ZIŅAS

Austrumu draudzes svētdienas skola jauno mācības gadu uzsāks 17. septembrī Sv. Barnaba baznīcā. Visi draudzes locekļi aicināti savus bērnus līdz 13 gadu vecumam sūtīt šai skolā. Pārējiem jauniešiem paredzētas pirmsiesvētes mācības pa vecuma grupām, kuŗas paredzēts sākt oktobrī. Draudzes vakars notiks 24. septembrī pēc Pļaujas svētku dievkalpojuma.

Sidrabenē 26. un 27. augustā notika vasaras atskaņu sarīkojums ar balli un tās karalienes vēlēšanām pirmajā dienā, kuŗā ieradās ap 60 apmeklētāju, apliecinot, ka pēdējos divos gados jauniešu interese par Sidrabenē rīkojamiem deju vakariem mazinājusies. Samērā mazā dejotāju skaita vidū meiteņu vairums bija tērpies biksēs, tā automatiski nekvalificējoties uz balles karalienes godu. Žūrijas komisija (Sidrabenes pārvaldes pr-ks B. Upāns, LNJAK pārstāvis V. Epneris un no publikas pieaicinātais J. Cers) par balles karalieni izraudzīja Viju Zuntaku, kuŗa goda lenti bija dāvinājis Lotus puķu veikala īpašnieks A. Tirums, Toronto. Kaut sarīkojuma otra diena bija lietaina un „slapjā svētība" pierima tikai īsi pirms brīvdabas koncerta sākuma, ieradās tomēr ap 150 apmeklētāju, kas noklausījās ne vien interesantu, bet arī mākslinieciskā ziņā labu programmu, kuŗa bija radusies Sidrabenes pārvaldes sarīkojumu daļas vadītāja Ed. Freimūta idejā. B. Upāns, kas veica arī programmas pieteicēja uzdevumus, uzrunā pirms koncerta norādīja, ka šāda vasaras atskaņa iecerēta par tradīciju un to rīkos arī nākošajos gados, bet pēc koncerta viņš pateicās mākslinieķiem un apmeklētājiem par atsaucību, jo Sidrabene var pastāvēt un darboties tikai tad, ja tās netrūkst. Šogad atsaucība bijusi sevišķi liela, sarīkojumos pulcinot skatītāju rekordskaitu, kaut vasara bija pauksta un bieži lietaina. Koncertā dziedāja Hamiltonas jaunatnes pulciņa Rota meiteņu kvintets (Sk. Darkēvica, D. Kārkliņa, M. Ezerkalne, I. Baumane un D. Cinīte), kuŗa mūzikālā vadība un dziesmu iestudēšana atrodas diriģentes A. Skudras - Kārkliņas ziņā. Māras Ezerkalnes pavadījumā tautas dziesmas, latviešu komponistu darbus un operu ārijas gan solo, gan duetā dziedāja A. Skudra - Kārkliņa un A. Cers.

Sidrabenes iemītnieku gadskārtējais draudzības vakars notiks 2. septembrī plkst. 7 vakarā bērnu nometnes ēdamzālē.

Sv. Andreja draudzes lauku īpašuma Sidrabenes pārvaldes sarīkojumu daļas vadītāja Eduards Freimūts izkaldinājis plānus arī rudenim un ziemai, lai Sidrabenē turpmāk visu gadu valdītu rosība. Viņš domājis par slēpošanu, slidošanu un dažādām priecīgām sanākšanām. Arī Sidrabenes kafejnīca nedēļu nogalēs būs atvērta visu rudeni un ziemu.

Gadskārtējā LNJAK izbraukumā uz Stratfordu šoreiz piedalījās ap 50 jauniešu no Toronto, Hamiltonas un Londonas jaunatnes pulciņiem. Noskatījušies Šekspīra lugu „Vindzoras jautrās sievas", jaunieši pēc izrādes pulcējās ugunskura vakarā kādā tuvējā lauku saimniecībā. Sporta un dažādas brīvdabas nodarbības turpinājās arī otrā dienā Hurona ezera plūdmalē.

A. BIRZNIEKS — DV TORONTO NODAĻAS TEICAMĀKAIS ŠĀVĒJS

DV Toronto nodaļas gadskārtējās šaušanas sacīkstes 26. augustā TLMM kluba lauku īpašumā Bērzainē bija pulcinājušas 26 dalībniekus un ap 100 skatītāju. Nodaļas šāgada meistartitulu ieguva Arvids Birznieks, saņemot uz vienu gadu arī ceļojošo balvu. Viņa veikums ar 22. kalibra šauteni no iespējamiem 150 punktiem bija 137. Otrā vietā ierindojās E. Viškers ar 129 un 3. vietā V. Cinis ar 125 punktiem.

Vanadžu grupā ar 91 no 100 iespējamiem punktiem uzvarēja O. Jēkabsone, 2. vietā A. Hēvele ar 73 un 3. vietā M. Cine ar 25 punktiem.

Teicamas sekmes arī šogad uzrādīja jaunieši. Vecuma grupā no 6 — 11 gadiem uzvarēja A. Plūdums ar 93 no iespējamiem 100 punktiem, 2. P. Lanka ar 92 un 3. vietā tikai 6 gadus vecais R. Jēkabsons ar 85 punktiem. Grupā līdz 16 gadu vecumam uzvarēja E. Deklavs ar 85 punktiem, 2. vietā U. Veidemanis ar 79 un 3. J. Zvanītājs ar 53 punktiem.

Notika arī māla baložu šaušana, kuŗā sacentās 15 šāvēji. No iespējamiem 25 baložiem 13 sašāva O. Slocenieks, bet 2. vietā ar 11 trāpījumiem ierindojās H. Vaits un G. Vilmanis. Ārpus konkurences šo šaušanas veidu demonstrēja K. Šterns, sašaujot 21 balodi, un K. Deklavs ar 20 trāpījumiem.

Sacensību uzvarētājus apbalvoja pie ugunskura, kuŗu aizdedzināja Kanadas DV zemes valdes sekretārs K. Bencons. Uzrunājot klātesošos, viņš norādīja, ka uguns var darīt labu un arī launu. Šis ugunskurs ir draudzības ugunskurs, kas dod siltumu un gaismu. Balvas uzvarētājiem pasniedza nodaļas valdes pr-dis I. Zamlovskis un sacīkšu vadītājs K. Deklavs. Pārsteiguma

(Nobeigums 5. lpp.)

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto) Credit Union Limited

491 College St., Toronto 4, Ont.
Telef. 924-2775

maksā

4½% par noguldījumiem

Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, pieņem maksājumus par telefonu, elektrības, gāzes un ūdens lēsēm, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.

REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 vai $5000.00.

Birojs atvērts darbdienās no pl. 12—8 vakarā. Vasaras brīvlaikā līdz 15. septembrim birojs sestdienās slēgts.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

TORONTO KONCERTAPVIENĪBA ...

(Pārnesums no 3. lpp.)

Turpinot uzsākto tradīciju, nu jau piekto sezonu koncertapvienības valde savam pēdējam koncertam aicinājusi cita latviešu centra koŗa vienību. Kaut latviešu koŗi nav profesionālas vienības, koŗa dziesmai kā tādai latviešu mūzikā ir vai pati izcilākā vieta. No citas pilsētas aicināta koŗa koncerta sarīkošana saistīta ar visai prāviem izdevumiem, pat ar materiālu risku, kas vairumam organizāciju, kuŗām koncertu rīkošana ir blakuslieta, nav pa spēkam. Tā kā koncertapvienības abonenti rada materiālu bāzi, tad valde ir pārliecībā, ka tai jāveicina arī latviešu koŗu darbība un reizē jādod torontiešiem iespēju dzirdēt koŗus no citiem latviešu centriem. Aizvadītajā sezonā dziedāja Ņujorkas apvienotais koris Br. Skultes vadībā. Jaunajā sezonā — 1968. gada 11. maijā — viesosies Montrealas vīru koris Junda diriģenta Daumanta Vītola vadībā.

Vadoties no šāgada pavasarī izdarītās aptaujas, kā arī ticot latviešu nama pārvaldes solījumam uzlabot skatuves paaugstinājumu un apgaismošanas iekārtu, apvienības valde nolēmusi pirmos trīs koncertus, līdzīgi iepriekšējam gadam, rīkot Latviešu namā, bet ceturto, kas ir koŗa koncerts un prasa plašākas telpas, latviešiem nu jau labi pazīstamajā Parkdale Collegiate zālē.

Koncertapvienības abonementa karte visiem 4 koncertiem maksa $7, studentiem 3.50. Tās dabūjamas iepriekšpārdošanā pie organizāciju pārstāvjiem (kā zināms, koncertapvienība ir visu latviešu organizāciju dibināta), kā arī pasūtināmas pa pastu, nosūtot čeku vai naudas pārvedumu, izrakstītu uz Toronto Latvian Concert Association vārda: Mrs H. Pāvuls, 149 Haileybur Dr., Scarborough, Ont.

A. P.

Vajadzīgi SKOLNIEKI pie laikraksta ekspedīcijas darbiem divreiz nedēļā. Tuvākai informācijai zvanīt 921—7121.

Iegādājieties MĀCĪBAS GRĀMATAS iepriekš DV grāmatnīcā, jo skolā tās nebūs dabūjamas!

Ceļas vēl vie

AUSTRĀLIEŠU BĪSKAPS MUDINA PAIKT LATV

Sīdnejas priekšpilsētā Flemingtonā austrāliešu bīskaps J. Frīmens 13. augustā iesvētīja pamatakmeni Sidnejas latviešu katoļu namam. Ar šo notikumu Sidnejas latviešu katoļi ir ceļā uz turpat 10 gadu vecas ieceres reālizēšanu un vēl viena latviešu nama pievienošanu Austrālijā jau esošo skaitam. Kad 1958. gada sākumā LKBA Sidnejas nodaļa iepirka zemi Flemingtonā, sākās ziedojumu vākšana nama celšanai, bet tikai šogad, pēc dažādu projektu apspriešanas un atmešanas, valde pieņēma brisbanieša A. Maskalāna projektu, pēc kuŗa būvuzņēmējs B. Majors izstrādāja celtnes plānu. Pēc šī plāna tad nu arī ceļas jaunais nams.

Pamatakmens iesvētīšanas svinības izvērtās jo plašas un iespaidīgas, arī saulainā diena nāca kā uz pasūtinājumu. Biskapu sagaidot, pie Sv. Dominika baznīcas Flemingtonā spalierī stāvēja ap 300 cilvēku ar skautu un gaidu karogiem. Svinīgo dievkalpojumu vadīja viesis no Melburnas — prāv. P. Bečs, asistējot prāv. S. Gaidelim. Bez bīskapa J. Frīmena dievkalpojumā vēl piedalījās vairāki austrāliešu katoļu mācītāji, kā arī Sidnejas latviešu ev.-lut. draudzes mācītājs J. Krauklis, latviešu, lietuviešu un austrāliešu draudžu un organizāciju pārstāvji un citi.

Svētrunā prāv. P. Bečs teica, ka jauno namu nodod Aglonas Dievmātes aizgādībā, uzsverot tās lomu un norādot, ka viņai par godu Latvijā celti vairāki dievnami. Nobeigumā prāv. P. Bečs teica: „Jaunais nams būs veltīts Aglonas Dievmātei un kalpos mums, lai mēs paliktu latviski, lai būtu sirsnīgāki un lai visi redzētu, ka esam kristieši un latvieši."

Pēc dievkalpojuma sapulcējušos uzrunāja bīskaps J. Frīmens, kas pazīstams kā trimdinieku draugs un aizstāvis. Šo faktu viņš vēlreiz nepārprotami pasvītroja savā runā, norādot, ka mums jābūt gan lojāliem pret Austrāliju, bet tai pašā laikā jāpalie tību sirdīs dzimteni. vija bijusi jaunā celtn vu ticību Biskaps se bu, kuŗu prot vai dams: „Ne un pārlieci bākais ceļš vijas atbrīv nīgiem. Un nes, kas L šī, es ieteic cāk iem un ču! Esiet l šu vecāk teni. Mācai un divu v vienmēr no tu avots jūs vieta priek bai, Dieva šanai."

Tad dievk gaŗā proces nas Dievmā karogiem d kuŗai dažas šas jumta nas ceremo dibinātājs priekšsēdis celtnes pam kumentu. Be rakstīja bīsk klātesošie lietuviešu u džu un orga latviešu kat bīnieki, vara LKBA biļet „Austrālijas mumurus. T ceremonijā nes pamatos rim B. Adij piemērotu d

Pēc šīs cer uz draudzes turpinājās, daļas valdes čam vadot kni. Pirmais kāpa prāv. P cienus no L daļas un dra

„MELNAIS BRUŅINIEKS

(Turpinājums no 1. lpp.)

ELJAS Vācijas nodaļas biedru sanāksmei, kuŗu laikā interesenti varēja aizbraukt apskatīt nožogoto un nomīnēto Austrumvācijas robežu vai nodoties sporta tam. Lielākais pievilkšanas spēks tomēr izrādījās ASV cieminja prof. Dr. E. Andersona ablem referātiem — par Baltijas valstu ārpolitiku un par Kurzemes koloniju Tobago, kuŗus 17. augustā noklausīties ieradās arī krietns vecākās paaudzes pulks.

Bez vērtīgajiem referātiem jau kongresa dalībnieku pulcēšanās dienā notika Āchenas studenta O. Sējas vadīts raibais vakars pie ugunskura ar dziesmām, kuplejām un īsiem skečiem. Šai vakarā jauniešiem no dažādajām zemēm bija dota iespēja jautrībā un omulībā sapazīties, lai nākošajās dienās nodotos kopīgam nopietnam darbam. Īpašu koncertu sniedza pianiste Māra Biezaite no Austrālijas, Nol- dis Millers monstrēja sa nā gada ELJ ropas latviešu kiem Hamb Grīns no Sto rāro vakaru, Johansons un bez cita — lus. Protams, sa balle, kuŗ atzinību izpe kapella no

Jaunajā priekšsēdi ievēlēja Ināru Neimani par vicepriekšgulī no Anglijas dē darbosies Beļģijas, Vācijas, Rasma Lines, Andris Tālis Vasiļjevs.

ELJAs gadasapulcē bija arī jau septiņi pasaules latviešu gresam, kas notiks jūlija beigās. Priekšdarbu ievēlēja īpašu. Tās darbu veic Rietumberlinē Valdis Liepiņš, kas pašreiz uzturas vite Neimane no Zauere no Austrālijas reiz studē Arī

ELJAs Vācijas savā sapulcē ru valdi, kuŗa nis Puliņš.

Par šo ELJAs Abensenā visvairāk bija tieši tie jaunieši reiz piedalījušies. Viens no viņiem jies, atzinās: sastapis tik daudz runā latviski! tu bijis vēl vairāk kāds pamatots „Aizbrauc uz Amerikas jaunatni sastapsi vēl vairāk runā angliski!"

A. BIRZNIEKS — ...

(Pārnesums no 4. lpp.)

balvu par sevišķu entuziasmu šaušanas sportā saņēma A. Civzelis.

Priekšnesumu daļā ar saviem piedzīvojumiem šaušanā venti ju mēlē iepazīstināja ieņetonists Kriss Ķepala. DV teātŗa Kanadā aktrise Anita Bencone jautrā stāstījumā pakavējās pie mīlestības lietām. Priekšnesumu daļu pabeidza ar asprātīgu skeču „Ziņkāre" (A. Bencone, Z. Grēkere un G. Āpše) izpildījumā un Z. Grēkeres deklamējumu.

Par labi izdevušos uzskatāms arī saviesīgais vakars, kuŗā Bērzaines kluba telpās pulcējās ap 100 dalībnieku. Nodaļas vanadzes R. Zamlovskas vadībā bija gādājušas par siltiem un aukstiem ēdieniem, kā arī kafijas galdu ar cepumiem.

Šaušanas sacīkstes veiksmīgi vadīja K. Deklavs un P. Rudzītis ar vairākiem palīgiem.

R. N.

NTO ZIŅAS

vētdie- gadu Barna- locek- dz 13 skolā. dzētas vecu- dzēts akars Plau-

gustā rīko- ienes kurā ap- ados benē ma- jotā- ums atis- ka- isija B. Ep- cinā- lieni kura otus Tī- oju- un

lgu. dar- ap- ijies un rds la- nej na- um ētās ai]- tāji iz- do- us. J. gan pār- ieki ažā- jos ami ai]- gan tes Z. elta od- die- das vēl

„slapjā svētība" pierima tikai īsi pirms brīvdabas koncerta sākuma ,ieradās tomēr ap 150 apmeklētāju, kas noklausījās ne vien interesantu, bet arī māksliniecisku ziņā labu programmu, kuŗa bija radusies Sidrabenes pārvaldes sarīkojumu daļas vadītāja Ed. Freimūta idejā. B. Upāns, kas veica arī programmas pieteicēja uzdevumus, uzrunā pirms koncerta norādīja, ka šāda vasaras atskaņa iecerēta par tradiciju un to rīkos arī nākošajos gados, bet pēc koncerta viņš pateicās māksliniekiem un apmeklētājiem par atsaucību, jo Sidrabene var pastāvēt un darboties tikai tad, ja tās netrūkst. Šogad atsaucība bijusi sevišķi liela, sarīkojumos pulcinot skatītāju rekordskaitu, kaut vasara bija pauksta un bieži lietaina. Koncertā dziedāja Hamiltonas jaunatnes pulciņa Rota meiteņu kvintets (Sk. Darkēvica, D. Kārkliņa, M. Ezerkalne, I. Baumane un D. Cinīte), kuŗa mūzikālā vadība un dziesmu iestudēšana atrodas diriģentes A. Skudras - Kārkliņas ziņā. Māras Ezerkalnes pavadījumā tautas dziesmas, latviešu komponistu darbus un operu ārijas gan solo, gan duetā dziedāja A. Skudra - Kārkliņa un A. Cers.

● Sidrabenes iemītnieku gadskārtējais draudzības vakars notiks 2. septembrī plkst. 7 vakarā bērnu nometnes ēdamzālē.

● Sv. Andreja draudzes lauku īpašuma Sidrabenes pārvaldes sarīkojumu daļas vadītājs Eduards Freimūts izkaldinājis plānus arī rudenim un ziemai, lai Sidrabenē turpmāk visu gadu valdītu rosība. Viņš domājis par slēpošanu, slidošanu un dažādām priecīgām sanākšanām. Arī Sidrabenes kafejnīca nedēļu nogalēs būs atvērta visu rudeni un ziemu.

● Gadskārtējā LNJAK izbraukumā uz Stratfordu šoreiz piedalījās ap 40 jauniešu no Toronto, Hamiltonas un Londonas jaunatnes pulciņiem. Noskatījušies Šekspīra lugu „Vindzoras jautrās sievas", jaunieši pēc izrādes pulcējās ugunskura vakarā kādā tuvējā lauku saimniecībā. Sporta un dažādas brīvdabas nodarbības turpinājās arī otrā dienā Hurona ezera plūdmalē.

nav ieguvuši nekādas godalgas.

Šāgada izstādē ar saviem darbiem nepiedalās parastie izstādītāji H. Mercs, A. Gugāns, V. Vilsone un citi mūsu izcili dažādu daiļamatniecības nozaŗu speciālisti.

J. Ļ.

— DV TORONTO ĀMĀKAIS ŠĀVĒJS

ār- au- su- šas tā- tu- ne- 60 ka- 50 ie- un m. 00 ja le 25 ad pā A. m 92 is m. m k- er k- a- Jo a- tā H. ne- 21

balodi, un K. Deklavs ar 20 trāpījumiem.

Sacensību uzvarētājus apbalvoja pie ugunskura, kuŗu aizdedzināja Kanadas DV zemes valdes sekretārs K. Bencons. Uzrunājot klātesošos, viņš norādīja, ka uguns var darīt labu un arī ļaunu. Šis ugunskurs ir draudzības ugunskurs, kas dod siltumu un gaismu. Balvas uzvarētājiem pasniedza nodaļas valdes pr-dis I. Zamlovskis un sacīkšu vadītājs K. Deklavs. Pārsteiguma

(Nobeigums 5. lpp.)

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto) Credit Union Limited

491 College St., Toronto 4, Ont. Telef. 924-2775

maksā

4½% par noguldījumiem

Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, pieņem maksājumus par telefonu, elektrības, gāzes un ūdens lēsēm, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.

REIZE AR NAUDAS NOGULDIJUMU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 vai $5000.00.

Birojs atvērts darbdienās no pl. 12—8 vakarā. Vasaras brīvlaikā līdz 15. septembrim birojs sestdienās slēgts.

Ceļas vēl viens latviešu nams

AUSTRĀLIEŠU BĪSKAPS MUDINA PAIKT LATVIEŠIEM UN AICINA „JAUNIEŠUS MĀCĪTIES LATVIEŠU VALODU

Sīdnejas priekšpilsētā Flemingtonā austrāliešu bīskaps J. Frīmens 13. augustā iesvētīja pamatakmeni Sidnejas latviešu katoļu namam. Ar šo notikumu Sidnejas latviešu katoļi ir ceļā uz turpat 10 gadu vecas ieceres reālizēšanu un vēl viena latviešu nama pievienošanu Austrālijā jau esošo skaitam. Kad 1958. gada sākumā LKBA Sidnejas nodaļa iepirka zemi Flemingtonā, sākās ziedojumu vākšana nama celšanai, bet tikai šogad, pēc dažādu projektu apspriešanas un atmešanas, valde pieņēma brisbanieša A. Maskalāna projektu, pēc kuŗa būvuzņēmējs B. Majors izstrādāja celtnes plānu. Pēc šī plāna tad nu arī ceļas jaunais nams.

Pamatakmens iesvētīšanas svinības izvērtās jo plašas un iespaidīgas, arī saulainā diena nāca kā uz pasūtījumu. Bīskapu sagaidot, pie Sv. Dominika baznīcas Flemingtonā spalieri stāvēja ap 200 cilvēku ar skautu un gaidu karogiem. Svinīgo dievkalpojumu vadīja viesis no Melburnas — prāv. P. Bečs, asistējot prāv. S. Gaidelim. Bez bīskapa J. Frīmena dievkalpojumā vēl piedalījās vairāki austrāliešu katoļu mācītāji, kā arī Sidnejas latviešu ev.-lut. draudzes mācītājs J. Krauklis, latviešu, lietuviešu un austrāliešu draudžu un organizāciju pārstāvji un citi.

Svētrunā prāv. P. Bečs teica, ka jauno namu nodod Aglonas Lievmātes aizgādībā, uzsverot tās lomu un norādot, ka viņai par godu Latvijā celti vairāki dievnami. Nobeigumā prāv. P. Bečs teica: „Jaunais nams būs veltīts Aglonas Dievmātei un kalpos mums, lai mēs paliktu latviski, lai būtu sirsnīgāki un lai visi redzētu, ka esam kristieši un latvieši."

Pēc dievkalpojuma sapulcējušos uzrunāja bīskaps J. Frīmens, kas pazīstams kā trimdinieku draugs un aizstāvis. So faktu viņš vēlreiz nepārprotami pasvītroja savā runā, norādot, ka mums jābūt gan lojāliem pret Austrāliju, bet tai pašā laikā jāpaliek latviešiem ar mīlestību sirdīs uz savu nelaimīgo dzimteni. Laimīgajās dienās Latvija bijusi stingri kristīga, un šī jaunā celtne palīdzēs uzturēt dzīvu ticību Dievam un Latvijai. Bīskaps sevišķi uzsvēra patiesību, kuŗu daudzi no mums nesaprot vai negrib saprast, teikdams: „Nemainiet savu ticību un pārliecību jaunajā zemē. La bākais ceļš, kā cīnīties par Latvijas atbrīvošanu, ir būt tās cienīgiem. Un jums, zēni un meitenes, kas Latviju neesat redzējuši, es ieteicu: klausiet saviem vecākiem un mācaities savu valodu! Esiet lepni uz saviem latviešu vecākiem, kas mīl savu dzimteni. Mācaities arī jūs to mīlēt, un divu valodu zināšanas jums vienmēr noderēs. Lai šī celtne būtu avots jūsu ticībai, lai tā būtu vieta priekam, Latvijas mīlestībai, Dieva un Dievmātes godināšanai."

Tad dievkalpojuma dalībnieki gaŗā procesijā ar Latvijas, Aglonas Dievmātes, skautu un gaidu karogiem devās uz jauno celtni, kuŗai dažas sienas jau sasniegušas jumta augstumu. Iesvētīšanas ceremonijas sākumā LKBA dibinātājs un pirmais valdes priekšsēdis E. Locāns nolasīja celtnes pamatos iemūrējamo dokumentu. Bez šī „ruļļa", kuŗu parakstīja bīskaps J. Frīmens, visi klātesošie garīdznieki, latviešu, lietuviešu un austrāliešu draudžu un organizāciju vadītāji un latviešu katoļu sabiedriskie darbinieki, vaŗa kapsulā vēl ielika LKBA biļetena un laikraksta „Austrālijas Latvietis" pēdējos numurus. Tad bīskaps svinīgā ceremonija ielika kapsulu celtnes pamatos un tos svētīja, kuŗim B. Adijāna vadībā dziedot piemērotu dziesmu.

Pēc šīs ceremonijas visi devās uz draudzes zāli, kur svinības turpinājās, LKBA Sidnejas nodaļas valdes pr-dim E. Polikēvičam vadot gaŗo apsveicēju virkni. Pirmais runātāju tribīnē kāpa prāv. P. Bečs, nododot sveicienus no LKBA Melburnas nodaļas un draudzes, kā arī tuvāk pakavējoties pie LKBA dibināšanas 1950. gadā Sidnejā un uzsverot, ka viens no dibinātājiem un pirmās valdes locekļiem bijis pašreizējais valdes pr dis E. Polikēvičs. Prāv. P. Bečs apbrīnoja neatlaidību, ar kādu vākti līdzekļi nama celšanai, norādot, ka lielākā medaļa pienākas prāv. S. Gaidelim. Apsveikumam prāv. S. Bečs pievienoja aploksni.

Pēc tam sveica lietuviešu pārstāvis B. Geniss, sekoja Sidnejas latviešu ev.-lut. draudzes mācītājs J. Krauklis, izjustos vārdos apliecinot, ka „mēs kristīgie latvieši sadodamies rokām un ceļam baznīcas un namus" un ka „jaunā celtne liecinās par kādas mazas tautas uzticību un paļāvību Dievam un latviskajai kristīgai ticībai". Arī viņš pasniedza čeku. Vienības draudzes pr ks H. Lāsums sveica, uzsverot, ka sabiedriskā rosība iet plašumā un telpas vajadzīgas, tādēļ jaunais nams ir laba un derīga lieta, tādēļ lai paceļas skaists un jauks.

No austrāliešu Catholic Womens' League sveica Gārsija Haija, norādot, ka šī ir prieka diena ne tikai latviešiem, bet arī Austrālijas katoļiem, jo nams būs ieguvums visiem. Tad nāca vairāki „laicīgie" sveicēji: A. Lucis no viru koŗa, nododot aploksni, DV Sidnejas nodaļas pr-ks M. Tenisons, nododot aploksni ar vārdiem: „Mēs esam latviešu ziemeļniecēšu cilts, mēs izturēsim!" Sidnejas latviešu biedrības pr-ks M. Siliņš nodeva aploksni un izcēla latviešu katoļu atsaucību un lojalitāti Latviešu nama celšanai Stratfildā, izteicot pārliecību, ka tā bi nami darbosies ciešā draudzībā. Melburnas katoļu jaunatnes vārdā sveica un aploksni nodeva Ancāne, bet Ed. Šmugajs sveica no korporācijas Lacuania, novēlot, lai jaunajā namā valdītu latviskais darba prieks, saderība un sirsnība, laidvisus darbus veiktu Dievam par godu un tēvzemei Latvijai par svētību. Skautu un jaunatnes sveicienus nodeva skautu vadītājs J. Liepiņš, novēlot, lai šai namā pulcētos jaunatne bez ticību atšķirības un augtu Latvijai. Prāv. S. Gaidelis pateicās būvuzņēmējam B. Majoram par apzinīgi veikto darbu un atgādināja adelaidiešiem, ka tie apsolījušies uzlikt namam jumtu. B. Majors atbildē solījās uzdevumu veikt līdz galam. Jautāts, cik ilgā laikā viņš domā namu nobeigt, B. Majors atbildēja: „Ja vien būs līdzekļi, nams pēc diviem mēnešiem būs gatavs!"

LKBA Sidnejas nodaļas valdes pr-dis E. Polikēvičs pateicās apsveicējiem un nolasīja piesūtītos apsveikuma rakstus un telegrammas, kuŗu skaits sniedzās pāri 30. To vidū bija rakstveida novēlējumi no kardināla Gilroja, bīskapa J. Rancāna, monsiņora K. Ruča un citiem augstākiem latviešu un austrāliešu garīdzniekiem, no Latvijas konsulārā pārstāvja O. Rozīša, LAA pr-ža J. Riteņa, LKBA centrālās valdes pr-ža J. Vilmaņa u. d. c.

Svinību oficiālo daļu pabeidza ar Latvijas himnu. Pēc tam viesi un saimnieki pakavējās pie dāmu klātajiem galdiem un tases kafijas.

Ed. Šm.

„MELNAIS BRUŅINIEKS"

(Turpinājums no 1. lpp.)

ELJAs Vācijas nodaļas biedru sanāksmei, kuŗu laikā interesenti varēja aizbraukt apskatīt nozīgoto un nomīnēto Austrumvācijas robežu vai nodoties sportam. Lielākais pievilkšanas spēks tomēr izrādījās ASV cieminā prof. Dr. E. Andersona abiem referātiem — par Baltijas valstu ārpolitiku un par Kurzemes koloniju Tobago, kuŗus 17. augustā noklausīties ieradās arī krietns vecākās paaudzes pulks.

Bez vērtīgajiem referātiem jau kongresa dalībnieku pulcēšanās cienā notika Āchenas studenta O. Sējas vadīts raibais vakars pie ugunskura ar dziesmām, kuplejām un īsiem skečiem. Šai vakarā jauniešiem no dažādajām zemēm bija dota iespēja jautrībā un omulībā sapazīties, lai nākošajās dienās nodotos kopīgam nopietnam darbam. Īpašu koncertu sniedza pianiste Māra Biezaite no Austrālijas, Noldis Millers no Zviedrijas demonstrēja savas filmas par pērnā gada ELJAs kongresu un Eiropas latviešu 1. dziesmu svētkiem Hamburgā, bet Ervīns Grīns no Stokholmas vadīja literāro vakaru, kuŗā pats, Pāvils Johansons un Uldis Grasis — bez cita — lasīja savus dzejoļus. Protams, notika arī kongresa balle, kuŗā jauniešu sevišķu atzinību izpelnījās Saules Brāļu kapella no Zviedrijas.

☆

Jaunajā ELJAs valdē par priekšsēdi ievēlēja līdzšinējo Dainuviti Neimani no Vācijas, bet par vicepriekšsēdi Viktoru Grīguli no Anglijas. Bez viņiem valdē darbosies Edīte Paudere no Beļģijas, Valdis Eksts no Anglijas, Rasma Šilde no Rietumberlīnes, Andris Urdze no Vācijas un Tālis Vaško no Zviedrijas.

ELJAs gada sapulcē pārrunāja arī jau sāktos priekšdarbus pasaules latviešu jaunatnes kongresam, kas notiks nākošā gada jūlija beigās Rietumberlīnē. Priekšdarbu tālākai kārtošanai ievēlēja īpašu rīcības komiteju. Tās darbu vadīs Rasma Šilde Rietumberlīnē, bet darbosies Valdis Liepiņš (no Anglijas, bet pašreiz uzturas Kanadā), Dainuvīte Neimane (Vācijā) un Vija Zauere no Austrālijas, kas pašreiz studē Anglijā.

ELJAs Vācijas nodaļas biedri savā sapulcē tāpat ievēlēja jaunu valdi, kuŗas darbu vadīs Arnis Puliņš.

Par šo ELJAs 14. kongresu Abensenā visvairāk sajūsmināti bija tieši tie jaunieši, kas pirmoreiz piedalījās šādā kongresā. Viens no viņiem, gandrīz izbrīnījies, atzinās: „Nekur neesmu sastapis tik daudz cilvēku, kas runā latviski!" Viņš noteikti būtu bijis vēl vairāk pārsteigts, ja kāds pamatoti būtu atbildējis: „Aizbrauc uz kādu mūsu Ziemeļamerikas jauniešu sanāksmi, tad sastapsi vēl vairāk latviešu, kas runā angliski!"

V. L.

A. BIRZNIEKS — ...

(Pārnesums no 4. lpp.)

balvu par sevišķu entuziasmu šaušanas sportā saņēma A. Čivzelis.

Priekšnesumu daļā ar saviem piedzīvojumiem šaušanā ventiņu mēlē iepazīstināja feļetonists Krišs Ķepala. DV teātŗa Kanadā aktrise Anita Bencone jautrā stāstījumā pakavējās pie mīlestības lietām. Priekšnesumu daļu pabeidza ar asprātīgu skeču „Ziņkāre" (A. Bencone, Z. Grēkere un G. Āpše) izpildījumā un Z. Grēkeres deklamējumu.

Par labi izdevušos uzskatāms arī saviesīgais vakars, kuŗa Bērzaines kluba telpās pulcējās ap 100 dalībnieku. Nodaļas vanadzes R. Zamlovskas vadībā bija gādājušas par siltiem un aukstiem ēdieniem, kā arī kafijas galdu ar cepumiem.

Šaušanas sacīkstes veiksmīgi vadīja K. Deklavs un P. Rudzītis ar vairākiem palīgiem.

R. N.

Kamēr no Pad. savienības atkomandētās ukrainietes pasaules izstādē Montrealā sniedza savu paredzēto programmu „pēc plāna un grafika", brīvās ukrainietes no Saskatūnas Kanadas nacionālajā izstādē Toronto uzstājās ar kādu Ukrainas kalnu ciemata iedzīvotāju dzīves skatu etnisko grupu lieluzvedumā Nation-builders 67. „Vai esat redzējuši šādus apavus?" kājas uz priekšu pastiepušas un pastalas rādot, it kā jautā ukraiņu Yevshan baleta grupas dalībnieces (no kreisās) Loverne Trembacha, Linda Begarovička un Elēna Domarniskija. Viņas jau dzimušas Kanadā, bet labi pārvalda savu mātes valodu un ciena savas tautas dejas un tradīcijas.

Foto: J. Ligers

Ukraiņu diena pasaules izstādē

Līdzīgi jau agrāk notikušajām baltiešu un citu Pad. savienības okupēto tautu dienām, 22. augustā pasaules izstādē Montrealā kārta bija pienākusi ukraiņiem. Pretēji pārējām t. s. tautību nacionālajām dienām, kuŗas varēja notikt Pad. savienības paviljonā propagandas nolūkiem iekārtotajā zālē, ukraiņu diena notika izstādes galvenajā amfiteātrī — Place of Nations.

Izstādes galvenā vadība bija rēķinājusies, ka arī šajā komūnistu propagandas sarīkojumā varētu rasties starpgadījumi, un nacionālo ukraiņu organizāciju pretpasākumi. Tādēļ ap 50 labi bruņotu policistu un detektīvu ar vairākām policijas mašīnām bija norīkoti kārtības uzturēšanai Place of Nations tuvumā. Tomēr, tāpat kā nacionālo latviešu dienā, kuŗa 20. maijā varēja notikt tikai nomaļajā Sv. Helenas amfiteātrī, arī šoreiz drošības sargi dienu varēja pavadīt bezdarbībā.

Nekārtību radīšana, huligānisms un līdzīgas piedauzības ir tieši komūnistu speciālitāte, bet demokratiskajās valstīs dzīvojošo pretkomūnistisko tautību piederīgie un organizācijas savu nacionālo darbu prot veikt demokratiski solidā veidā. Tā arī nacionālo ukraiņu organizācija Canadian League for Ukraines Liberation bija ievietojusi informātīvi bagātīgu sludinājumu Montrealas laikrakstā „The Montreal Star" 22. augusta numurā.

Sludinājuma ievadā bija norādīts, ka ar padomju Ukrainas nacionālo dienu Pad. savienība gribējusi vēlreiz brīvajai pasaulei pasvītroti parādīt, ka katrai tautībai komūnistiskajā „paradīzē" it kā ir nacionāla brīvība un sava kultūras dzīve. Tomēr aiz šīs propagandas fasādes slēpjas fakts, ka komūnistiskais režīms Ukrainā iznīcinājis religiju un baznīcas, visu nacionālo kultūru, bet ap 50 miljonu ukraiņu paklauti „sociālistiskajam reālismam". Ukrainas dabas bagātības un skaistums pakļauts brutālai krievu izmantošanai. Tādēļ ikviens nacionāli domājošs ukrainis nespēj aizmirst un nevar piedot, ka Pad. savienība laikā no 1918. — 1920. gadam ar brutālu varu iznīcinājusi Ukrainas brīvību. 1930.-tajos gados komūnistiskā okupācijas vara iznīcināja Ukrainas pareizticīgo un katoļu baznīcas, vispār — visu reliģisko dzīvi. 1932./33. gadā Ukrainā uzsākts vismēŗķīgākais genocids, iznīcinot 6 milj. nevainīgu ukraiņu. Ukraiņu nacionālos vadoņus sistēmatiski likvidējuši komūnistu aģenti: 1926. gadā Simons Petlura, 1938. gadā — Jevgenijs Konovalecs, 1957. gadā Ļevs Rebets un 1959. gadā — Stepans Bandera. Pašreiz okupētajā Ukrainā tauta pakļauta nežēlīgai pārkrievināšanai un saimnieciskai izmantošanai, bet Ukrainas neatkarības tiesības patvarīgi pārstāv Pad. savienība, kā tagad redzams arī pasaules izstādē rīkotajās ukraiņu dienās.

Sludinājuma nobeigumā uzsvērts, ka, uzskaitot šos faktus, nacionāli domājošie ukraiņi cer, ka brīvā pasaule reiz sapratīs Pad. savienības imperiālismu un kolonialismu, kas tik krasi izpaužas Ukrainā, Baltkrievijā, Baltijas valstīs un citās okupētajās zemēs. Visas tautas, kas cīnās par savu brīvību un neatkarību, pēdējā laikā ieskaitot arī Izraēlu, Pad. savienība apzīmē par agresoriem. Patiesība ir tā, ka Ukraina nospiesta verdzībā un tieši Pad. savienība ir tās verdzinātāja.

Tā paša laikraksta citā lapā bija ievietots arī komūnistiskās Association of United Ukrainian Canadians sludinājums, kas gan popularizēja un cildināja padomju Ukrainas dienas un tautu draudzību, bet saturā ievērojami atšķīrās no parastās komūnistu propagandas un ierastajiem saukļiem. Tas liecina, ka Pad. savienība saviem propagandas nolūkiem labprāt izmanto ne tikai okupētās tautas, bet arī Kanadas komūnistiskās organizācijas un to līdzekļus.

Tādēļ vēlreiz ar dziļu nožēlu jākonstatē, ka naīvi ir domāt, ka tā saucamās padomju Latvijas dienas būtu notikušas kā ievērojams kultūrāls sarīkojums, kā to tagad cenšas iestāstīt Montrealas latviešu biedrības izdotais biļetens „Ziņotājs".

R. N.

GRAND RAPIDI

● Vietējās DV apvienības vanadžu rīkotais Bērtuļa tirgus 20. augustā Gaŗezerā uzskatāms par labi izdevušos, kā atzina rīkotāji, jo apmeklētāji ieradās no Grand Rapidiem, Detroitas, Kalamazū, un Čikagas. Savu ierašanos bija pieteikuši arī „žīdi" un „cigāni", bet, liekas, ceļā nomaldījušies, jo viņus nekur neredzēja. Tādēļ vairāk rosīties izdevās mūzikantiem, kas tad arī „rāvās vaiga sviedros".

Kristīgā jaunatne meklē atbildes

Dzīve izraisa daudz un dažādu jautājumu, gan laikmetisku, gan pārlaikmetisku. Mēs visi vairāk vai mazāk meklējam uz šiem jautājumiem atbildes, bet jo sevišķi to dara mūsu jaunieši. Vai zemes dzīvei seko pilnīgāka dzīve? Kādēļ jaunatne kļūst par upuri narkotikai? Kāda ir Svēto rakstu nostāja jaukto laulību lietā?

Tie bija jautājumi, uz kuŗiem atbildes meklēja jaunieši piedzīvojušu jaunatnes darbinieku vadībā LELDAAs austrumu apgabala draudžu jaunatnes konferencē 19. un 20. augustā Vilmantikā, latviešu ev.-lut. draudzes skaistajās dievnama telpās. Sazinā ar apgabala garīgo vadītāju šo konferenci bija noorganizējis māc. V. Rolle, kas ar savas draudzes darbiniekiem arī sirsnīgi gādāja par dalībnieku labsajūtu konferences laikā. Piedalījās ap 50 jauniešu.

Konferences pirmo dienu ievadīja apgabala garīgais vadītājs prāv. Birznieks ar lūgšanu, pēc tam nododams archibīskapa apsveikumu. No draudžu pārvaldes un vidienes apgabala jauniešus sveicināja jaunatnes nozares vadītājs māc. P. Nesaule, bet no vietējās draudzes tās pr-ks V. Pogulis. Konferences prezidijā jaunieši no sava vidus ievēlēja priekšnieka amatā Frici Kristbergu, par palīgiem Ilzi Kupri un Juri Skābīti un par sekretāriem Juri Pukinski un Zīli Kalniņu.

Māc. A. Galiņš Svēto rakstu gaismā deva atbildi uz jautājumu „Vai zemes dzīvei seko jaunatne dzīve?", students F. Kristbergs risināja jautājumu „Kādēļ jaunatne kļūst par upuri narkotikai?", bet māc. Ž. Kristbergs deva atbildi uz jautājumu „Kāda ir Svēto rakstu nostāja jaukto laulību lietā?" Atzīmējot reformācijas 450 gadu atceri, māc. P. Nesaule referēja par Mārtiņa Lutera personību. Pēc referātiem bija pārrunas un debates.

Konferences pirmo dienu pabeidza ar jaunatnes tuvināšanās vakaru, kuŗā programmu izpildīja vietējie jaunieši. Tālivaldis Paups dziedāja solo un sniedza vijoles priekšnesumus ērģelnieces Brigmanes klavieŗu pavadījumā. Tautas dziesmas Mārtiņa Aldiņa kokles pavadījumā dziedāja Silvija Andersone, Anna Bērvalde, Dzintra Keiša, Ilze Kupre, Elizabete Bērvalde un Ilga Paupa.

Konferences dievkalpojumā, kuŗā kuplā skaitā piedalījās arī vietējās draudzes locekļi, spredikoja māc. J. Cālītis. Aizlūgšanā pieminēja mūžībā aizsaukto jaunatnes audzinātāju profesoru K. Kundziņu.

Koferencei bedzoties, apgabala garīgais vadītājs prāv. K. Birznieks pateicās referentiem, vietējās draudzes mācītājam, draudzes darbiniekiem un darbiniecēm par konferencei ziedoto darbu. Nobeiguma vārdus un lūgšanu sacīja māc. A. Galiņš.

Svētdienas pēcpusdienā jaunieši un vairāki mācītāji izbrauca zaļumos uz Koventriju, kur par uzņemšanu rūpējās bijušais draudzes priekšnieks L. Pukinskis.

P. N.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

NJUORKA

● Njuorkas latviešu svētdienas skolās mācības sāksies 9. septembrī. Jauno mācību gadu ievadīs īss dievkalpojums, sekos skolu pārziņu uzruna, pēc tam pirmās stundas. Skolas darbojas piecās vietās, katru sestdienu četras pulkstņa stundas. Visagrāk mācības sāk Salas skolā — jau plkst. 9 rītā, ik pusstundu vēlāk Džamaikā, Jonkeros un Bruklinā, bet Istoranžā, Nudžersijā tikai plkst. 12.15 dienā.

● Mākslinieka Sigismunda Vidberga gleznu izstādi atklās 9. septembrī DV namā Kvīnsā. Tā turpināsies līdz 16. septembrim. Izstādē 55 darbi melni baltajā technikā. — Latviešu preses biedrība rikos Margaritas Kovalevskas gleznu izstādi Jonkeru baznīcas sarīkojumu zālē laikā no 28. oktobŗa līdz 5. novembrim, izstādot ap 40 darbu.

● Njuorkas latviešu organizāciju padome 9. septembrī viesnīcas Barbizon Plaza telpās rīkos ilggadējā ALAs kultūras biroja vadītāja Dr. P. Norvila 65 gadu jubileju. Paredzētas vakariņas un gavilnieka godināšana.

DETROITA

● Latviešu apvienība Detroitā 24. augustā pulcējās valdes sēdē, kurā piedalījās arī draudžu un citu organizāciju pārstāvji, lai pārrunātu priekšlarbus Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres sarīkojumiem. Bez LAD valdes un dāmu komitejas priekšnieces vēl piedalījās Sv. Pāvila draudzes māc. V. Līventāls, no Kristus draudzes F. Lukins, Strēlnieku kopas pr-ks J. E. Bērziņš, DV apvienības pr-ks A. Tidemanis, vanadžu kopas prīce A. Tidemane, korporāciju kopas seniors S. Rudzītis, studenšu korporāciju kopas sekretāre M. Ūdenāne, latviešu skolas pārzinis L. Vīksne un koŗa pr-ks K. Znotiņš. Sēdi vadīja LAD pr-dis D. Rudzītis, informējot par paveikto šāgada Latvijas valstssvētku atzīmēšanai. Galvenais šīs sanāksmes nolūks bija kopīgi apspriest jautājumus par Latvijas dibināšanas 50. gadadienas atzīmēšanu nākošā gadā. Principā vienojās šō atceri organizēt divās dienās, 17.. novembrī abām draudzēm kopīgu dievkalpojumu un svinīgu aktu Detroitas vēsturiskā mūzeja telpās, bet 18. novembrī pieņemšanu kādas viesnīcas telpās. Vienojās rīkot arī ALAs kultūras biroja organizēto izstādi, bet par laiku un telpām lemt vēlāk. Izskanēja doma izstādi rīkot kādā mūzejā vai bibliotēkā. K. Znotiņš ieteica izstādes reklāmēšanai pagatavot un publiskās vietās izlikt mākslinieciski veidotus plakātus, kuŗu pagatavošanā aicināt mākslinīekus un jaunos akadēmiķus, bet māc. Līventāls ieteica vispār mobilizēt jaunos akadēmiķus un citus, kam tas iespējams, sniegt amerikāņu sabiedrībai referātus par mūsu tautas un zemes aktuāliem tēmatiem. Sapulce lūdza S. Rudzīti kopīgi ar Ināru Līventāli uzņemties vietējās preses referentu pienākumus.

O. E.

GRAND RAPIDI

● Mičigenas universitātē Anarborā Dr. B. gradu inženierzinātnēs ieguvis Alberts Rūsiņš. Viņa vecāki, kas dzīvo Londonā, Kanadā, un citi radi un tuvākie paziņas bija pulcējušies Rūsiņa svaiņa Pētera Purina mājā Grand Rapidos, lai apsveiktu jauno zinātņu doktoru un vēlētu tam tālākos panākumus dzīvē un darbā.

● Uz 90 mūža gadiem 15. augustā atskatījās Pauline Purmale, kas dzimusi Annenieku pagastā, bet mūža lielāko daļu pavadījusi Zaļenieku pagastā, kur vīrs bija darbvedis. Jubilāre ilgus gadus strādājusi pagasta kancelejā par ierēdni. Jaunības dienās gavilniece dziedājusi koŗos un spēlējusi teātri, palīdzot rosināt lauku kultūras dzīvi. Svešumā viņa atradusi īstu un neviltotu ģimenes siltumu, jūtas vēl spirgta un dzīvo Juŗa Kārkliņa ģimenē kā pašu cilvēks.

● Māŗai Biezai, kuŗa studē valodas Mičigenas valsts universitātē Lansingā, šīs mācības iestādes izglītības centra pasākuma ietvaros bija dota iespēja divus vasaras mēnešus pavadīt Vācijā, lai Ķelnes universitātē papildinātos vācu valodā. Tur viņa baudīja kādas vācu ģimenes viesmīlību, bet tagad jau no Vācijas atgriezusies. Universitāti Māra Biezā beigs nākošā gada vasarā.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes locekļi nav aizmirsuši savu baznīcu un dažas citas vajadzības arī vasarā un ziedojuši palīdzības darbam 39 dol., Mežvidu izveidošanai — 385 dol., baznīcas remontam un inventāra iegādei — 181 dol. un sīkākas summas citiem mērķiem.

V. Z.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSAJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MĀJAS IEMAKSAS. IEPERCIET PASI SAVUS IPAŠUMUS!

Danforth — Broadview: Atsevišķa 10 istabu dubultķieģeļu māja, moderna eļļas apkure, 2 vannas istabas, 2 virtuves, 3 garāžas. Pieņemama cena un iemaksa. Īpašums brīvs no parādiem.

Willowdale: Atsevišķa 6 istabu māja, moderna eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Liels dārzs. Cena $ 21.900.-, iemaksa $ 3.900.-.

Avenue Rd. — Lawrence: Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar pagrabā izbūvētu dzīvokli, 2 virtuves, 2 vannas istabas, privāts iebraucamais ceļš un garāža.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALIDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVELĒ VISĀ PILSETĀ.

PĀRSŪTĀM
naudu uz LATVIJU
US $10.- pret 9 jaunie rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIŅĪSU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

Sūtiet naudu uz
LATVIJU
un saņemiet par to vairāk, nemaksājot sūtīšanas izdevumus.
US dolaru certifikāti vislabākā dāvana
TIKAI US DOLARU CERTIFIKĀTI
dos jūsu piederīgiem izdevību četrreiz vairāk iepirkties nekā skaidrā naudā rubļos. To jums piederīgie apliecinas.
TIKAI AR US DOLARU CERTIFIKĀTIEM
jūsu piederīgie spēs iegādāties visu, kas viņiem vajadzīgs — pārtiku, apģērbu un daudzas citas lietas — amerikāņu un rietumeiropiešu un vietējos ražojumus caur speciāliem VNESHPOSYLTORG
dolaru veikaliem par pazeminātu cenu dolaros.
To jūsu piederīgie apspriņās.
PILNĪGA GARANTIJA. BEZ PIEMAKSAS.
Par šiem pakalpojumiem nav jāpiemaksā ne sūtītājam, ne arī saņēmējam, jo visus izdevumus sedz Vneshposyltorgs.
Pasūtiniet
TAGAD TIKAI CAUR
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010.
Pieprasiet jaunāko bezmaksas cenrādi.

ASV dolaru certifikāti uz Latviju

Kā mums ziņo Intertrade Express Corp. firma, tagad ir ļoti izdevīgi sūtīt ASV dolaru certifikātus uz Latviju, jo par tiem jūsu piederīgie var iegādāties pat četrreiz vairāk nekā par rubļiem speciālos Vneshposyltorg veikalos. Šie veikali iekārtoti visās lielākās pilsētās, tajos dabūjami amerikāņu, rietumeiropiešu un vietējie ražojumi. Tāpat jums ir iespēja par dolariem jūsu piederīgajiem iegādāties dzīvokli, kas ir nesalīdzināmi lētāk nekā par rubļiem. Tāpēc sūtiet ASV dolaru certifikātus caur INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, New York, N.Y. 10010.

Šaujes kā gāgan kares

LIELĒ PUTN BIEDRĪBS ŠOŠANS SACĪKSTĒS CORUMS GAISĒ A SOV RAKSTAMRĪK IZŠAVS KRISS ĶEPAL

Šovasar es strādej uz būvēm pa mūrniek palīg. Tas i viens draņķigs dārbs. No ķieģeļ staipšan un cement mīcšan man gandrīz va nag lobes nost. Bet pats mūrniek meistars, baltē cepur atstūms pakausē, tik uzbļauj:

„Ē, Kriš, ko tu tur staipes kā vakardien meklēdams! Uzšivrē, uzšivrē, la mēs tiek pie noud!"

Pa tāda aplam muldšan es gribēj viņam cement span uzmokt gālē, bet kamēr es uzrāpes pa stalažēm uz ogš, mans dusms bij bišķ apstājšes, un es tik notēc:

„Tev tā viegl bļaustēs kā ventiņ zūvsievei gadtierge. Piegrūž tik sov ķell vienē vietē, otrē vietē — un dolārs rokē. Bet es noskrējes vis dien kā jāņtārpiš a stīvem pierkstem. Nag a man lobes nost kā sīpol mizs, un vakrē es tik knap va als krūziņ notūrt rokē."

Tik gudr rūnšan mans meistars, laikam, nesaprat un, ķell pa gais vicnādems, uzsoc:

„Šat ap, ju vap!"

Lab, ka dien gāj uz vakar pus un mums vairs nebij dodz laik strīdties.

Mājēs es atlaides uz kušet un als krūziņ rokē pārdomej, cik grūt tād trimds dzīv. Save ventiņ pusē es būt varējs mierīg laist plosts un ķert zuvs, ja sarknē krievej nebūt sadomjuš tur ierīkot sov paradīzs dārz un kolhoz staļs. Savēs sociķ dienēs Montreals Expo viņ skaidr parādej, ka viss tur tagad gājs uz ogš. Tālab kolhoz gotiņš, pavasarē prišē gaisē bizjot, vais asts necej gaisē kā vecēs laikēs, bet, iežmieguš kājstarpē, grauž priež skujs. Es iedomjes, ja man nebūt tik grūt gāl un es būt varējs atcērties, kuŗē dienē es piermē reiz saod kriev smak, varbūt es būt uzrakstejs parēz viss tos jotjums un pilnīg pa velt būt dabejs odekolon „Štaļin elp". No tād domšan man uznēc tād šļokan dūš, un es ierāv akal no sov als krūziņ.

Taisn tanē brīdē zvanej mans telepons. Es, laikam, bij pa dodz sadomjēs pa Expo un kriev smak, un nevarēj saprast, a ko man dārsan. Tādēs reizēs jābūt skaidrībē, un tālab es trubiņē noprasej:

„Te Kriš Ķepal, a kas man oirē galē runē?"

Teleponē es dzierd, ka viens tā kā nostenes, tā kā nokrekšķes un ta laiž vaļē: „Tu, Kriš, laikam, i akal pilē, ka nepazīst sov droug Ješk. Nu, tu zin, Ješk Puķpodiņ no Šans biedrib."

„Jā, jā — pazīst jou gan," es notēc, bet es jou i noziedojs pēc bak trīs gad apakaļ, pērn es nopierk divs lotrij biļets un aviz... Jā, aviz es a nopērk — nu, kad nu iznāk."

„Šat ap, Kriš," ņešk man uzbļāv tāpat kā mūrniek meistars. „Klauses a abēm ousem, ko es tev tēks. Tv jāiet šautes!"

Es jut, ka kājs man palik ļengans un als krūziš izkrit no roks uz jounē tepiķ.

„Man dzīvē nelst diez cik lab, bet va tālab man jaiet šautes? Es vēl grib bišķ padzīvt un cīnties pa ventiņ taisnē liet," es ķeprejēs Ješkam pret.

„Trakeis, es tač nedomej, ka tev pašam jāiet šautes nost. Lielē putn biedrīb tais šaušans sacīksts, un mēs no šans biedrīb parāds, ka mēs nav a plik rok jemam un nošaus viņem viss tās godalgs," Ješk otrē galē smejes.

Man palik bišķ labāk ap dūš, bet te uz rēz palik akal slikt. Es atcērjes, ka izgājše gade man pierunej braukt līdz uz mūš medībēm. Mēs kāds div trīs diens nobrādjēs pa mež, bet no zvērem ne smak. Tālab vakrēs mēs sasēdes ap ugunskur un cep dess, piedzēr klāt kas nu katram bij ko piedzērt. Te vienē vakrē uzrēz es dzierd, ka krūmes kouč kas kustes un liel rag izslienes ārē. Es paķer sov plint un zvetē vaļē kā pie Opočk, un pēc laiciņ lopiš gar zem gan. Mēs vis lielē priekē pamet dess un skrien uz krūmem. Bet—ko domē, ga zem atspraklenisk guļ tāds lops, ko mēs vis souc pa gov. Kā tas gov lops tur bij atskūlēs, mēs neviens nezin, bet saimnieks piebrouc savē fordiņē un pēc liel lamšanēs aizbroc a man ček par 300 dolār. Tālab pa šošan es vairs negrib neko dzierdēt.

Krišs Ķepal

Kubas „sasniegumi" 8 komūnisma gados

Pēdējā laikā Kubu uzskata par galveno ASV nēģeŗu kūdītāju uz nemieriem. Tādēļ nebūs lieki iemest skatienu šai Fidela Kastro valstībā un palūkoties, kā rit dzīve šai salā, kuŗa tagad ir ekstrēmo Amerikas nēģeŗu „brīvības lāpa".

Ceļotāji atzīst, ka Kubā trūkums pašreiz ir lielāks nekā pirms komūnistu varas. Trūkst mašīnu, pat matu suku, alus un gaisās tabakas cigaresu, arī rakstāmlietu, bet par visu vairāk — pārtikas un apģērba. Nepieciešamākie pārtikas līdzekļi un daudzas tekstilijas racionētas. 330 gramu gaļas nedēļā, 3 mārciņas rīsa mēnesī un 2 pāri kurpju gadā ir normas, kuŗas Kastro savā 9. valdīšanas gadā iedzīvotājiem var piedāvāt.

Kuba nav vairs tā priecīgā rumbas un sambas sala, kāda tā bija agrāk. Kuba tagad ir aplenkts cietoksnis, atgriezta no Amerikas kontinenta. Blokāde ir totāla kopš „raķešu krizes". Kubā neiebrauc neviens Amerikas kuģis. Tirdzniecība ar kontinentu no 75% nokritusi uz pliku nulli. ASV patruļlaivas rūpīgi reģistrē katru Eiropas kuģi, kas tuvojas Kubas krastiem.

Pēdējā vājā satiksmes līnija starp Kubu un tās dabiskajiem kaimiņiem ir gaisa satiksme ar Meksiku. Kā vienīgā kontinenta valsts Meksika vēl uztur ar Havanu diplomātiskus sakarus. Kas no Venecuēlas grib doties uz Kubu, tam jāceļo caur Maskavu vai Prāgu. Trīsreiz nedēļā Havanas lidlaukā nolaižas čechu Aeroflot TU 114 lidmašīna.

Amerikāņu blokāde iedzinusi Kubu pilnīgā saimnieciskā atkarībā no austrumu bloka valstim. Katrs eļļas piliens jāieved pa 13.000 km garo apkārtceļu no Pad. savienības. Kubā redzamas sīkpreces no Ķīnas, tālruņa aparāti no Ungārijas, traktori no Austrumvācijas un virpas no Polijas. Bez cukura Kubai nav nekā cita, ko piedāvāt, bet viss imports aplēsts uz dolara bazes. Tā Kuba par ievestajām precēm ir dažus simtus miljonu parādā.

Fidels Kastro vēl arvien staigā bārdains un armijas formas tērpā ar lielu naganu pie sāniem. Viņš apbraukā salu un uzmana savas varas balstus, mīl teikt arī runas, bet nereti ierodas ar lielu nokavēšanos, baidīdamies no atentātiem. Tā Havanas teātrī kādai viņa runai vajadzēja sākties plkst. 8 vakarā, bet Kastro ieradās veselas 2 stundas vēlāk, auditorijai visu laiku pacietīgi gaidot. Teātŗa nams jau stundu pirms noteiktā sākuma, septiņu namu bloku rajonā, bija iclenkts ar sargiem trīs lokos. Vakara saulē tumšie sargu silueti rēgojās arī uz apkārtējo māju jumtiem.

Teātŗa zāli pildīja tikai ielūgti armijas pārstāvji, Kastro stiprākais balsts. Ar 3 gadu ilgu kaŗa dienestu, tajā iesaucot jauniešus jau 17 gadu vecumā un Pad. savienības gaisa aizsardzības rāķešieročiem Kubā izveidota spēcīgākā kaujas armija Latīņamerikā. Tās virsnieki izskatās daudz citādāki, nekā tie bārdainie partizāni, kas pirms 8 gadiem ienāca Havanā. Tie ir gluži skūti, trenētiem ķermeņiem un rūpīgi izgludinātiem, olīvzaļiem tērpiem, kas līdzinās amerikāņu armijas uniformām. Pie sāniem visiem ir obligātais nagans.

Kaut Kubu anarchijas gadi pagājuši, tomēr vēl nav satvertsmes, nav pat vēl statūtu pirms 2 gadiem nodibinātajai Kubas komūnistu partijai. Kuba vadās no 2 galvenajiem mērķiem—jaunatnes militārās audzināšanas un lauksaimniecības attīstīšanas. Kādās vecās militārakadēmijas kazarmās rietumos no Havanas tagad apmetināti 6700 bērnu, kuŗi, sākot ar pirmo skolas gadu, līdz abitūrijam valkā uniformu. Tos skolo un audzina armijai.

Blakus armijai Kastro stiprākais varas instruments ir revolūcionārā komiteja. Tā uzrauga pat bērnu dārzus, kuŗos sūtīti bērnus ir katras ģimenes obligāts pienākums.

Šai izolētajā salā tomēr ir kāda lūka uz ārpasauli. No Varadero lidlauka pa laikam paceļas kāda lidmašīna. Tās atlidošanas un aizlidošanas laiks nav ierakstīts nevienā lidojumu sarakstā, tā ir mēmā gaisa satiksmes līnija, par kuŗu nekā nezinu, bet par kuŗu interesējas daudzi, kas vēlas izkļūt no Kubas salas. Ar Šveices sūtniecības starpniecību 1965. gadā Havanā panākta vienošanās, ka katru gadu no Kubas uz ASV var izceļot 45.000 imigrantu. Tie var izceļot, ja tos izsauc kāds piederīgais, kas jau dzīvo ASV. Uz formālitāšu izkārtošanu jāgaida vismaz viens gads, un 1.000.000 izceļotāju lūgumi jau stāv priekšā! Aizbraucējiem Kastro vēl dod pēdējo kājas spērienu: gaidot gadu un ilgāk uz izceļošanas atļauju, tiem atņem darbu. Ja izceļotājam pašam nav kāds ietaupījums, tam viszēlīgi tomēr atļauj par noteikto zemāko atalgojumu iet lauku darbos. Bet visi izceļotāju īpašumi paliek valstij, jo līdz atļauts ņemt bagāžu tikai 30 mārc. svarā. Katrs drīkst izvest 2 pārus kurpju un 3 uzvalkus, ieskaitot tos, kas jau mugurā.

Lidmašīna no Varaderas lidlauka līdz Miami lido 45 minūtes. Tik īss ir ceļš uz brīvību. Bet gaidīšanas laiks ir ļoti ilgs, bendē nervus un arī bīstams.

Kādā bijušā ASV lidotāju virsnieku nometnē aiz Miami lidlauka ierīkota ieceļotāju uztveršanas nometne „House of Freedom", kuŗai visiem iebraucējiem „jāiziet cauri". Kopš Kubas revolūcijas sākuma šo nometni atstājuši jau ap 300.000 kubiešu, pa lielākai daļai uz minētās 1965.

NĒĢEŖU NEMIERI VAR IZNĪCINĀT ASV

Bijušais amerikāņu CIA (Centrālās pretizlūkošanas aģentūras) vadītājs Džons Makkons (John A. Mc Cone) ASV senāta juridiskajā komisijā izteicies, ka rasu nemieri var iznīcināt ASV. Tīrišanas akcijai par upuri krituši augsti armijas komandieŗi, kuŗus aizstās ar apakšvirsniekiem. Izraēlas gūstā atrodas 5000 virsnieku un apakšvirsnieku.

Pacifikā metīs bumbas

Pad. savienība paziņojusi, ka metīs bumbas Pacifikā, lai, satricinot okeana ūdeni, zinātnieki varētu izpētīt zemestrīču vibrāciju. Maskava plāno šādus zemestrīču mēģinājumus izdarīt serijām, bet nav minējusi, kādas bumbas lietos zemūdens eksplozijām. Izmēģinājumi notiks katru dienu no 2. — 10. septembrim.

Paziņojumā teikts, ka izmēģinājumi notiks austrumos un rietumos no Kurilu salām, izplešoties tālāk uz dienvidiem un pietuvojoties uz 400 jūdzēm Japānas Honšu salai.

Pirms gada Pad. savienība pārmeta ASV līdzīgus plānus, kas bijuši projektēti 4 — 5 jūdžu attālumā no Pad. savienības territoriālajiem ūdeņiem. Vēlāk Maskava sūdzējās, ka citu valstu izmēģinājumi šajos apgabalos traucē vai pārtrauc tās grafisko instrumentu darbību.

TĪRĪSANAS NASERA ARMIJĀ

Nasers uzsācis plašu savu armijas spēku tīrīšanu. No pienākumiem atcelti vismaz 1000 virsnieku. Tīrīšanas pavēli devis pats Nasers. Ar tām Ēģiptes armija ieguvusi pilnīgi jaunu seju. Pad. savienība, kas bija galvenā Ēģiptes apgādātāja ar ieročiem un kaŗa materiāliem, pārmeta Naseram, ka kaŗavīri nonākuši Izraēlas rokās pēc ātrās arabu sakaušanas. Maskava arabu sabrukumā vaino Nasera armijas vadību un tās virsniekus, kuŗiem esot buržuaziska mentālitāte.

Kairo paziņojusi, ka atlaisti jau 700 virsnieku, bet 360 nāksies atbildēt kaŗa tiesā par dezertēšanu un nolaidību armijas vadībā. Tīrīšanas akcijai par upuri krituši augsti armijas komandieŗi, kuŗus aizstās ar apakšvirsniekiem. Izraēlas gūstā atrodas 5000 virsnieku un apakšvirsnieku.

ELZA PĒRKONE
Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu veidošana, krāsošana, ilgviļņi. Ik dienas.
DEBORAH — ANN'S Beauty Salon.
1 A Browning Ave. HO 3-5198, Toronto.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss. .....
Adrese: .....
.....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

†
KAZIMIRS ARBIDANS
dzimis 1913. gada 8. februārī Latvijā,
miris 1967. gada 29. augustā Toronto.
M. LINDE, krustmeita ANITA, A. O. RENCIS un S. HOFMANIS.

†
Mūsu nodaļas biedrs
Kazimirs Arbidans
dzimis 1913. gada 8. februārī Latvijā,
miris 1967. gada 29. augustā Toronto.
Viņu mīļā piemiņā paturēs
DV TORONTO SAIME

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

9. un 10. septembrī — DV jaunatnes un sporta svētki Sidrabenē.
12. oktobrī — plkst. 8.30 vakarā Latviešu namā Milda Grimma-Štrausa (soprāns) un Hugo Štrauss (klavieres). Koncertapvienības pirmais šīs sezonas koncerts.
14. oktobrī — DV Toronto nodaļas gada svētku sarīkojums Latviešu namā.
22. februārī — plkst. 8.30 vakarā Latviešu namā Gunta Ķere-Plostniece (soprāns) un Jude Mollenhauer (arpa). Pie klavierēm Vera Leinvebere. Koncertapvienības otrs koncerts.
21. martā — plkst. 8.30 vak. Latviešu namā Voldemārs Ruševics (vijole), pie klavierēm Edite Timermane. Koncertapvienības 3. koncerts.
11. maijā — plkst. 7.30 vak. Parkdale Collegiate audītorijā Montrealas vīru koris Junda, diriģ. Daumants Vītols. Koncertapvienības pēdējais šīs sezonas koncerts.

LATVIEŠU NAMS
izīrē telpas
sarīkojumiem un viesībām
Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak.
Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.
Uz vēlēšanos nama dāmu komiteja rīko arī godību galdus.
TELEFONS 922—2931
491 College St. Toronto.

Estd. 1814
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēŗu mājās.

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI - PULKSTEŅI
Zeltkales
VALUDE
Aldonas KIVLENIEKS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W., Toronto 4
Ont., tālr. 533—2837 Īautiešiem atlaide

PIEDĀVĀJAM AUGSTĀKĀS KVALITĀTES AUTOMAŠĪNAS
CHEVROLET CHEVELLE
CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY II
ROBERTSON MOTORS
1515 DANFORTH AVE., TORONTO
Sazinieties ar mūsu firmas latviešu pārstāvi
Hans PLAUDE
Tel. HO 6-1131

St. Cathari
Mednieku – M
lūdz Jūs pagodināt ar
BA
š. g. 9. sept., plkst. 7.30 vakarā
galā pie
DEJA Atspirdzinājumi

PUK
VE
Venus
Zie
toj
bār
Piegādā Lielto
pārsūta uz vis
jā pasaulē. 231
tālr. LE 4—4
darba LE 3—4

AUSTRA ŠMI
DĀMU FRIZIERSALO
737 Bloor St., W., pie Grace, Toron

A. EGLITIS — TV RE
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto,

Toronto Window MFC
165 CENTRE ST. E., RICHMOND
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija l
Izdara dažādus logu pārbūvju d
LABS DARBS. ME
Nesaistošai informācijai zvan
darbā 889-1471, mājās BA 5
Edvardam vai Aldonai S P R

IEGĀDĀJIETIES SKOLAS GR
SAVLAICĪGI!
DV GRĀMATNĪC
491 College Street, Toronto

Pirmskolai:		4 sarkanās bu	
Uzdevumu burtnīca	$0.45	Mazais kate	
2 zīlās burtnīcas	0.20	Vecās deriba	
ĀBECE	3.30	**5. klasei:**	
1. klasei:		Uzdevumu bu	
Uzdevumu burtnīca	0.45	Mana tēvu va	
2 zīlās burtnīcas	0.20	5 sarkanās b	
ĀBECE	3.30	**6. klasei:**	
2. klasei:		Uzdevumu b	
Uzdevumu burtnīca	0.45	Mana tēvu va	
3 sarkanās burtnīcas	0.30	Latvijas geog	
1 zīlā burtnīca	0.10	6 sarkanās b	
Augsim Latvijai	1.50	Viņa vārdi bi	
ĀBECE	3.30	**7. klasei:**	
3. klasei:		Uzdevumu b	
Uzdevumu burtnīca	0.45	5 baltās burt	
Mana tēvu valoda 3. kl.	1.65	Mana tēvu va	
Tēvu valodas mācība	1.75	Viņa vārdi b	
3 sarkanās burtnīcas	0.30	Baznīcas vēst	
Ticības māc. 3. un 4. kl.	1.50	Sarkanā burt	
Mazais katechisms	0.50	**8. klasei:**	
4. klasei:		Uzdevumu bu	
Uzdevumu burtnīca	0.45	4 baltās burt	
Mana tēvu valoda 4. kl.	1.65	Baznīcas vēst	

Vecākus, kam ir P. Dreimaņa „LATVJU TAU
lūdz dāvināt vai arī nodot pret samaksu la
skolai.

MĒS IESPIEŽ
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUM
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJ
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LA
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS,
- GRĀMATAS, ŽURNĀLU

Labs darbs. — Mērenas ce
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT
LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4,
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

ET PASI SAVUS IPAŠUMUS!

Lawrence: Atsevišķs 5 istabu dubultvs ar pagrabā izbūvētu dzīvokli, 2 nnas istabas, privāts iebraucamais

LVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ LIELĀ IZVELĒ VISĀ PILSĒTĀ.

RBIDANS

ruārī Latvijā,
gustā Toronto.

ANITA, A. O. RENCIS un
OFMANIS.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

9. un 10. septembrī — DV jaunatnes un sporta svētki Sidrabenē.
12. oktobrī — plkst. 8.30 vakarā Latviešu namā Milda Grimma-Štrausa (soprāns) un Hugo Štrauss (klavieres). Koncertapvienības pirmais šīs sezonas koncerts.
14. oktobrī — DV Toronto nodaļas gada svētku sarīkojums Latviešu namā.
22. februārī — plkst. 8.30 vakarā Latviešu namā Gunta Ķere-Plostniece (soprāns) un Jude Mollenhauer (arpa). Pie klavierēm Vera Leinvebere. Koncertapvienības otrs koncerts.
21. martā — plkst. 8.30 vak. Latviešu namā Voldemārs Rušēvics (vijole), pie klavierēm Edite Timermane. Koncertapvienības 3. koncerts.
11. maijā — plkst. 7.30 vak. Parkdale Collegiate auditorijā Montrealas vīru koris Junda, diriģ. Daumants Vitols. Koncertapvienības pēdējais šīs sezonas koncerts.

LATVIEŠU NAMS

izīrē telpas

sarīkojumiem un viesībām
birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak.
Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.
Uz vēlēšanos nama dāmu komiteja rīko arī godību galdus.

TELEFONS 922—2931
491 College St. Toronto.

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 2-7954
Yorke Chapel
2367 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēru mājās.

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI - PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas KIVLENIEKS
ARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W., Toronto 4
837 Pastāvīgiem atlaide

OMASINAS
VELLE
VY II
ĶS
UDE
1131

St. Catharines Latviešu
Mednieku – Makšķernieku klubs
lūdz Jūs pagodināt ar savu klātieni kluba rīkoto

BALLI

š. g. 9. sept., plkst. 7.30 vakarā Atlanta kluba telpās, Genevas ielas galā pie Ontario ezera.

DEJA Atspirdzinājumi Spēlēs Kičeneras vācu deju kapella

KLUBA VALDE

PUĶU VEIKALS
Ziedi un ziedu sakārtojumi visām vajadzībām.

Piegādā Lielotoronto robežās un pārsūta uz visām pilsētām brivajā pasaulē. 231 Roncesvalles Ave., tālr. LE 4—4645, Toronto, pēc darba LE 3—4037.

A. PUTNIŅŠ

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

A. EGLĪTIS — TV RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

Toronto Window MFC Co. Ltd
165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.
Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.
LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.
Nesaistošai informācijai zvanīt
darbā 889-1471, mājās BA 5-5314.
Edvardam vai Aldonai SPROĢIS

IEGĀDĀJIETIES SKOLAS GRĀMATAS SAVLAICĪGI!
DV GRĀMATNĪCĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Pirmskolai:		4 sarkanās burtnīcas	$0.40
Uzdevumu burtnīca	$0.45	Mazais katechisms	0.50
2 zilās burtnīcas	0.20	Vecās derības stāsti	2.25
ĀBECE	3.30	**5. klasei:**	
1. klasei:		Uzdevumu burtnīca	0.45
Uzdevumu burtnīca	0.45	Mana tēvu valoda 5. kl.	1.65
2 zilās burtnīcas	0.20	5 sarkanās burtnīcas	0.50
ĀBECE	3.30	**6. klasei:**	
2. klasei:		Uzdevumu burtnīca	0.45
Uzdevumu burtnīca	0.45	Mana tēvu valoda 6. kl.	1.95
3 sarkanās burtnīcas	0.30	Latvijas ģeogrāfija	2.20
1 zilā burtnīca	0.10	6 sarkanās burtnīcas	0.60
Augsim Latvijai	1.50	Viņa vārdi bija vareni	2.50
ĀBECE	3.30	**7. klasei:**	
3. klasei:		Uzdevumu burtnīca	0.45
Uzdevumu burtnīca	0.45	5 baltās burtnīcas	0.50
Mana tēvu valoda 3. kl.	1.65	Mana tēvu valoda 7., 8. kl.	3.30
Tēvu valodas mācība	1.75	Viņa vārdi bija vareni	2.50
3 sarkanās burtnīcas	0.30	Baznīcas vēsture 1. daļa	1.50
Ticības māc. 3. un 4. kl.	1.50	Sarkanā burtnīca	0.10
Mazais katechisms	0.50	**8. klasei:**	
4. klasei:		Uzdevumu burtnīca	0.45
Uzdevumu burtnīca	0.45	4 baltās burtnīcas	0.40
Mana tēvu valoda 4. kl.	1.65	Baznīcas vēsture 2. daļa	1.35

Vecākus, kam ir P. Dreimaņa „LATVJU TAUTAS VĒSTURE", lūdz dāvināt vai arī nodot pret samaksu latviešu sestdienas skolai.

MĒS IESPIEŽAM
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINAJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKA
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr.
LE 5-5555, Toronto

Ir **liela** starpība
apdrošināšanā

VALD. BEBRIS
Rūpējas par jūsu drošību jau 16 gadu
PL 9-0266.

GERRARD — LOGAN RAJ.
izīrējama
mēbelēta istaba
vieniniekam — vieniniecei
Zvanīt 466—0095, Toronto.

Speciāli uz Latviju italiešu nailona lietusmēteļi

Šie ir mēteļi, ko pieprasa jūsu piederīgie. Mūsu „Lilion" nailona lietusmēteļi ir gatavoti pēc pasūtinājuma Italijā no 100% nailona. Tie ir populārākā un vērtīgākā dāvana Padomijā.

US$
1 LIETUSMĒTELIS 23.40
2 LIETUSMĒTEĻI 36.30
3 LIETUSMĒTEĻI $51.20

Viriešu vai sieviešu — krāsas: tumši zils, tumši zaļš, tumši brūns un melns. Cenā ieskaitīts viss, tā ka jūsu piederīgiem nekas nav jāmaksā. Piegāde 4—5 nedēļu laikā. Garantēta piegāde. Saņēmēja paraksti.

Jūs varat šos lietusmēteļus sūtīt atsevišķi, vai arī pielikt klāt citas lietas un sūtīt lielāku saini.

JAUNUMS—JAUNUMS

Tagad jūs varat šos mēteļus pasūtināt sev par ļoti zemu cenu — $12.90 par mēteli katrā vietā ASV.

Pasūtiniet tagad tikai caur

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street,
New York, N.Y. 10010, USA

Pieprasiet mūsu jaunāko cenrādi.

JAUNĀKĀ SKAŅU PLATE

Teiksma A.P. 3003 Mono $5.00
ALFREDS PORIŅŠ — latviešu labākais tenors
Dziesmas klavieru, čello un vijoles pavadījumā

I

PŪT, VĒJIŅI	V. Ziedonis
AR LAIVIŅU IELAIDOS	V. Ziedonis
DIV' DZELTENI KUMELIŅI	L. Garūta
VISIEM ROZES DĀRZĀ ZIEDĒJ'	P. Līcīte
AI, ZAĻĀI LĪDACIŅA	J. Vītols
SAULIT' TECEJ', TECEDAMA	J. Vītols

II

VERDZENES DZIESMA	A. Kalniņš
ZIEMAS SAULE	H. Berino
SPĀNIEŠU ROMANCE	E. Dārziņš
LIEPU TEJA	J. Ķepītis
KAD NĀKSI ATKAL	A. Okolo-Kulaks

Dabūjama DV Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Atkalpārdevējiem izsūtām citā rēķinā.
Ontario dzīvojošiem 5% tirdzniecības nodokliš.

AG ROTAS
A. GUGĀNS
ZELTKALIS
Latviskas rotas bagātīgā krājumā sudrabā un zeltā
Darbnīcā — 25 Moccasin Trail, Don Mills, Ont., tel. 444—4033

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

I. Lindbergs — Starp atmākšanu un aiziešanu, dzeja	$4.00
E. Kalme — Starp divām Jāņu naktīm, rom.	$4.00
G. Janovskis — Sola, rom.	$4.00
A. Dziļums — Saplēstā krūze, rom.	$4.80
E. Ķiploks — Viņš runāja kalnā, spredīķi	$2.40
J. Porietis — Prezidents atbild, atm.	$4.00
A. Johansons — Vecrīgas ziņģu grāmata	$4.00
G. Janovskis — Smiekliņam, pastāsti un feļetoni	$4.50
A. Ruņģis — Pats esi kungs, pats	$4.00
Latviešu tautas teikas un pasakas VIII	$7.80
P. Rozītis — Granātu ziedi, stāsti	$4.50
A. Rasa — Cilvēki un zeme, st.	$3.80
Z. Lagerlefa — Antikrista brīnumi	$4.75
ARCHĪVS VII sējums, raksti par zinātni un teātri	$5.70
A. Bērziņš — The Two Faces of Co-Existence	$6.00
Latvju tautas teikas un pasakas VIII sēj	$7.80
I. Grebzde — Ēnas dzeltenā stiklā, stāsti	$4.00
E. Aistars — Tu nāci naktī, rom.	$4.00
K. Hamsuns — Pēdējais cēliens, rom.	$5.00
J. Jaunsudrabiņš — Zaļā grāmata	$7.80
M. Kovaļevska — Astoppadsmit, atm.	$6.00
Latviešu sinonīmu vārdnīca	$6.00
Jūlijs Jēgers un latviešu māksla	$6.00
Latviešu kultūra laikmetu maiņās	$6.00
A. Dziļums — Vilka zobs, rom.	$4.80
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. rom.	$3.80
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē līgavu, rom.	$4.50
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu un trimdu, rom.	$4.50
P. Jurevics — Idejas un īstenība	$6.00
J. Klāvsons — Zīmes, dzeja un proza	$3.80
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana dvēsele, spred.	4.50
O. Krolls — Dārgakmeņi	$3.00
Z. Zemdega — Iznīcības ceļš, stāsti	$3.80
E. Virza — Straumēni IV	$4.00
B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
Aizsila Zilīte — Trīs māsas	$3.00
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
E. Dunsdorfs — Mūžīgais latviešu karavīrs	$4.60
J. Sarma — Salemas ķēniņš, rom.	$5.00
F. M. Dostojevskis — Idiots, rom. I d.	$4.50
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
E. Keišs — Globāla būšana, karik.	$5.00
BIBELE	$4.50
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
A. Jonansons — Rīgas svārki mugurā	$4.50
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas	$5.50
Z. Maurina — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
J. Veselis — Latvju teiksmas	$10.00
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
Raiņa un Aspazijas gada grāmata	$2.00
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Uguni	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzeloņžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Z. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.50
G. Janovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dziesmiņas un līr. poemas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50

DVG RĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNICA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8183
Vienu bloku uz austrumiem no Dundas West pazemja pieturas
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶĀS MĀKSLAS ZSTRĀDĀJUMUS.
Turpat dabūtami BILŽU LOGATI.

LATVIEŠU DZIESMAS
VISVALDIS GEDULIS — bass-baritons
pie klavierēm Anatolijs Bērzkalns

Latviešu dziesmas ..... LP 33 ⅓ $3.00

1. Jaunībai — E. Dārziņš
2. Vēl tu rozes plūc — E. Dārziņš
3. Kā zagšus — E. Dārziņš
4. Skan zvani — Alf. Kalniņš
5. Aizejot — Alf. Kalniņš
6. Dainu zeme — Br. Skulte

Dabūjama
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA,
491 College St., Toronto 4, Ont. Canada
Ontario dzīvojošajiem jāpieskaita 15 c tirdzniecības nodoklis

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

KAS? KUR? KO? TORONTO

BROADVIEW DELIKATESU veikals
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Adolfa Kristapsona galas un lesu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
461 RONCESVALLES AVE Īpašnieks ST. ČUKULS

789-1511
Alfred Stikuts Realtor
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
A. STIKUTS, FRI.
2889 Dufferin St. 789-3949

UNO MANKIN REALTOR Pārstāvis:
KONST. KĀRKLIŅŠ
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO 1-1114 mājās 691-3873

BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
Arnolds Bērziņš
316 Harbord St. LE 4-8447
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvība.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, noraksti, tulkojumi.

O. J. PUĶĪTIS, B.A., LL.B.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Tālrunis 364—9276
885 Dundas Street West
Toronto 3, Ontario

Everlast Heating Co. 463-3613
Ierīko jaunas un labo vecas gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās 465-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. A. Nullīša, V. Reinholda un G. Tiltiņa gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS

BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS, TRIVETT & PARK
BARRISTERS and SOLICITORS
365 Bay Street,
tel. 863—4451 Toronto

8
KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS
attīstīšana ■ pailelinājumi ■ duplikāti ■
citi darbi ■ izcilus kvalitāte ■ atlaide ■
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363—6496

SPORTS

TEICAMI REZULTĀTI PELDĒŠANĀ

Paralēli sacensībām vieglatlētikā (skat. iepriekšējā numurā) Čikagā slēgtu telpu peldbaseinā risinājās arī Ziemeļamerikas baltiešu meistarsacīkstes peldēšanā, šoreiz gan pulcinot daudz mazāku dalībnieku skaitu nekā rīkotāji — ASV vidējo valstu latviešu sporta pārvalde bija cerējusi. Startēja gan 15 latviešu peldētāji, tomēr igauņiem un lietuviešiem bija tikai daži dalībnieki, tādēļ saprotams, ka gandrīz visus meistartitulus ieguva latvieši. Dalībnieki galvenokārt bija jaunieši 9—15 gadu vecumā. Tiesnešu pienākumus veica A. Grasis, A. Skulte, G. Špilbergs, E. Veilands, R. Vanags, M. Skulte, A. Tolka, Dz. Špilberga un igaunis R. Rinne (Ruenne).

Sieviešu sacensībās tehniskie rezultāti bija šādi: 100 j brīvā stilā — A. Veilande 1:15,3 min.; 200 j brīvā stilā — 1. M. Grase 2:33,0 min., 2. A. Veilande 2:53,9 min.; 100 j uz krūtīm — M. Grase 1:18,0 min.; 100 j uz muguras — A. Veilande 1:26,7 min.; 100 j taurinstilā — 1. M. Grase 1:13,3 min.; 2. A. Veilande 1:33,8 min.; 200 j stilu maiņā — M. Grase — 2:42,6 min.

Meiteņu sacensībās (13 un 14 g. v.): 100 j brīvā stilā — 1. A. Kučinska (lietuviete) 1:09,4 min; 100 j uz krūtīm — L. Bernadiša (liet.) 2:02,4 min.; 100 j uz muguras — A. Kučinska 1:22,8 min.; 100 j taurinstilā — A. Kučinska 1:24,0 min.; 200 j stilu maiņā — A. Kučinska 2:56,0 min.

11 un 12 gadu veco meiteņu grupā: 50 j brīvā stilā — N. Bernadzika 44,8 sek.; 50 j uz krūtīm — N. Bernadzika 54,9 sek.; 50 j uz muguras — N. Bernadzika 57,0 sek.

9 un 10 gadu veco meiteņu grupā: 50 j brīvā stilā — L. Vanaga 53,3 sek.; 50 j uz muguras — L. Vanaga 55,0 sek.

Vīriešu sacensībās: 100 j brīvā stilā — 1. V. Jurka 1.00,8 min., 2. R. Tiltiņš 1:02,6 min.; 400 j brīvā stilā — G. Tērauds 4:17,8 min., 2. V. Jurka 5:38,8 min.; 100 j uz krūtīm — G. Rinne (igaunis) 1:16,3 min.; 100 j uz muguras — 1. G. Tērauds 1:09,2 min., 2. A. Inka 1:11,1 min.; 100 j taurinstilā — 1. R. Tiltiņš 1:07,7 min., 2. G. Tērauds 1:07,9 min.; 200 j stilu maiņā — 1. G. Tērauds 2:19,2 min., 2. V. Jurka 2:32,2 min., 3. R. Tiltiņš 2:47,7 min.

Stafetēs: 4x100 j stilu maiņā — 1. latviešu A vienība (A. Inka, V. Jurka, A. Veilands, G. Tērauds) 4:20,0 min., 2. latviešu B vienība (A. Jurka, R. Tiltiņš, A. Grasis, A. Špilbergs) 5:35,0 min.; 4x100 j brīvā stilā — 1. latviešu A vienība (G. Tērauds, A. Grasis, V. Jurka, A. Veilands) 3:54,5 min., 2. latviešu B vienība (R. Tiltiņš, A. Špilbergs, J. Špilbergs, A. Jurka) 4:55,8 min.

15—17 gadu veco jauniešu grupā: 100 j brīvā stilā — 1. A. Veilands 54,3 sek., 2. G. Rinne (igaunis) 1:01,5 min.; 200 j brīvā stilā — V. Jurka 2:28,8 min.; 100 j uz krūtīm — 1. G. Rinne 1:15,8 min., 2. R. Tiltiņš 1:18,8 min.; 100 j uz muguras — A. Inka 1:13,5 min.; 100 j taurinstilā — A. Veilands 1:00,0 min.; 200 j stilu maiņā — 1. A. Veilands 2:24,6 min., 2. Rinne 2:53,1 min.

13 un 14 gadu veco zēnu grupā: 100 j brīvā stilā — 1. A. Grasis 1:00,8 min., 2. A. Jurka 1:06,0 min.; 100 j uz krūtīm — 1. A. Grasis 1:19,1 min., 2. A. Jurka 1:20,1 min.; 100 j uz muguras — A. Jurka 1:16,0 min.; 100 j taurinstilā — A. Grasis 1:10,3 min.; 200 j stilu maiņā — 1. A. Grasis 2:35,3 min., 2. A. Jurka 2:42,7 min.

11 un 12 gadu veco zēnu grupā: 50 j brīvā stilā — 1. A. Špilbergs 35,4 sek., 2. I. Tolks 55,3 sek.; 50 j uz muguras — 1. A. Špilbergs 43,9 sek., 2. I. Tolks 51,4 sek., 3. Kildišs 57,3 sek.

Uzvarētāji katrā atsevišķajā disciplīnā izpelnījās meistarsacīkšu atceres plaketes, bet distancēs, kuŗās dalībnieku skaits bija niecīgs, īpašas lentes. Par teicamākajiem sasniegumiem sadalīdzinājumā ar ASV rekordiem speciālas A. Graša uzņēmuma dāvinātas balvas saņēma Māra Grase un Ansis Veilands.

Vidējo valstu latviešu sporta pārvaldes pr-ks Voldemars Baumanis pēc sacensībām izteicās: „Sacīkstēs piedzīvojām patikamus pārsteigumus. Latviešu peldētāju vidū pirmo reizi redzējām Ansi un Antru Veilandus, Aivaru Inku un Andri Špilbergu, par kuŗiem vēl daudz dzirdēsim nākotnē. Ansis Veilands pat sasniedza sacīkšu labāko rezultātu salīdzinājumā ar ASV rekordiem, kaut peldētāju vidū bija arī mūsu pats izcilākais ūdens vīrs Gunārs Tērauds. Par pēdējo jāsaka, ka viņu mēs droši varam minēt par priekšzīmi katram jaunās paaudzes sportistam. Ja visi mūsu sportisti latviešu un baltiešu meistarsacīkstēm pievērstos ar tādu nopietnību, kā to dara Tērauds, tad mēs vienmēr varētu priecāties par jo kuplu dalībnieku skaitu un teicamiem sasniegumiem."

Sacīkšu galvenais vadītājs inž. A. Grasis savukārt vērtēja: „Ansis Veilands ir ļoti labs peldētājs, īpaši taurinstilā, bet teicams arī kraulā un citos stilos. Par Tēraudu var teikt vienīgi to labāko. Žēl, ka nokavējās lidmašīna, kādēļ viņš nevarēja startēt 100 j brīvā stila peldējumā. Brāļi Jurkas un Tiltiņš savā progresā it kā apstājušies. Vai tas būtu izskaidrojams ar treniņu trūkumu vasaras periodā? Aivars Inka ir labs peldējumos uz muguras, Augusts Grasis progresē un uzrāda arvien labākus rezultātus. Šoreiz viņam izdevās pārspēt vairākus baltiešu rekordus 13—14 gadu veco grupā. No visjaunākās paaudzes iepriecināja Andris Špilbergs. Sieviešu sacensībās mātes traģiskās nāves dēļ šoreiz iztrūka Anita Līduma. Jāpriecājas par Antru Veilandi, kas ir labi trenēta peldētāja ar lielām progresa iespējām. Māra Grase nesasniedza cerētos rezultātus savā speciālitātē — peldēšanā uz krūtīm, toties pārējos stilos veica jaunus baltiešu rekordus. Par tiem peldētājiem un peldētājām, kas piedalījās pirmo reizi varu sacīt: nopietnību un izturību treniņos, tad rezultāti neizpaliks. Beidzot jājautā, kur palikušas tās ģimenes, kas visus pēdējos gadus veicināja baltiešu un latviešu meistarsacīkstes, sekmējot savu bērnu piedalīšanos? Vai tās būtu izšķirošās par vieglāko ceļu, piedaloties stēs? Gribas cerēt, ka tā bija tikai vietējās amerikāņu sacīkstikai šogad." B.

AICINĀJUMS JAUNATNES VIEGLATLĒTIEM

Ziemeļamerikas baltiešu jaunatnes meistarsacīkstes vieglatlētikā notiks 2. septembrī plkst 11 dienā Toronto — Brockton High School laukumā (Brock Ave., pie Bloor St. W.). Jauniešu meistarus vecuma grupā no 16—18 gadiem jau noskaidroja Čikagā, bet Toronto sacentīsies jaunieši līdz 15 gadu vecumam, kas būs iedalīti trīs grupās; jaunāki par 12 gadiem, 12 un 13 gadu vecie, 14 un 15 gadu vecie. Programmā visas populārās disciplīnas zēniem un meitenēm šajās vecuma grupās. Sacīkstes rīko lietuvieši, bet Latviešu sporta apvienība Kanadā būtu priecīga, ja tajās piedalītos iespējami kupls mūsu jauno vieglatlētu skaits. Sacensībām nepieciešama iepriekšēja pieteikšanās, tādēļ visi interesenti lūgti zvanīt G. Gubiņam (767—1398) 2. vai 4. septembrī starp plkst. 7—10 vakarā.

Tai pašā laikā un vietā risināsies arī lietuviešu jaunatnes meistarsacīkstes vecuma grupā no 16—18 gadiem. Šajās sacensībās aicināti piedalīties arī latviešu attiecīgā vecuma jaunieši. Pieteikšanās noteikumi tādi paši kā zēnu un meiteņu grupām.

Kanadas latviešu meistarsacīkstes desmitcīņā vīriešiem un pieccīņā sievietēm notiks 16. un 17. septembrī Stofvillē. —cbb—

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Tel. EM 6—5946
Suite 545
17 Queen Street E.,
Atvaļinājumā
no 1. sept. līdz 9. okt.
Steidzamos gadījumos zvanīt
Mr. R.E. Bombier, LE2—1926,
vai Mr. B.B. Zarowsky,
RO3—4671.

KARMAIKELS HANOJĀ

„Melnās varas" musinātājs Stoklijs Karmaikels, kā ziņo no Tokio, ieradies Hanojā, lai apmeklētu Ziemeļvietnamu, kur to ieaicinājusi Āzijas - Afrikas „solidāritātes komiteja". Havanas radio ziņo, ka, ierodoties Hanojā, Karmaikels lielījies: „ASV nēģeri sniegs savu totālo atbalstu Vietnamas tautai cīņā pret amerikāņu imperiālistiem."

Nogalināts amerikāņu nacistu vadītājs

ASV 25. augustā nogalināts amerikāņu nacistu partijas nodibinātājs un vadītājs — 49 gadus vecais Džordžs Linkolns Rakvels. Viņš nošauts Vašingtonas priekšpilsētā Arlingtonā brīdi, kad izbrauca ar savu automašīnu no novietnes laukuma. Atentātā apvainots 29 gadus vecais Džons Petlers, kas pirms dažiem mēnešiem no šīs partijas izslēgts komūnistiskās noslieces dēļ. Petlers ir grieķu izcelsmes nujorkietis un agrāk saucies Patsalos.

Pēc aculiecinieku izteicieniem nacistu līderis atstājis kādu veļas mazgātavu, lai dotos uz mājām, kad no kādas vienstāva ēkas jumta uz viņa automašīnu raidīti divi šāvieni. Rakvels pūlējies no mašīnas izkāpt, bet tūlīt salimis uz ielas akmeņiem. Atentāts izdarīts ar tālšāvēja šauteni, līdzīgā kārtā, kā nogalināts prezidents Kenedijs. Pēc nepilnas stundas apm. pusjūdzi no notikuma vietas apcietināts Džons Petlers, kādā ielu krustojumā gaidot autobusu. Viņš ievietots cietumā. „Es neesmu vainīgs, tas ir pārpratums," Petlers paskaidrojis.

Gadījumam laikraksti pievērš lielāku uzmanību nekā pašreizējām angļu un ķīniešu attieksmēm. Rīta laikraksti par nacistu vadoņa nošaušanu ziņoja pirmajās lappusēs, liekot virsrakstus pāri vairākām slejām. Ievietota arī Rakvela un Petlera ģimetne ar biografijām. Laikrakstos veltīti arī gari apraksti amerikāņu nacistu partijai un tās ideoloģijai. Daži laikraksti vilkuši paralēles ar kādreizējo vācu nacionālsociālistisko partiju un Adolfu Hitleru.

Petlers no 1958. — 1960. gadam kalpojis amerikāņu jūrnieku korpusā, tad no tā izslēgts. 5 gadu vecumā viņš zaudējis māti, kuŗu nošāvis viņa tēvs, kas pēc tam nosūtīts uz Sing - Sing cietumu. Vēl sastāvot jūrnieku korpusā, Petlers sācis pievērsties amerikāņu nacistu kustībai un izrādījis lielu aktīvitāti, bet nonācis domstarpībās ar Rakvelu.

Arī noslepkavotais Rakvels bijis jūrnieks un otrā pasaules karā dienējis kā jūras spēku pilots Pacifikā. Pēc kara viņš kādu laiku bija līdzpašnieks sludinājumu aģentūrā, bet tad pievērsās žurnālistikai un nodibināja kādu apolitisku amerikāņu sieviešu žurnālu. Abi pasākumi neveicās. Pirms 7 gadiem Rakvels nodibināja nacistu partiju tai pašā Arlingtonā, kuŗa nu kritis lodēm par upuri. Viņa partija solījās „turēt ASV brīvas no komūnistiem, nēģeriem un rasu jauktenjem".

Amerikāņu nacistu tips un tā „ticības apliecinājums", kā ziņo Toronto laikraksts „The Globe and Mail", ir jauns blonds vīrietis, kas valkā militāru kreklu ar kāškrusta nozīmi uz piedurknes lentes. Viņa apliecinājums skan: „Es esmu amerikāņu nacists. Visu savu dzīvi es domāju, ka nacisti ir kriminālisti un laupītāji, kā vairums ļaužu domā vēl tagad. Bet tad es atzinu, ka nacisti ir cilvēki, kas tic rasej, patriotismam un kristīgai civilizācijai kā vairums amerikāņu."

Laikraksts piezīmē, ka amerikāņu nacistu „ticības apliecinājums" nav ieguvis daudz piekritēju, pat ne labā novirziena ekstrēmistu vidū. Noskaidrots, ka nacistu partijai neesot pat 200 aktīvu biedru. Viņu iemīļotākā taktika bijusi pretdemonstrācijas „civīlo tiesību" demonstrētājiem — nēģeriem. Viņu tagadējais sauklis iepretim „Melnajai varai" ir — „Baltā vara".

Dažas stundas pēc Rakvela nāves par jauno partijas vadoni izsludināts 32 gadus vecais milvokietis Matiss Kēls, kas deklarējis: „Mēs turpināsim cīnīties par „Balto varu". Ideju nevar nonāvēt ar lodi!"

☆

Atentātā nošauto amerikāņu nacistu partijas līderi kā otra pasaules un Korejas kara cīnītāju atļāva apbedīt ar pilnu militāru godu armijas kapsētā, 65 jūdzes dienvidrietumos no Vašingtonas, gan ar noteikumu, ka partijas biedri kapos neieradīsies savos nacistu formas tērpos. Pašu Rakvelu guldīja šķirstā nacistu parādes ietērpā, pārklājot zārku ar ASV zvaigžņoto karogu. Armijas kapteini Franku Valšu, Banka vadītās arodbiedrības sāncensi. Sakarā ar Kanadas - ASV nolīgumu cer, ka Banku tagad izdos Kanadas tiesu iestādēm.

☆ Kvebekā septembrī gaida ierodamies Francijas izglītības ministru Alēnu Peirfītu, kuŗš Kvebekas valdību iepazīstinās ar Degolla plānu lielākai palīdzībai Kvebekas kultūrālām, tehniskām un saimnieciskām vajadzībām. Domā, ka Peirfits ar Kvebekas ministru prezidentu Džonsonu pārrunās arī franču lidojoša satelīta ierīkošanu radio un televīzijas programmām.

☆ Smalku bārienu saņēmis ministru prezidents Pīrsons no starptautiskās tirdzniecības profesora Emila Benuā. Kolumbijas universitātes tirdzniecības skolas un starptautisko jautājumu mācībspēks lasītāja vēstulē „The Globe and Mail" 30. augusta izdevumā pārmet Pīrsonam, ka viņš, izteikdamies žurnālistiem, ka Degolla solītā palīdzība Kvebekai viņu nesatraucot, atstājis neizmantotu izdevību Degollu sabārt par uzpūtīgu pārdrošību. Benuā pamāca Pīrsonu, ka viņa pienākums bijis norādīt uz Kanadas iedzīvotāju daudz augstāko dzīves standartu, un to, ka frančiem saimnieciska palīdzība daudz vairāk nepieciešama nekā kanadiešiem. Kanada un Francija, abas būdamas starptautiskas palīdzības organizācijas locekles, zina, ka šāda palīdzība parasti kārtojama divu valstu valdību starpā. Palīdzību separātisma veicināšanai starptautiskajās atiekšmēs ieskata nevis par draudzīgu žestu, bet gan par nopietnu provokāciju...

☆ Otavā atvērta pirmā mākslas fotogrāfijas galerija Kanadā. Tajā redzami jau 260 Kanadas dabas un dzīves uzņēmumi. Šie mākslas uzņēmumi izdoti arī īpaši simtgadei projektētā grāmatā „Canada — a Year of the Land".

ĶĪNIEŠU TRACIS LONDONĀ

Sarkanās Ķīnas diplomātiskā misija Londonā 24 stundu laikā iesniegusi Anglijas ārlietu ministrijai jau otru protesta notu sakarā ar ķīniešu diplomātu turēšanu „mājas arestā". Ķīnieši sūdzējušies, ka misijas locekļi iesprostoti un angļu policija pat „aizmūrējusi" garāžu durvju atslēgu caurumus. Briti šos apgalvojumus atraida kā aplamus. Ķīnas diplomātiem kustības ierobežojumi uzlikti tūlīt pēc uzbrukuma Anglijas sūtniecībai Pekinga un sūtniecības nama nodedzināšanas.

Nedēļas vidū ķīniešiem atkal radās incidents ar Londonas policiju. Ķīnieši lietojuši bēzbola vāles un viens pat cirvi... Dažas personas ievainotas.

Tracis sākās, kad kāds ķīnietis, atstādams misijas telpas, uz nama kāpnēm vicināja Maocetunga gudrību brošūru sarkanajos vākos. Misijas nama priekšā atskanēja „bū" saucieni Ap 20 ķīniešu apstāja angļu policijas automašīnu, daužīja tās jumtu un kliedza, ka policija „nozākājusi" Maocetungu. Starp ķīniešiem un policiju sākās dūŗu cīņa. Ķīnieši „laida darbā" piena pudeles un atkritumu tvertņu vākus. Kādu policistu aizveda ar asinīm notraipītu seju. Arī ķīnieši guva mazākus ievainojumus. No kāda dzīvokļu nama augšstāva loga uz ķīniešu galvām bira puķu podi, kamēr ķīnieši sabēga garāžā.

Incidentā noskatījās ap 300 ļaužu liels ziņkārīgo pūlis, no kuŗa atskanēja saucieni: „Mao ir cūka!" Arī jautājums: „Kā ir ar misteru Hopkinu?" Kāda jauna ķīniete misijas ēkas durvis savukārt kliedza: „Nost ar britu imperiālistiem!"

☆

Šanhajas radio ziņo, ka 2 antimaoistiem, kuŗiem piespriests nāves sods nošaujot, sods izpildīts publiski. Eksekūcijas laikā 10.000 liels ļaužu pūlis skaļi uzgavilējis. Ziņojumā nav minēts vēl sešu ķīniešu likteņis, kuŗi arī notiesāti, jo bijuši pret Mao un prezidenta Liušaoči sekotāji.

AKTUĀLAIS KALENDĀRĀ

☆ Elizabete Enskoma, Oksfordas universitātes filozofijas fakultātes lektore, katoļu teologu konferencē Toronto samulsinājusi klātesošos garīdziekus un mūķenes. Pusmūža filozofe, tērpusies ponču un gaŗās biksēs, smēķēdama cigāru un caur monokli brīžam ieskatoties manuskriptā, informējusi klausītājus par nepieciešamību mainīt katoļu baznīcas viedokli attieksmē uz dzimstības kontroli. Tomēr Enskoma savus ieskatus paudusi tādā valodā, ka konferences teoloģijas eksperts māc. Gregorijs Baums apjucis atzinies, ka viņš runātāju neesot varējis saprast. Viņa gan esot lingvistikas analiste, bet viņš ne, tomēr Enskomas apgalvojumam neesot bijis nekādas jēgas...

☆ Laikraksti ziņo par ārstu trūkumu mazajās Ziemeļontario pilsētiņās. Vovā, Maratonā, Hērstā, Bīrdmorā u.c. ārsti nelabprāt uzsāk praksi, jo tā mazajās pilsētiņās nav pietiekami interesanta un ienesīga. Ontario valdība gan piešķiŗ pabalstus ārstiem un zobārstiem, kas vēlas uzsākt darbību ziemeļu apdzīvotajās vietās, bet maz ārstu tiešām dodas uz turieni.

☆ Kanadas sociālās padomes priekšsēdis Rubens Becs izteicies, ka mātēm, kuŗas ir vienīgās ģimenes apgādnieces, būtu piešķiŗams lielāks valdības atbalsts (family allowance) nekā pārējām ģimenēm. Kanadā esot 265.628 ģimenes, kuŗās māte ir apgādniece jeb ģimenes galva.

☆ Kādreizējais kuģinieku starptautiskās arodbiedrības direktors Harolds Banks arestēts Ņujorkā. Banks 1963. gada janvārī Kanadas valdības izmeklēšanā par vardarbību mīnētās arodbiedrības apjomā bija nepatiesi liecinājis un 1964. gadā aizbēga uz ASV, kad viņu apsūdzēja par piedalīšanos sazvērestībā pret Kanadas tirdzniecības kuģu ģildes

LAI PASAULE DZIRD

kā cieš Latvija, kā cieš Baltijas valstis!

BATUN latviešu sekcija aicina tautiešus dāsnu roku atbalstīt vispārējo BATUN darbu un jo sevišķi Baltijas valstu neatkarības 50 gadu atzīmēšanai projektējamos pasākumus, kas veicami visu baltiešu sadarbībā.

Ziedotāji lūgti izmantot šo sludinājumu, vai arī paši sagatavot atbalstāmo pasākumu sarakstus, kas pievienojami ziedojumiem.

- **APVIENOTO NĀCIJU DIPLOMĀTIEM UN AN IETILPSTOŠO VALSTU VALDĪBĀM PIESŪTĀMAS INFORMĀCIJAS PAR LATVIJU SAGATAVOŠANAI VAI IEGĀDEI.**

Līdz šim BATUN atkārtoti izsūtījusi AN diplomātiem materiālus par Baltijas valstīm, kā arī Amer. for Congr. Action brošūru „The Baltic States", prof. S. Vardys rakstu „How the Baltic Republics Fare in the Soviet Union" (Foreign Affairs, April 1966), Baltic Review Nr. 33 u.c. Nākošgad būtu nepieciešams izsūtīt plašākus darbus, kā piem., Nacionālā fonda sagatavoto „Latvia — Country and People", A. Bērziņa, Ā. Šildes un citu autoru darbus.

- **BATUN LĪDZDALĪBAI BALTIEŠU DELEGĀCIJU SŪTĪŠANAI UZ ZEMĒM, KUR NAV BALTIEŠU**

Šādu delegāciju sūtīšanu apspriedušas vairākas organizācijas. Par to lēma arī BATUN gada sapulce. Proponējot delegāciju sastāvā ieskaitīt arī pazīstamus kultūras un mākslas darbiniekus, BATUN latviešu sekcijas valde par savu kandidātu izraudzījusi Ņujorkas kokļu ansambļa vadītāju, 1967. g. Kultūras fonda laureātu komponistu A. Jansonu. Lai paredzamajā baltiešu sadarbībā šai laukā BATUN varētu ne vien proponēt kandidātus un maršrutus, bet varētu piedalīties arī līdzekļiem, nepieciešama sabiedrības atsaucība.

- **IEPRIEKŠĒJĀS AKCIJAS PAPILDINĀŠANAI AR BALTIEŠU TŪRISTIEM UN VIETĒJIEM BALTIEŠIEM.**

Daudzi baltieši 1968. g. apmeklēs dažādas valstis kā tūristi. Daudzus no viņiem varētu iesaistīt delegācijās, atslogojot materiālos izdevumus. Arī delegācijās zemēs, kur dzīvo baltieši, tie būtu iesaistāmi delegāciju sastāvā. Tas prasīs koordināciju, plašu saraksti, biroja izdevumus.

- **ZIŅOJUMU SAGATAVOŠANAI UN PIESŪTĪŠANAI RAIDĪTĀJIEM, KAS RAIDA LATVIEŠU RESP. BALTIEŠU VALODĀS;**
- **RAIDĀMLAIKA PIRKŠANAI RAIDĪJUMIEM UZ LATVIJU;**
- **AN DIPLOMĀTU UN VALSTSVĪRU INTERVĒŠANAI RAIDĪJUMIEM ANGĻU VALODĀ ŅUJORKĀ UN CITUR;**
- **SPECIĀLU 1968. GADAM VELTĪTU LATVIEŠU RESP. BALTIEŠU PROGRAMMU SAGATAVOŠANAI UN PĀRRAIDĪJUMU SAMAKSAI ĀRZEMJU RAIDĪTĀJOS.**

BATUN raidījumu komisija jau aizsākusi darbu visos piemin nētos virzienos: ir iegūtas un pārraidītas intervijas, piesūtīta informācija baltiešu radio programmām, regulāri piegādāti materiāli raidījumiem par Baltijas valstīm cittautu raidītājos. No sabiedrības atbalsta atkarāsies, cik plaši to varēs izvērst 1968. gadā, lai pasaule patiešām dzirdētu!

- **KOPĪGAS BALTIEŠU MĀKSLAS IZSTĀDES SARĪKOŠANAI ŅUJORKĀ.**

BATUN jau izmantojusi mākslas valodu AN diplomātu iepazīstināšanai ar Latviju, aicinot tos uz Ņujorkas kokļu ansambļa koncertu. Par baltiešu sadarbību mūzikā un tēlotājās mākslās ir daudz vērtīgu ierosinājumu. Vispiemērotākā iespēja šādas sadarbības uzsākšanai būtu plaša un reprezentabla baltiešu mākslas retrospektīva skate 1968. g. Ņujorkā.

- **AN DIPLOMĀTU AICINĀŠANAI UZ VISPĀRĒJIEM LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKIEM KLĪVLENDĀ 1968. GADĀ;**
- **AN DIPLOMĀTU AICINĀŠANAI REPREZENTĀCIJAS SARĪKOJUMOS ŅUJORKĀ 1968. GADĀ.**

BATUN ierosinājums aicināt 1968. g. Dziesmu svētkos AN diplomātus ir guvis pietiekamu publicitāti latviešu sabiedrībā. Dziesmu svētku rīcības komiteja to atzina par „politiski tālredzīgi motīvētu", ja vien nepieciešamiem izdevumiem būtu atrodami līdzekļi. No sabiedrības atsaucības atkarāsies šī projekta reālizācija. AN diplomāti būtu aicināmi arī izcilākos latviešu resp. baltiešu sarīkojumos Ņujorkā 1968. gadā. Pat ja ieejas kartes sagādātu bez maksas, paliek izdevumi par ielūgumiem un saraksti.

- **VESTUĻU AKCIJAI VISĀM VALDĪBĀM PASAULĒ.**

BATUN ierosinājums par vēstuļu rakstīšanu visām (atskaitot PSRS un satelītu) valdībām 1968. g. jau publicēts presē. Ar to ierosināts, lai 1968. g. ikviens baltietis brīvajā pasaulē uzrakstītu pa vēstulei kabra zemes valdības galvai, aprādot Baltijas valstu likteni. Tādam vēl nepiedzīvotam vēstuļu plūdam visu zemju galvaspilsētās jārada atbalss un tsaucība. Šīs vēstuļu akcijas organizēšanai, propagandai, valstsvīru vārdu un adrešu sarakstu, kā arī paraugvēstuļu sagatavošanai un izsūtīšanai nepieciešami līdzekļi.

- **BALTIEŠU ORGANIZĀCIJU APSPRIEDES SASAUKŠANAI KOPĪGU PASĀKUMU APSVĒRŠANAI 1968. GADAM.**

Katra baltiešu kopība, arī latvieši, jau uzmetuši plašus plānus separātai jubilejas svinēšanai. Pagaidām vēl nekas nav apsvērts, ne lemts par visiem baltiešiem kopā veicamo tā, lai pasaule dzirdētu, lai mūsu balss būtu trīsreiz stiprāka, nekā katram atsevišķi saucot. Lai sekmētu šādas sanāksmes darbu, veicami plašāki priekšdarbi, sakopojami ierosinājumi, kas iesūtāmi visām ieinteresētām organizācijām.

- **VISIEM MINĒTAJIEM PROJEKTIEM.**
- **TIKAI ATZĪMĒTAJIEM PASĀKUMIEM.**
- **VISPĀREJĀ BATUN DARBA ATBALSTAM.**

ZIEDOTĀJA VĀRDS UN UZVĀRDS: .....

ADRESE: .....

.....

ZIEDOJUMS: .....

BATUN

Korespondence un čeķi rakstāmi uz Baltic Appeal to the United Nations vārda un adresējami: 2789 Schurz Ave., Bronx, N.Y. 10465.

Sakarā ar ALAs aicinājumu ļaut, sākot ar septembri, tikai viņai vākt ziedojumus, paziņojam, ka 1967. gadā šis ir pēdējais BATUN aicinājums ASV apjomā.

Augšējais sludinājums bija domāts ievietošanai mūsu laikraksta iepriekšējā numurā, bet nekārtīgās pasta darbības dēļ tas saņemts ar novēlošanos. LA sludinājumu daļa